

Suomalaisten puoluejohtajien pehmeän vallan tyylit vuoden 2019 eduskuntavaalien kynnyksellä

Lari Tiainen

Helsingin yliopisto

Valtiotieteellinen tiedekunta

Yleinen valtio-oppi

Hallinnon ja organisaatioiden tutkimuksen linja

Pro gradu-tutkielma

02.2021

Tiivistelmä

Tiedekunta: Valtiotieteellinen tiedekunta

Koulutusohjelma: Yleinen valtio-oppi

Opintosuunta: Hallinnon ja organisaatioiden tutkimuksen linja

Tekijä: Lari Tiainen

Työn nimi: Suomalaisten puoluejohtajien pehmeän vallan tyyli vuodelta 2019 eduskuntavaalien kynnyksellä

Työn laji: Pro gradu-tutkielma

Kuukausi ja vuosi: 02.2021

Sivumäärä: 75

Avainsanat: pehmeä valta, pehmeä vaikuttaminen, semiotiikka, vaalit, puoluejohtajat, äänestäminen, vallankäyttö, media

Säilytyspaikka: Helsingin yliopiston kirjasto

Muita tietoja:

Tiivistelmä: Suomalaisten puoluejohtajien pehmeän vallan tyyli ennen vuoden 2019 eduskuntavaaleja. Tutkin puolueiden puheenjohtajien esiintymistä vapaamuotoisemmassa kontekstissa kuin perinteisemmät vaaliväittelyt. Keskiössä on erilaisten vallan tyylien tunnistaminen, sekä keskeisten pehmeän vallankäytön keinojen tuominen esille. Aihe on ajankohtainen, sillä pehmeän vallan käyttämisestä on tutkittu melko vähän maailmanpolitiikan tutkimuksen ulkopuolella. Se on kuitenkin yksi keskeisistä nykyajan vallankäytön muodoista, joten sen käytön ja vaikutusten tutkiminen on keskeinen tekijä poliittisia muutoksia tutkittaessa.

Tutkimukseni tarkoitus on avata keskeiset keinot, joita pehmeää vallankäyttöä harrastavat tahot käyttävät toiminnassaan, sekä avata keskeiset syyt niiden toimimisen taustalla. Tutkimukseni lopputulema on se, että ennen vuoden 2019 eduskuntavaaleja keskeinen vallankäytön tyyli oli vallankumouksellinen. Keskeinen vallankäytön keino oli omien kannattajien ja arvojen, sekä niitä

seuraavien henkilöiden esittäminen ryhmänä ”me”, sekä muiden tahojen esittäminen ”*heinä*”, joka antoi ihmisille mahdollisuuden tuntee sekä yhteenkuuluvuutta, että yhteisen vastustajan. Pohdin myös tutkielmassani, kuinka pehmeän vallankäytön keskeiset keinot edesauttavat politiikan henkilöitymisen, sekä vastakkainasettelun syntyä ja kehitystä.

SISÄLLYSLUETTELO

1 JOHDANTO	1
2. TEOREETTINEN VIITEKEHYS JA KESKEISET KÄSITTEET	3
2.1 Semiotiikka.....	3
2.1.2 Peircen semiotiikka.....	3
2.2 Pehmeä valta.....	5
2.2.1 Pehmeän vallan valtakausi.....	6
2.2.2 Median rooli pehmeän vallan esittäjänä.....	7
3 PEHMEÄN VALLAN TYYLIT	9
3.1 Isällinen tyyli.....	10
3.2 Byrokraattinen tyyli.....	11
3.3 Vallankumouksellinen tyyli.....	12
3.4 Miksi pehmeä vallankäyttö on tehokasta?.....	13
4 ANALYYSI SUOMALAISISTA PUOLUEJOHTAJISTA	17
4.1 Vapaalla Ripsan kanssa.....	17
4.2 Puoluejohtajat 2019.....	19
4.2.1 Sampo Terho.....	19
4.2.2 Li Andersson.....	24
4.2.3 Jussi Halla-aho.....	29
4.2.4 Anna-Maja Henriksson.....	33
4.2.5 Pekka Haavisto.....	37
4.2.6 Sari Essayah.....	42
4.2.7 Petteri Orpo.....	47
4.2.8 Juha Sipilä.....	52
4.2.9 Antti Rinne.....	56

5 KESKEISIMMÄT YHTÄLÄISYYDET JA EROT.....	61
5.1 Fantasiat.....	62
5.2 Keskeiset arvot.....	63
5.3 Taulukko keskeisistä huomioista.....	65
6 PÄÄTELMÄT JA POHDINTA.....	68
6.1 Päätelemät.....	68
6.2 Poliikan henkilöityminen.....	69
6.3 Vastakkainasettelu.....	71
8 LÄHTEET.....	72

1 Johdanto

Tutkielmassani tutkin suomalaisten puoluejohtajien pehmeän vallan tyylejä ennen vuoden 2019 eduskuntavaaleja. Tuon ilmi keskeisimmät tekijät käytössä olleiden käytäntöjen taustalla, sekä pohdin myös hieman pehmeän vallankäytön keskeisiä seurauksia yhteiskunnan kannalta.

Tutkielmani tarkoitus on selvittää, millaisia pehmeän vallankäytön tyylejä suomalaiset puoluejohtajat käyttivät ennen vuoden 2019 eduskuntavaaleja. Tutkielmani tavoite on selvittää, mitkä olivat keskeisiä pehmeän vallankäytön tyylit, sekä keskeiset vaikuttamisen keinot, joita puoluejohtajat käyttivät.

Ihmiset käyttävät erilaisia keinoja saadakseen haluamansa. Itseäni ovat aina kiinnostaneet epäsuorat tavat, joita ihmiset käyttävät saavuttaakseen tavoitteensa. Pikkulapset alkavat itkemään karkkihyllyn kohdalla toiveinaan saada äiti ostamaan suklaapatukka. Henkilö voi valita tietynlaisen asusteen kaupasta siinä toivossa, että se herättää kiinnostusta vastakkaisessa sukupuoleessa. Poliitikot edustavat ja tuovat esille tietynlaisia arvoja ja tekoja toiveinaan saada ääniä ja kannatusta seuraavissa vaaleissa. Tutkielmani keskittyy juuri tähän vallankäytön keinoon, jossa kärkipoliitikot pyrkivät vankistamaan asemiaan erilaisilla pehmeän vallankäytön tyyleillä, sekä keinoilla.

Aihe on erittäin ajankohtainen, sillä äänestäjät keskittyvät yhä enemmän henkilöihin puolueiden sijasta, joka on lisännyt henkilöiden henkilökohtaista valtaa. Media huomioi ehdokkaita lähestulkoon päivittäin ja ehdokkaiden sanat varastavat otsikot viikosta toiseen. Muuton on aiheuttanut sen, että puoluejohtajien henkilökohtainen panos on avainasemassa vaalikampanjan menestymisen osalta ja heidän henkilökohtainen valtansa on kasvanut. Tutkielmani tarkoitus on keskittyä avaamaan puoluejohtajien käyttämien pehmeän vallan tyylit sekä tuomaan ilmi erilaisia keinoja, joilla he yrittävät vaikuttaa äänestäjiin.

Ihmiset käyttävät hyvin erilaisia usein piilotettuja keinoja päästäkseen tavoitteisiinsa. On keskeistä, että ymmärrämme millaisia keinoja omat kärkipoliitikomme käyttävät ja, mitä he yrittävät niiden avulla saavuttaa. Ymmärtämällä pehmeän vaikuttamisen keinot, joita meitä kohtaan käytetään pystymme tekemään äänestyspäätöksemme selkeämmin ja paremmin. Tunnistamalla keskeiset keinot voimme tehdä päätöksemme itse emmekä seuraa vain muita sokeasti.

Pehmeä vallankäyttäminen on avainasemassa nykypäivän politiikassa, jossa keskiössä on vallankäyttö epäsuorin keinoin käskemisen sijasta. Pehmeää vallankäyttöä on tutkittu maailmanpolitiikan mittakaavassa, mutta sen soveltaminen valtiollisella tasolla on jäänyt melko vähäiseksi. Tutkielmassani sovellan pehmeän vaikuttamisen keinoja persoonallisella tasolla. Tuon esille, että pehmeän vallankäytön tutkiminen sopii myös henkilökohtaiselle tasolle ja auttaa meitä ymmärtämään, miksi poliitikot esimerkiksi esiintyvät julkisuudessa selkeä tavoite ja kohderyhmä mielessään. Tutkimukseni käsittelee puoluejohtajien esiintymistä vapaamuotoisessa televisio ohjelmassa Vapaalla Ripsan kanssa, jossa toimittaja Ripsa Koskinen-Papunen tapaa puoluejohtajia heidän vapaa-ajallaan.

Tutkimukseni etenee niin, että aluksi esittelen Charles Peircen luoman semioottisen merkkijärjestelmän, jota käytän apunani tulkitsemaan puoluejohtajien esiintymisiä. Tämän jälkeen teen pienen historiakatsauksen tekijöihin, jotka mahdollistavat pehmeän vallankäytön nousemisen sen nykyiseen asemaan. Esittelen myös median roolin pehmeän vallankäytön esittäjänä, jonka merkitys pehmeän vallankäytön nousussa on keskeinen.

Seuraavaksi esittelen pehmeän vallankäytön tyyliä, joita käytän tutkielmassani. Tuon ilmi miksi valitsin valitsemani vallankäytön tyyliä, sekä sen, että miksi pehmeä vallankäyttö on niin tehokas vallankäytön muoto. Esiteltyäni tämän siirryn tutkimukseni olennaiseen osaan eli analyysiini suomalaisista puoluejohtajista. Analyysini käsittelee jokaisen jakson, jossa kussakin esitellään yksi puoluejohtaja. Kirjoitan jaksot auki samalla kun erittelen keskeisiä huomioimiani pehmeän vallankäytön keinoja sekä semioottisia merkkejä. Pyrin tuomaan jokaista jaksoa tulkittaessa esille, keskeiset pehmeän vallankäytön keinot, sekä johtamistyyliä, joita ehdokkaat edustavat.

Tutkielmani lopussa esittelen vielä keskeisiä yhtäläisyyksiä, sekä eroja puoluejohtajien esiintymisissä, sekä keskeisiä syitä niihin. Esittelen myös hieman pohdintaa siitä, niistä seurauksista joita pehmeä vallankäyttö on ollut kasvattamassa yhteiskunnan tasolla. Pehmeä vallankäyttö on muuttamassa perinteisiä tapojamme politiikassa ja pyrin esittelemään keskeiset muutoksia luovat asiat.

2 Teoreettinen viitekehys ja keskeiset käsitteet

Mitä pehmeän vallan tyylejä ja muotoja voi havaita suomalaisista puoluejohtajista heidän esiintymisensä perusteella? Pyrin vastaamaan kysymykseen tutkimuksessani pehmeän vallan käsitteen avulla. Käytän apunani semioottisen analyysin menetelmiä, jotta pystyn avaamaan materiaalissa esiintyviä tapahtumia ja niiden merkityksiä. Olen valinnut kyseiset menetelmät sen takia, että ne auttavat lukijaa ymmärtämään suurempia kokonaisuuksia, joita vallankäyttäjät pyrkivät käyttämään omaksi edukseen. Menetelmät antavat mahdollisuuden tulkita aineistossa esiintyviä tapahtumia johdonmukaisesti ja verrata niiden mahdollisia tarkoituksia.

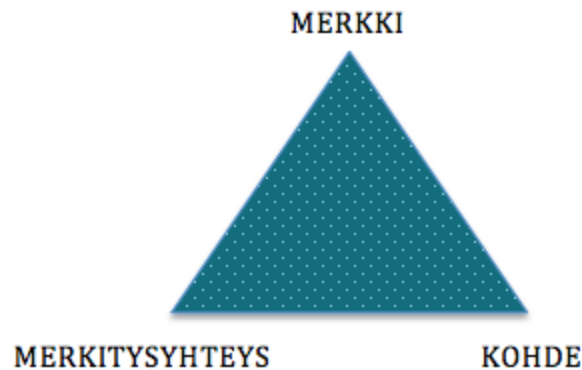
2.1 Semiotiikka

Merkkien problematiikkaa on pohdittu jo antiikin Kreikan ajoista alkaen. Filosofi John Locke jakoi ajallaan kaiken inhimillisen tietämyksen kolmeen osaan fysiikan-, pragmatiikan- ja semiotiikan tietämykseen. Semiotiikan tehtävän hän kertoi olevan tutkia merkkejä, joita mieli käyttää asioiden ymmärtämiseksi ja jakaakseen tietoa. (Seppänen 2005, 107).

Semiotiikan kehityksessä on kolme suurta nimeä, joista Ferdinand de Saussuren eteenpäin ajamaa kutsutaan strukturaaliseksi semiotiikaksi (Seppänen 2005, 106–107). Charles Sanders Peircen semiotiikkaa kutsutaan pragmaattiseksi ja Roland Barthesin näkemykset keskittyvät pääosin valokuvatutkimuksen alalle (Seppänen 2005, 106–107). Keskityn työssäni pääosin Peircen semioottisiin menetelmiin, sillä ne antavat mahdollisuuden tulkita asioita ja niiden merkityksiä.

2.1.2 Peircen semiotiikka

Merkki on keskeinen käsite semiotiikassa. Eri henkilöt ovat tulkinneet merkin käsitettä hieman eri tavoin. Merkki on keino tulkita merkityksiä ja niiden suhdetta toisiin ihmisiin. (Fisken 1990, 38–39). Merkki on jotakin fyysistä, jonka pystymme aistimaan, mutta se viittaa muuhun kuin itseensä. (Fisken 1990, 38–39). Merkin tulkitsijan täytyy myös tunnistaa se, jotta se on merkki (Fisken 1990, 38–39). Merkin avulla asioiden merkityksiä voidaan tulkita. Merkitys muodostuu kolmesta asiasta, jotka ovat merkki, siihen viittaava asia ja merkin tulkitsija (Fisken 1990, 39).

Kuva 1: Peircen näkemys merkityksestä

Peircen mukaan on kolmenlaisia merkkejä jotka erottaa niiden suhde kohteeseen (signified) ja tulkitsijaan tai merkkiyhteyteen (signifier) (Gillian 2016, 119–120). Merkit ovat ikoninen, indeksinen, sekä symbolinen (Fisken 1990, 45). Ikonen merkki on kyseessä silloin, kun se muistuttaa kohdettaan ja esimerkiksi WC-tilojen ovissa olevat merkit ovat usein ikonisia merkkejä (Fisken 1990, 45). Indeksiset merkit ovat suorassa yhteydessä kohteeseensa ja esimerkiksi savu on indeksinen merkki tulesta (Fisken 1990, 45). Symbolinen merkki on sellainen, josta ihmiset ovat sopineet mitä se edustaa ja esimerkiksi numerot ovat tällaisia (Fisken 1990, 45). Merkit voivat olla samanaikaisesti montaa eri luokkaa (Fisken 1990, 46). Kolmionmallinen liikennemerkki varustettuna punaisella ristillä esimerkiksi on sekä ikoninen että symbolinen (Fisken 1990, 46).

Merkki tavallaan kutsuu jonkun ihmisen tulkitsemaan itsensä ja luo tämän henkilön mielessä jonkun mielikuvan. Käsitteen merkitys vaihtelee sen tulkitsijan mukaan, vaikka merkitykset eivät ole puhtaasti subjektiivisia, sillä sosiaalinen todellisuus, kulttuuri ja yhteiskunta asettavat rajoja mahdollisille merkityksille vaikuttamalla olemuksiimme. (Seppänen 2005, 109–110).

2.2 Pehmeä valta

Ennen siirtymistä pehmeään valtaan on hyvä käsitellä pikaisesti perinteiset vallan määritelmät, jotka on yleensä jaettu kahteen eri kategoriaan (Haugaard 2012). Ensimmäinen näkökulma keskittyy vallan dominoivaan puoleen, joka usein luokitellaan vallaksi jonkun yli (power over) (Haugaard 2012). Toinen näkökulma keskittyy vallan vaikuttavaan ja mahdollistavaan puoleen (power to) (Haugaard 2012).

Valtaa on yritetty ymmärtää ja selittää monin tavoin ja esimerkiksi Steven Lukes on jäsentänyt valtaa kolmen dimension eli kasvojen kautta. Ensimmäinen dimensio keskittyy perinteiseen pluralistiseen näkökulmaan vallasta. Näkökulman mukaan henkilöllä A on valtaa suhteessa henkilöön B, jonka takia hän saa B:n tekemään jotain, mitä hän ei muuten tekisi (Dahl 1957). Toisen dimension mukaan Bachrach ja Baratz argumentoivat että, Dahlin valtakäsitys ei ota huomioon sellaista vallankäyttöä, jossa sitä ei voida suoraan havaita (Bachrach 1962). Toisen dimension mukaan henkilö B mukautuu ja toimii henkilön A:n toiveiden mukaisesti myös silloin kun se mukautuu niihin A:n luomien etukäteistoimien seurauksena, jopa tiedostamatta (Lukes 2005, 20). Toisen dimension mukaan henkilö A pystyy siis määrittelemään esimerkiksi sen, mitkä asiat nousevat esille ja, mitkä pysyvät piilossa. Lukesin kolmas dimensio taas keskittyy päätöksenteon ja poliittisten agendojen kontrollointiin (Lukes 2005, 29). Kolmas dimensio siis keskittyy valtaan, jossa henkilö A pystyy vaikuttamaan henkilöön B erilaisten rakenteiden kautta niin, että se on B:n omien intressien vastaista (Lukes 2005, 37).

Perinteisten valtaan keskittyvien puheiden rinnalla on noussut puhe niin sanotusta pehmeästä ja kovasta vallasta (Nye 2014). Pehmeä valta sijoittuu pääosin vallan toiseen dimensioon, mutta sen voidaan katsoa kuuluvan osittain myös vallan kolmanteen dimensioon. Valta määritellään perinteisesti kyvyksi saada joku toinen toimimaan vastoin omaa tahtoaan. Perinteinen vallan määritelmä kuvastaa siis pakkovaltaa, mutta sen rinnalle on noussut toinen pehmeämpi vallan käsite, joka rakentaa kielen ja mielikuvien avulla merkityksiä, identiteettejä sekä yhteenkuuluvuutta. (Kantola 2014, 11).

Pehmeä valta on vaikuttamisen tyyli, jossa muut saadaan toimimaan halutulla tavalla ilman pakottavaa valtaa (Nye 2014). Pehmeä valta, kuten mikä tahansa muu vallankäytön muoto pyrkii

vaikuttamaan muihin ihmisiin ja toimijoihin halutun lopputuloksen saavuttamiseksi, mutta pehmeä valta tekee sen viehättävyydellään pakottamisen tai erilaisten houkutusien tai maksujen avulla (Ji 2017, 75).

Pehmeästä vallankäytöstä on puhuttu jo yli vuosikymmenen ajan (Mattern 2007, 103). Janice Mattern on sitä mieltä, että tässä vaiheessa keskustelua voisimme jo torjua ajatuksen siitä, että sen tehokkuus perustuu asioiden luontaiseen viehätysvoimaan ja sen sijaan keskittyä siihen, että sen vetovoima perustuu sosiaalisesti luotuun ”*todellisuuteen*” (Mattern 2007, 106). Olen Matternin kanssa samoilla linjoilla ja pyrin osoittamaan, millaisia pehmeän vaikuttamisen keinoja suomalaiset puoluejohtajat käyttivät hyväkseen ennen vuoden 2019 eduskuntavaaleja.

2.2.1 Pehmeän vallan valtakausi

Pehmeä valta ja vaikuttaminen ovat yleistyneet toisen maailmansodan jälkeen. Vallan tyyli alkoi muuttua yhä pehmeämmiksi toisen maailmansodan jälkeen ja hallitsijoiden, sekä auktoriteettien kyseenalaistaminen on saanut enemmän jalansijaa (Kantola 2014, 17). Auktoriteettien haastaminen muuttui hyveeksi, jota arvostetaan, sillä sen sokeaa seuraamista seuranneet tapahtumat tiedettiin esimerkiksi Hitler ja Stalin (Kantola 2014, 17). Yhteiskunnan muuttuessa tuli myös sen johtajien muuttua, jonka seurauksesta pehmeä valta tuli yhä keskeisemmäksi osaksi poliittista päätöksentekoa ja vallankäyttöä (Kantola 2014, 18). Pehmeän vallan voimistumisen myötä ovat valtaa käyttäneet tahot halunneet kuvata itsensä yhä enemmän ihmisläheisinä tavallisina kansalaisina, joka kohtaa ihmisen ihmisenä ja johtajien ideaalipuoli pyritään kytkemään ideaaleihin jotka kuvastavat edustajaa (Kantola 2014, 20–25). Muutos johtajien käyttäytymisessä heijastaa suoraan yhteiskunnallista muutosta, jossa vallankäyttäjien on johdettava ihmisiä, jotka pitävät itseään vapaina ja jopa valmiina kapinoimaan tarvittaessa (Kantola 2014, 20–25).

Pehmeä valta on siis vallankäytön keino, joka on muuttunut yhdeksi johtavista vallankäytön keinoista viimeisten vuosikymmenten aikana. Pehmeä valta ja vaikuttaminen eroavat olennaisesti pakottavasta vallasta, sillä ne ovat luonteeltaan houkuttelevia eivätkä pakottavia. Perinteisellä vallan jaottelulla pehmeä valta on toisen ja kolmannen dimension välimaastossa riippuen asioiden tarkoituspöeristä.

2.2.2 Median rooli pehmeän vallan esittäjänä

Median roolia pehmeän vallan esittäjänä ja alustana ei voi jättää huomioimatta. Jürgen Habermasin esittelemä julkinen tila on muuttanut muotoaan yhdessä muun yhteiskunnan kanssa. Habermasin julkinen tila on tila, jossa sosiaalisen kanssakäynnin avulla keskusteltiin, jaettiin ja vastaanotettiin tietoa, jonka jälkeen käsitelystä asiasta muodostettiin mielipide (Habermas 1964). Julkisuus on modernin vallan tärkein näyttämö (Kantola 2014, 37). Julkisuuden merkitys on kasvanut samalla kuin perinteisten instituutioiden valta ihmisiin on heikentynyt ja samaan aikaan vallankäyttö on medioitunut (Kantola 2014, 37–38). Julkisuus on paikka, jossa rationaaliset argumentit eivät aina ratkaise vaan vallan perustuessa esiintymiselle ja esityksille täytyy niiden koskettaa ihmisten tunteita (Kantola 2014, 38–42). Vallankäyttäjien omiessa julkinen tila vallankäytön välineekseen on heidän täytynyt samalla luopua perinteisestä erottelusta julkisen ja yksityisen tilan välillä. Julkinen ja yksityinen tila ovat siis sekoittuneet keskenään ja yksityinen tila on nykyään osa julkista tilaa. Medioituminen on hämärtänyt julkisen ja yksityisen tilan välimaaston harmaaksi alueeksi.

Median jatkuvaa läsnäoloa ja merkityksen kasvua arkielämässä ja yhteiskunnassa kutsutaan medioitumiseksi. Medioitumista tarkasteltaessa voidaan erotella ainakin kaksi tärkeää tasoa. Makrotasolla on helposti havaittavissa se, kuinka yhteiskunnan instituutiot ovat tulleet yhä riippuvaisemmiksi mediasta. Media säätelee julkisuutta ja mukautumalla sen odotuksiin pystyvät toimijat vahvistamaan omaa asemaansa. Poliitiikan medioituminen esimerkiksi on usein käytetty termi, joka tarkoittaa politiikan toimijoiden mukautumista median vaatimuksiin vastapalvelukseksi julkisuustilasta. Poliitikot esimerkiksi yleisesti hyväksyvät median pelisäännöt nykyään ja keskiössä on usein henkilöt, joilla on vahva persoonallisuus, asioiden yksinkertaistaminen, sekä suora vastakkainasettelu. Pelisääntöjä noudattavat poliitikot saavat näin enemmän palstatilaa ja julkisuutta. (Seppänen 2014).

Media on usein suorassa vaikutuksessa äänestyspäätöksiimme välittämänsä tietojen avulla (Isotaulus 2017. 15). Äänien ja kannatuksen haaliminen on yksi tärkeimpiä poliittisten johtajien tehtäviä, jos he haluavat päästä, sekä pysyä vallassa. Medioitumisen käsitteen ydin on median vaikuttavuuden kasvaminen, sekä ymmärrys siitä, että useimmat median vaikutukset ovat epäsuoria eivätkä suoria (Isotaulus 2017. 15).

Mikrotasolla medioituminen tarkoittaa sitä, että vuorovaikutus muiden ihmisten kanssa on yhä enemmän erilaisten laitteiden värittämä. Viestintä on jatkuvaa ja se sekoittuu perinteisten joukkoviestimien sekaan. Ihmiset ammentavat omaa identiteettiään ja maailmankuvaansa seuraamalla eri medioita, joten käytöksemme perustuu ainakin osittain median rakentamien kuviteltujen yhteisöjen näkemyksiin, sekä kuviteltuun asemaamme yhteisössä. (Seppänen 2014).

Medialla on siis valta vaikuttaa ihmisiin ja poliittista valtaa käyttävillä median pelisäännöt osaavilla toimijoilla taas julkisuutta käyttää sitä. Symbolinen valta mitä mediassa on esillä voi sisältää tai olla sisältämättä ideologista sisältöä (Thompson 1995). Media ja sitä käyttävät tahot voivatkin nostaa haluamansa asiat esille ja jättää toiset huomioimatta. Media pystyy luomaan haluamansa kehykset asioille ja tapahtumille tietynlaisten symbolisten muotojen avulla (Bebawi 2017). Media toimii näyttämönä jossa pehmeää valtaa käytetään, mutta samalla se on myös portinvartija sitä käyttäville tahoille.

3 Pehmeän vallan tyylit

Olen valinnut pehmeän vallan tyyleiksi ja tutkimukseni viitekehikseksi Anu Kantolan (2014) tutuiksi tekemää pehmeän vallan jaottelua kolmeen tyyliin. Ne edustavat vallan tyylejä, joita on esiintynyt suomalaisessa yhteiskunnassa jo toisen maailmansodan jälkeisestä ajasta alkaen. Tunnistamalla vallan eri tyylit pystymme ymmärtämään miten ne ovat saaneet alkunsa, kehittyneet ja toimivat käytännössä. Jokaisella vallan tyyllillä on oma tunnetaloutensa, jonka osa väestöstä kokee innostavana ja osa vieroksuttavana (Kantola 2014, 142). Piiloon jääneet tunteet ovat usein seuraavan hallitsevan vallantyylin päätyylejä eli uusi vallan tyyli nousee hallitsevan tyylin varjopuolista (Kantola 2014 142). Hallitsevat vallantyyliä noudattavat näin ollen samantyyllistä kaavaa kuin puolueiden suosio, jossa valloilla olevat menettävät asemiaan ja syrjässä olevat kasvattavat omaansa. Tämän vaihtelun sisäistäminen auttaa meitä huomaamaan, miksi eri aikoina erilaiset johtajat ja poliitikot menestyvät muita paremmin.

Suomesta löytyvät vallankäytön tunnetyyliä ovat isällinen-, byrokraattinen- ja vallankumouksellinen tyyli (Kantola 2014, 143). Tyylit ovat yleismaailmallisia, mutta Kantola on tutkinut niiden esiintymistä suomessa ja esitellyt niiden tyypillisiä piirteitä suomessa, jota oma tutkielmani jatkaa. Tyylit edustavat yhteiskunnan vallitsevia voimia ja ne ovat kehittyneet reaktioina toisilleen, mutta byrokraattinen tyyli on säilynyt politiikassa hallitsevana tyylinä erityisesti korkean tason politikkojen kesken (Kantola 2014, 150). Korkeimman tason poliitikot ovat perinteisesti olleet vakaita, luotettavia ja yhteistyökykyisiä, jotka eivät innostu tai innosta muita (Kantola 2014, 150–151). Vaalikampanjointi on usein ollut myös maltillista, jossa ehdokkaat eivät ole tuoneet esille innokkuuttaan tai intohimoja (Kantola 2014, 135), mutta nyt tilanne on muuttumassa myös kärkipoliitikkojen osalta, kuten analyysini tulee osoittamaan.

Olen valinnut Kantolan tyylit perinteisten johtajien tyylien sijasta, sillä tutkimukseni kohteena ovat suomalaiset puoluejohtajat, jotka toimivat suomalaisessa ympäristössä. Valitsemalla esimerkiksi yhden ensimmäisistä johtajien tyylejä tutkivista näkökulmista, jonka Lewin teki jo vuonna 1939. Tutkimuksessa Lewin jakoi johtajat demokraattisiin- (democratic), autoritaarisiin (autocratic) sekä välinpitämättömiin (laissez-faire) johtajiin (Lewin 1939, 109), joilla kaikilla oli erilaisia toimintatapoja. Olisin sivuuttanut paljon johtajien toimintatapoihin keskittyneitä muutoksia ja tyylit

eivät perustuisi suomalaisiin arvoihin ja tapoihin. Totta kai modernimmat johtajien tyyli, sekä vallankäytön tunnetyyli perustuvat enemmän tai vähemmän Lewinin esittelemiin johtamistyyliin, mutta valitsemalla suomalaisiin keskittyvän lähestymistavan lukija voi itse tunnistaa vallantyyliä, jotka ovat tuttuja suomalaisille.

Samat asiat, jotka suomalaisessa yhteiskunnassa tulkitsemme esimerkiksi isälliseksi- tai vallankumouksellisen tyylin piiriin kuuluviksi eivät välttämättä ole niitä, muissa yhteisöissä. Hyvä esimerkki tästä on jaksossa usein esiintyvä halaaminen tapaamisen aluksi, joka suomalaisesta perspektiivistä tuntuu hyvin rennolta ja vapaamieliseltä perinteisemmän formaalin kättelyn sijasta. Toisesta yhteisöstä tuleva tulkitsija voisi tulkita tämän hyvin eri tavalla, joten tutkimukseni on rajattu suomalaisessa yhteiskunnassa esiintyneisiin pehmeän vallan tyyliin.

3.1 Isällinen tyyli

Isällinen tyyli oli keskeisiä johtamistyyliä 1800-luvun lopulla yhteiskunnan modernisoituessa. Isällinen valta perustuu huolehtivan henkilöhaamon varaan, jossa auktoriteetilla on henkilökohtainen kontakti alaisiinsa. Tyyliisuunta piti pintansa myös maailmansotien jälkeisenä aikana, jossa monet hakivat turvaa tutusta isällisyydestä. (Kantola 2014, 56).

Maailmansotien jälkeen isällinen tyyli alkoi kehittyä ja muuttaa muotoaan. 1950-luvun johtajat korostivat henkisyiden ihannetta, jossa johtajat olivat korkean moraalin henkilöitymiä (Kantola 2014, 59). Johtajat eivät keskittyneet haalimaan julkisuutta vaan vaalimaan henkisiä arvoja. (Kantola 2014, 59). Usein ulospäin välittyvä kuva oli sellainen, että isälliset johtohahmot olivat velvollisuudentuntoisia, ankaria, sekä muun kansan yläpuolella (Kantola 2014, 62). Johtajiin pystyi luottamaan tilanteessa kuin tilanteessa. Oma perhe oli avainasemassa tässä mielikuvassa, sillä moitteeton perhe toimi kunnollisuuden näyteikkunana. (Kantola 2014, 65). Perheestä muodostui tapa inhimillistää vallankäyttäjää ja julkisesti esitelty perhe osoitti poliitikon olevan kunnollinen ihminen joka pystyi hallitsemaan asioita (Kantola 2014, 65). Perheen julkinen puoli toimi johtajan ulkokuorena ja näytti kansalle, että johtajaan pystyi samaistumaan, mutta oli samalla parempi versio itsestään.

Isällisen tyylin vahvuudet ovat sen läheinen suhde johdettavien ja alaisten välillä, josta huokuu rakkaus ja huolenpito. Tyylinmukaiset johtajat tuntevat alaisensa nimeltä ja liikkuvat heidän joukossaan. Usein johtajista liikkuu useita legendoja ja vitsejä, jotka korostavat näiden huolehtivaa roolia. Isällisen tyylin heikkoudet ovat auktoriteetin ehdottomuus ja ahdistavuus. Johtajat saattavat olla jääräpäisiä ja ylittää sopivaisuuden rajoja. Päätöksenteko saattaa olla tunteiden värittämää ja perustua henkilösuhteisiin enemmän kuin tietoon. (Kantola 2014, 78–79).

Isällinen tyyli on yhä voimissaan oleva johtamistyyli, sillä sen perusarvot ovat yhä läsnä yhteiskunnassa. Ihmiset haluavat, että heitä kohdellaan henkilökohtaisella tasolla. Nostalgiaan vannotava tyyli on modernin vallankäyttäjän tyyli, silloin kun maailma muuttuu (Kantola 2014, 72). Isällinen tyyli edustaa tuttua ja turvallista arvomaailmaa ihmisille, joihin he voivat tukeutua jatkuvassa muutoksen tilassa, joka maailmalla vallitsee.

3.2 Byrokraattinen tyyli

Byrokraattinen tyyli edustaa maltillista esiintymistä ja puolueettomuutta. Byrokraattinen tyyli oli huipullaan 1970-luvun jälkeen, mutta se on säilynyt hyvin suomalaisessa politiikassa (Kantola 2014, 91–101) Byrokraattinen tyyli hylkii huveja, mielihyvää ja hedonismia. (Kantola 2014, 83) Byrokraatille organisaation jatkuvuus on päämäärä (Kantola 2014, 83), jossa toimintaa ohjaa byrokraatia eli rationaalisesti ja tehokkaasti toimiva kokonaisuus (Harisalo 2008, 129).

Byrokraattiselle toiminnalle on ominaista luotettavuus, puolueettomuus ja toiminnan ennustettavuus (Harisalo 2008, 131), jotka kaikki pätevät myös byrokraattisen tyylin toimintamalleihin. Byrokraatti esittää itsensä usein keskittyen omaan ammattitaitonsa ja tietojensa esittelyyn itsensä sijasta (Kantola 2014, 84).

Byrokraattinen vallan tyyli yleistyi erityisesti 1970-luvun konsensus politiikan myötä, jossa poliitikoiksi valikoitui sovittelevia henkilöitä räväköiden ja karismaattisten johtajien sijasta. Byrokraattinen toiminta perustuu harmonian ja sopusoinnun varaan, jossa toimiva henkilö edustaa arvojen ylläpitäjää. Byrokraattisen tyylin vahvuuksia ovat oman asemansa suojaaminen ja usein oman asemansa turvaavat henkilöt esiintyvät byrokraattisina. Byrokraattinen toiminta edustaa myös tasa-arvoa, jossa kaikkia kohdellaan samalla pohjalla, myös johtajia. Varjopuolena byrokraattisessa toiminnassa voi sanoa olevan sen, että se on usein hyvin kylmäkiskoista ja kasvotonta.

Byrokraattinen tyyli muuttuu nopeasti myös rutiiniksi ja tylsäksi, jonka takia se ei innosta ihmisiä. (Kantola 2014, 95–106).

Byrokraattinen tyyli on yhä vahvasti toimiva poliittinen tyyli. Suomalainen politiikka perustuu pitkälti konsensukseen, joten poliitikot jotka pystyvät yhteistyöhön yli puolueiden rajojen tarvitaan yhä. Byrokraattisen tyylin edustajat esiintyvät usein lahjomattomina järjestelmän osina, jotka toimivat moraalisen selkärangan holtitonta politiikkaa vastaan. Byrokraattisen tyylin edustajat vetoavat usein ihmisten järkipäisyyteen ja yrittävät vaikuttaa sen avulla näiden tunteisiin. Byrokraatin mielestä maailma on kyllä järjestyksessä, jos sitä vain ohjataan järkipäisesti ja tasa-arvoisesti. (Kantola 2014, 106).

Byrokraattinen tyyli pyrkii vetoamaan hyvin eri arvoihin kuin isällinen tyyli, joka perustuu läheisyyteen. Byrokraattinen tyyli on harkittua ja suunniteltua, joten sen nimeen vannovat henkilöt kosiskelevat usein hyvin erilaista kohdeyleisöä kuin isällistä tyyliä edustavat. Byrokraattinen tyyli vetoaa selkeästi enemmän tapoihin ja tehokkuuteen, vaikka molemmille tyyleille on yhteistä korkean moraalin edustaminen.

3.3 Vallankumouksellinen tyyli

Vallankumouksellinen tyyli suosii yksilöllisyyttä johtamisessa. Jokainen johtaja on oma yksilönsä, joista osa jopa poikkeusyksilöitä. Johtajat alkoivat muistuttaa Weberin esittelemiä karismaattisia johtajia. Johtajat pyrkivät olemaan nopeita, joustavia ja ennakkoluulottomia henkilöitä, jotka viihtyivät työssään ja alaistensa ympärillä. (Kantola 2014, 111–124).

Karismaattiset johtajat ovat erinomaisia tarkoituksen ja merkityksen kuvaajia. He ovat erinomaisia innostamaan ihmisiä ja osoittamaan tekemisen suunnan. Karismaattiset johtajat pystyvät kommunikoimaan useiden erilaisten ihmisten kanssa jouhevasti ja luomaan henkilökohtaisen yhteyden heihin. He saavat ihmiset ylittämään itsensä, uskomaan itseensä ja luovat käytöksellään rohkeutta ja tekemisen iloa ympärilleen. (Harisalo 2008, 245).

Vallankumouksellinen tyyli alkoi yleistyä 1970-luvun jälkeen Suomessa, mutta erityisesti 2000-luvulla. Poliitikot esimerkiksi alkoivat yhä enemmän luoda itsestään erottuvaa brändiä, sillä vahvat persoonat kiinnostavat äänestäjiä. Poliitikot uskaltautuivat yhä enemmän ottaa osaa niin sanottuun hömppäjulkisuuteen erilaisten tv-visailujen ja ohjelmien avulla. Vastapainoksi piti toki olla myös vakavaa julkisuutta, mutta näkemykset julkisuuden karttamisesta alkoivat karista pois. (Kantola 2014, 133–135).

Vallankumouksellinen tyyli on vastavoima byrokraattiselle tyylille, jossa yksilöt on työnnetty sivuun. Vallankumouksellisessa tyylissä keskiössä ovat johtajan omat kiinnostuksen kohteet ja persoona. Vallankumouksellisen tyylin nimeen toimivat henkilöt ovat usein jatkuvasti liikkeessä ja varjopuolena on mahdollinen loppuun palaminen ja innostuksen ylläpito pitkiä aikoja (Kantola 2014, 138). Vallankumouksellisen tyylin johtajat eivät turvaudu olemassa oleviin malleihin vaan ovat eturintamalla luomassa uusia tapoja ja kulttuureja, jonka ansiosta he eroavat erityisesti isällisen tyylin- ja byrokraattisen tyylin johtajista.

3.4 Miksi pehmeä vallankäyttö on tehokasta?

Jokainen vallankäytön tyyli rakentaa omat sääntönsä siitä, miten sen vaikutuksen alaisten ihmisten tulisi tuntea ja käyttäytyä (Kantola 2014, 141). Modernissa yhteiskunnassa tunnetyyli ja niiden muutokset tulevat usein esille johtajien esiintymisissä (Kantola 2014, 141). Pehmeä vallankäyttö on tehokasta sillä se käsittelee ihmisten tunteita.

Modernia vallankäyttöä tutkiessa ihmiset tekevät usein virheen ja ajattelevat, että se kenellä on eniten perinteisiä resursseja kuten rahaa saa aikaiseksi parhaimman tuloksen. Moderni vallankäyttö on kuitenkin enemmän pokerin kaltaista, jossa voit hävitä hyvänkin käden pelaamalla sen huonosti. Vastaavasti voit voittaa käden vaikka pitäisit hallussasi huonompaa kättä kuin vastustajasi. Pehmeä vallankäyttö perustuu muiden preferenssien muokkaamiseen. Pehmeän vallankäytön ideana on saada muut haluamaan samoja asioita kuin itse haluat. Pehmeä vallankäyttö on tehokasta, kun muut valitsevat haluamasi asiat niiden pakottamisen sijasta. (Nye 2004, 3–7).

Nye argumentoi, että valtiollisen tason pehmeän vallankäytön tehokkuus perustuu kolmeen asiaan kulttuuriin, poliittisiin arvoihin ja ulkomaan suhteisiin (Nye 2004, 11). Samat lainalaisuudet pätevät kuitenkin pienemmässäkin mittakaavassa yksilötasolla ja valtiollisen politiikan sisällä.

Kulttuuri tarkoittaa Nyen mukaan niitä arvoja ja käytäntöjä, jotka luovat merkitystä yhteiskunnissa. Kulttuurin sisältäessä paljon universaaleja ja helposti lähestyttäviä, sekä samaistuttavia arvoja niin ne houkuttelevat piiriinsä lisää kannattajia. Kannattajat jakavat myös mukana tulevat velvollisuudet, joita erilaisiin arvoihin usein liittyy. (Nye 2004, 11).

Ihmiset siis haluavat tuntea yhteisöllisyyden tunnetta ja olla osa porukkaa tai joukkuetta (Leppänen 2012, 151). Ihmiset haluavat olla osana tekemässä jotain merkityksellistä. Jos aamulla herätessä ihmisillä tavoite kirkkaana mielessä luo se suuntaa ja sitoutumista toiminnalle (Leppänen 2012, 151). Valtiollisella tasolla se tarkoittaa sitä, että ihmiset valitsevat vaikka puolueensa sen mukaan, minkä kanssa he kokevat samaistuvansa eniten yhteen.

Tutkijoiden keskuudessa ei välttämättä olla aina yksimielisiä siitä, että mitkä tekijät vaikuttavat eniten ihmisten äänestyspäätöksessä. Jocelyn Evans argumentoi sen puolesta, että äänestyspäätöstä kannattaakin tutkia enemmän sen kantilta, että mitkä tekijät altistavat äänestämään puoluetta tai ehdokasta eikä äänestäjän päätöksenteko prosessia. Hän kertoo, että joka tapauksessa kuulumme erilaisiin ryhmiin tiedostaen tai tiedostamatta, jotka muokkaavat käyttäytymistämme ja arvojamme. Poliittiset puolueet käyttävät näitä ryhmiä lähtökohtina omille kannatuksilleen. (Evans 2004, 43)

Poliittiset arvot tarkoittavat sitä, kuinka hyvin arvojen edustajat pystyvät itse elämäänsä edustamiensa arvojen mukaisesti (Nye 2004, 11). Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että esimerkiksi puoluejohtajan tulee näyttää esimerkkiä omalla toiminnallaan, jotta ihmiset todella uskovat häneen. Ulkomaan suhteet tarkoittavat tapaa, jolla muita tahoja kohdellaan ja niiden moraalista tarkoituspäästä (Nye 2004, 11–13). Pehmeän vallankäytön tehokkuuden keskiössä ovat näin ollen arvot ja niihin vaikuttaminen. Käytäntöjen esittäminen oman ryhmän vallitsevina arvoina on yksi keskeisimmistä pehmeän vaikuttamisen keinoista.

Johtajien asema ja vaikutusvalta ryhmissä syntyy siitä, että he voivat edustaa ”meitä”, joka rajoittaa sekä mahdollistaa johtajien toimintaa. Kyseessä on sosiaalinen identiteetti, joka tarkoittaa

yksilöiden tunnetta sisäistämästään ryhmän jäsenyydestä. Tunne ”*meihin*” on olennainen osa vaikuttamista. (Haslam 2012. 71–72).

Ihmiset liittyvät ryhmiin kun he tuntevat vetoa niihin. Muiden ryhmän jäsenten pitää kiinnostaa heitä ja siitä koituvien hyötyjen tulee ylittää kustannukset. (Haslam 2012, 73). Ryhmän tulee siis vastata jäsenen arvomaailmaa ja auttaa häntä edistämään niitä. Onnistuakseen johtajan on pystyttävä korostamaan omia, sekä ryhmän yhteisiä piirteitä, jotka samalla myös erottavat heidät muista ryhmistä (Haslam 2012, 110). Vastaavasti johtajan tehokkuutta vähentää kaikki, mikä erottaa hänet omasta ryhmästään (Haslam 2012, 110). Ihmiset tuntevat itsensä vahvemmiksi kun heillä on tunne, että he ovat lähellä valtaa käyttäviä tahoja (Rosanvallon 2013, 311). Olleessaan vuorovaikutuksessa valtaa käyttävän tahon kanssa, ihmisillä on tunne, että he voivat vaikuttaa päätöksentekoon paremmin ja tuntevat olonsa tyytyväisemmiksi. (Rosanvallon 312–313).

Onnistunut pehmeä vaikuttaminen vaatii, että sitä toteuttava taho pystyy kanavoimaan seuraajiansa tunteet arvoiksi, jonka taakse he voivat yhdessä asettua. Samanaikaisesti hänen pitää pystyä erottautumaan muista kilpailevista ryhmistä. Pehmeä vallankäyttö vaikuttaa ainakin osittain siis siihen, että vastakkainasettelu lisääntyy. Syynä tähän on se, että esimerkiksi johtajat pyrkivät luomaan tilanteista, joissa heillä on selkeä merkityksellinen vastustaja (Haslam 2012, 145).

Ihmiset äänestävät vaalien koittaessa siis henkilöä, jonka uskovat pystyvän ajamaan heille tärkeitä asioita. Kyseessä on edustamisen teoria (Heywood 2004). Teorian taustalla on ajatus siitä, että valitut edustajat ei vain toimi äänestäjiensä puolesta vaan muistuttavat äänestäjiään myös iän, sukupuolen, sosiaalisen luokan ja muiden asioiden osalta (Heywood 2004, 233). Ihmiset siis äänestävät eräänlaista versiota itsestään, joka jakaa keskeiset asiat heidän kanssaan.

Edustamisen teorian ongelma on se, että sen mukaan ihmiset eivät kykene ymmärtämään muiden ryhmien jäseniä sekä se, että vain samankaltainen ihminen voi edustaa esimerkiksi henkilöä itseään. (Heywood 2004, 239). Teorian kritiikki on aiheellista, mutta ihminen pystyy samaistumakaan moneen henkilöön samanaikaisesti ja eri ihmiset voivat edustaa henkilöitä eri asioiden teemoilta. Saman henkilön ei tarvitse edustaa kaikkia arvoja kerralla. Äänestyspäätöstä tehtäessä esimerkiksi henkilö valitsee sen edustajan, joka edustaa hänelle itselle tärkeimpiä arvojaan ja muistuttaa niiltä osin häntä itseään. Pehmeän vallankäytön tehokkuus perustuu juuri siihen.

Pehmeän vallankäytön tehokkuus perustuu tunteisiin ja niiden ohjaamiseen haluttujen päämäärien taakse. Ohjaamalla tunteita samaistumaan paremmin itseensä pystyvät ehdokkaat saamaan äänestäjät taakseen epäsuoralla vallankäytöllä, joka antaa ihmisille tunteen, että he itse valitsivat haluamansa ehdokkaan.

4 Analyysi suomalaisista puoluejohtajista

Analyysini etenee samassa järjestyksessä kuin Vapaalla Ripsan kanssa -sarjan jaksot on esitetty. Esittelen analyysissäni pehmeän vallankäytön muotoja, haastatteluissa esiintyy käyttäen apuna semioottisia menetelmiä. Avaan jaksojen sisällön analyysissäni, jotta lukija pystyy tutustumaan tekemiini huomioihin myös ilman jaksojen katsomista, mutta myös sen takia että katsoessaan jaksot lukija voi verrata huomaamiensa merkkien laatua ja määrää, sekä niiden sisältöä omieni kanssa.

Erwin Goffman tutki sitä miten ihmiset rakentavat julkisen minänsä. Hänen mielestään sosiaalisessa elämässä on kyse pitkälti kasvojen säilyttämisestä kasvotyöstä. Goffmanin mukaan ihmisten julkinen minuus ja moraalinen ura rakentuvat aina sen instituution perusteella, jossa hän toimii aktiivisesti. Hallitsevat instituutiot siis muovaavat toimijoitaan käyttäytymään tietyllä tavalla ja erityisesti vallankäyttäjät rakentavat itsestään julkisen kuvan kasvotyöllä. Ihmiset eivät pyri antamaan realistista kuvaa itsestään vaan vähän paremman kuvan kuin he oikeasti ovat ja vastata muiden odotuksiin itsestään. Analyysini kohdistuu siis idealisaatioon eli siihen, että julkisuudessa esiinnyttään eri tavalla kuin yksityiselämässä. (Kantola 2014, 44–51).

4.1 Vapaalla Ripsan kanssa

Aineistonani toimii Vapaalla Ripsan kanssa, joka on MTV:n tuottama yhdeksänosainen sarja. Sarjassa toimittaja Ripsa Koskinen-Papunen tapaa suomalaiset puoluejohtajat heidän vapaa-ajallaan vuoden 2019 eduskuntavaalien kynnyksellä. Jaksot näytettiin MTV3-kanavalla helmi-huhtikuun aikana ja jaksot ovat yhä katsottavissa MTV:n suoratoistopalvelussa palvelussa.

Sarjaa kuvaillaan tarjoavan jotain muuta kuin perinteiset vaaliväittelyt. Ohjelmasarjan ideana on selvittää, minkälaisia ihmisiä puoluejohtajat ovat politiikan ulkopuolella. Ripsa kuvailee itse, että on mielenkiintoista tietää jonkun haastateltavista olevan seuraava pääministerimme ja siksi on mielenkiintoista tietää, minkälaisia henkilöitä he todella ovat. Hän kertoo että, pelkästään siviilivaatteissa oleminen saa heidät käyttäytymään eri tavalla kuin eduskunnassa. (Piilonen 2019).

Ohjelman ideana on siis esitellä puoluejohtajien elämää politiikan ulkopuolella ja ohjelman mainos tai oikeastaan siitä informoiva artikkeli on nimetty ”*Vapaalla Ripsan kanssa – sarjassa selvitellään, millaisia hahmoja eduskuntapuolueiden johtajat ovat kotioloissa*” (Piilonen 2019). Ripsa itse kuvaa sarjaa jaksojen alussa kertomalla että hänellä on ilo tavata puoluejohtajat vapaa-ajalla ja kurkistaa heidän elämäänsä politiikan ulkopuolella. Sarja on näin ollen otollinen alusta pehmeän vallan muotojen tutkimiselle, sillä se pyrkii nimenomaan näyttämään puoluejohtajia perinteisen vallankäytön ulkopuolella ja esittää heidät vapaa-ajallaan.

Jaksojen luonne oli hyvin samankaltainen ehdokkaasta riippumatta. Jokainen jakso esitetään niin, että ehdokas on kutsunut Ripsan mukaansa tekemään, harrastamaan tai katsomaan itsellensä tärkeää asiaa. Ehdokkaat puhuvat Ripsalle tärkeäksi kokemistaan asioista elämässä ja Ripsa kysyy lähes samat kysymykset kaikilta ehdokkailta. Ripsan kysymykset käsittelevät elämää ja sen tärkeimpiä asioita. Ripsa pyrkii myös avaamaan jokaisen ehdokkaan reitin politiikan huipulle ja tuo ilmi tärkeitä poliittisia hetkiä ehdokkaiden urilta. Jaksojen luonne on selkeästi etukäteen suunniteltu, jossa ehdokkailla on mahdollisuus tuoda esille omat näkemyksensä, mutta käsiteltävät aiheet ovat kaikille yhteneväiset.

Ehdokkaat pystyivät siis vaikuttamaan siihen, millä tavalla esittivät asioita, sekä siihen missä ympäristöissä jaksot tapahtuivat. Jaksojen keskeiset käsiteltävät asiat olivat kuitenkin etukäteen määriteltynä, joihin paikkavalinta ei vaikuttanut. Tutkielmani eteni niin, että katsottuani jokaisen jakson aloin kokoamaan taulukkoa keskeisistä havainnoistani, jotka olen lisännyt osion viisi loppuun (ks. osio 5.3). Tämän jälkeen kirjoitin jokaisen jakson auki, sekä pyrin tuomaan esille keskeiset havaintoni puoluejohtajien toiminnasta. Jaoin jokaisen jakson mielessäni osiin, joista jokainen keskittyi eri osa-alueisiin. Esimerkiksi jakso saattoi alkaa osiolla, jossa ehdokkaat urheilivat yhdessä ja puhuivat terveellisyydestä, jonka jälkeen miljöö ja aihe vaihtuivat johonkin toiseen. Jokaisen osion jälkeen pyrin avaamaan havaintojeni taustalla vaikuttavia syitä, sekä keskeisiä tyylejä, joita puoluejohtajat käyttivät.

Keskeinen ideani oli löytää jokaisen ehdokkaan esittämä pehmeä vallan tyyli, sekä keskeisiä pehmeän vaikuttamisen keinoja, joita he käyttivät. Tutkielmani tulokset voisivat olla hyvin erilaisia, jos jaksot olisi kuvattu esimerkiksi studiossa eivätkä ehdokkaat olisi voineet valita tapahtumapaikkoja. Tapahtumapaikan valita itsessään on pehmeä vallankäytön keino, joilla ehdokkaat pyrkivät usein samaistumaan eri ryhmiin. Jokaisen ehdokkaan mahdollisuus valita oman

jaksonsa tapahtumapaikka on mielestäni yksi keskeisimmistä tekijöistä, miksi pehmeä vaikuttaminen korostuu jaksoissa suhteessa vaikkapa virallisiin vaaliväittelyihin. Ehdokkaiden vapaamuotoinen tapaaminen heidän itsevalitsemassaan paikassa antaa heille mahdollisuuden esiintyä niin, kuin he haluavat ihmisten näkevän heidät.

4.2 Puoluejohtajat 2019

Analysoin seuraavaksi jokaisen puolueen puheenjohtajan, jotka esiintyivät Vapaalla Ripsan kanssa ohjelmassa.

4.2.1 Sampo Terho

Sininen tulevaisuus puheenjohtaja ja kansanedustaja (2019).

Eurooppa-, kulttuuri- ja urheiluministeri.

Filosofian maisteri.

Asuinpaikka: Helsinki.

41 vuotta (2019).

Perhe: vaimo ja tytär.

Jakso 1, esitetty 9.2.2019.

Kuva 2:Sampo Terho.

Jakso alkaa tuttavallisella halauksella Terhon ja Ripsan välillä ja kertomuksella siitä, kuinka Terho oli kutsunut Ripsan Kirkkonummelle Masalaan, seudulle jossa Terho kertoo kasvaneensa lapsena. Terho kertoo syntyneensä Helsingissä, mutta vanhempiansa muuttaneen Kirkkonummelle halvemman asumisen perässä, vaikka olivat varsin helsinkiläisiä henkilöitä. Terho jatkaa kertomistaan sanomalla, että lapsena paikat joissa on viettänyt aikaa jättävät ihmiseen jäljen, jonka seurauksena pyrkii myöhemmin samankaltaiseen ympäristöön. Kertomus jatkuu Terhon kertoessa, että hän käy yhä paikanpäällä viikoittain tyttärensä kanssa. Saadessaan esimerkiksi vapaapäivän politiikasta joinakin viikonloppuina ottaa hän autonsa käyttöön ja suuntaa metsiin keräämään sieniä tai ihan vain kävelemään, sekä rauhoittumaan.

Puhe siirtyy kysymykseen siitä millainen isä Terho on, joka vastaa että sellainen kuuluisia ruuhkavuosia viettävä isä. Ripsa kysyy tämän jälkeen kerkeääkö Terho näkemään lastaan, johon hän vastaa tekevänsä sen ihan asiakseen, vaikka kertookin sen vaativan kalenterijärjestelyä. Hän sanoo ottaneensa asiakseen varata arki-iltoja ja viikonloppuja perheen kanssa olemiseen. Jakso tehostaa esitettyjä asioita ja kertomuksen edetessä Ripsa ja Terho kävelevät ensin Kirkkonummella pienasuntojen keskellä, mutta maisema vaihtuu metsäpoluksi keskustelun edetessä ja siirtyessä Terhoon isänä.

Tapaaminen alkaa lämpimällä halauksella, joka viestittää vallankumouksellista tai isällistä tyyliä, jossa halutaan erottua byrokraattisesta jäykkyydestä. Kirkkonummi on indeksinen merkki Terholle, joka edustaa lapsuutta ja huolettomuutta, mistä mutasodat ja pulkkamäki ovat indeksisiä merkkejä myös. Lämpimät muistot Kirkkonummesta jotka tuodaan esiin toimivat kodin indeksisenä ja symbolisena merkinä myös muille kirkkonummelaisille, jonka seurauksensa he pystyvät samaistumaan Terhoon ja ajatella hänen olevan yksi heistä. Terhon kertomus, että hän käy yhä paikanpäällä viestittää myös, että hän ei ole muuttunut niin sanotusti ulkopaikkakuntalaiseksi. Terhon ilmoittamat harrastukset ovat myös hyvin tavanomaisia ja toimivat symbolisena merkinä, että Terho on vain tavallinen Kirkkonummelainen samaten kuin ilmaisu ”*kuuluisa ruuhkavuosia viettävä isä*”. Esiintymistyyli on isällistä, sillä keskiössä on lasten kanssa vietetty aika ja helposti lähestyttävissä oleminen.

Jakso jatkuu Kaksikon saapuessa Terhon mukaan käännteentekevään paikkaan eli kelkkamäkeen, jossa hän on kisaillut lapsena. Hän kertoo että kisan lopussa käytiin aina jälkipuinti, siitä miten kisa meni kenelläkin ikään kuin formuloissa. Tämän jälkeen he saapuvat Terhon lapsuuden kotitalon lähipiiriin, missä Terho kertoo, kuinka alue oli pääasiassa peltoa ja syksyllä oli juhlahetki, kun viljantynkiä pystyi nyhtämään ylös mutasotaa varten. Aiheen vaihtuessa Sotaan kertoo Terho 80-luvun kylmän sodan olleen aina läsnä, joka paikassa, myös lasten tietoisuudessa ja jättäneen myös jälkensä häneen. Terho jatkaa kertomustaan kertomalla, kuinka oli jonain päivänä kysynyt pikku Sampona isältään onko mahdollista, että maailma voi tuhoutua koska tahansa ydinsodassa ja saaneensa vastaukseksi sen olevan mahdollista. Hän kertoo sen vaikuttaneen ajatteluunsa ja tehneen hänestä parantumattoman reaali politiikan. Tapahtumat myös osoittivat hänelle, että turvallisuudesta huolehtiminen on politiikan tärkein ja yhteiskunnan perustehtävä.

Jakso jatkuu kertojana toimivan Ripsan äänellä, joka kertoo, että luonnossa liikkumisen lisäksi kulttuuriministeri irrottautuu arjesta lukemalla kirjoja ja pöytälaatikkoon on syntynyt nuoruudesta lähtien fantasiakirjan, sekä science fictionin käsikirjoituksia, vaikkakin viime vuosina Terhon tekstit ovat olleet lähinnä poliittisia.

Tapahtumat palaavat takaisin kaksikkoon, jotka ovat metsän siimeksessä. Terho kertoo tiedusteltaessa mahdollisesta omaelämäkerrasta, ettei hän ole tarkoituksella tehnyt yhtään muistiinpanoja tai pitänyt päiväkirjaa tapahtumista. Hän kertoo kyllä opiskelleensa historiaa yliopistossa ja saaneensa näin ollen koulutuksen kirjoittaa historiankirjoja, mutta mahdolliset muistelmat tulisivat olemaan viihteelliset ilman tieteellistä arvoa. Tämän jälkeen he saapuvat Neuvostoliiton rakentaman bunkkerin juurelle, joita hän kertoo metsien olevan täynnä, sillä Kirkkonummi kuului Neuvostoliiton miehittämälle alueelle.

Tämän jälkeen kuvaan jää bunkkerin suu-aukko ja Ripsa kertoo, kuinka Terho haaveili nuorena upseerin urasta, mutta päätyikin rauhanturvaajaksi Bosniaan. Hän jatkaa, kuinka sieltä saatu kansainvälinen työkokemus oli myöhemmin hyödyksi Terhon koukatessa Suomen politiikkaan Europarlamentin kautta. Kertomusta vahvistavat kuvat nuoresta Terhosta armeijan maastopuvussa kahdessa eri kuvassa. Tämän jälkeen Ripsa kertoo, kuinka Terho halusi viedä hänet lapsuudenmaisemiensa lisäksi myös yhteen tämän kantapubeista.

Terho kertoo, ettei ole tehnyt muistiinpanoja tarkoituksella, vaikka hänellä muodollinen koulutus on kirjoittaa esimerkiksi historiankirja. Hän myös kertoo että kylmänsodan muistot ovat tehneet hänestä reaali politiikon. Tyyliään esiintyminen on vallankumouksellista, sillä muistiinpanoja ei kerrota tehneen, mutta ilmaisumuoto reaali politiikko viittaa rationaaliseen toimijaan kaikissa tilanteissa. Reaali politiikko onkin symbolinen merkki, joka tarkoitus on kuvastaa Terhon kykyä sopeutua kaikkiin olosuhteeseen ja toimia rationaalisesti. Puheet 80-luvun kokemuksista ovat myös ikoninen merkki kylmänsodan kokemuksille, jonka ansiosta sen kokeneet ihmiset pystyvät samaistumaan Terhoon.

Jakson osio Terhosta rauhanturvaajana taas toimii indeksisenä ja symbolisen merkinä Terhon luonteelle ja arvoille. Terho itse kuvailee, että yhteiskunnan perustehtävä on turvallisuus ja sen olevan politiikon tärkein tehtävä, joka herättää tunteita kertoen samalla Terhon ideaalista

maailmasta, sekä yhteiskunnasta. Kertomus omista peloista ja kysymyksistä isälle ovat indeksisiä merkkejä turvattomuuden tunteesta, joihin ihmisten on helppo samaistua. Ne kuvastavat, kuinka Terho on käynyt läpi samoja pelkoja maailman selviytymisestä kuin monet muutkin ja esimerkiksi nykyisin ilmastonmuutosta pelkäävät käyvät läpi.

Terho aloittaa puhumisen ja kameran keskittyessä taas kaksikon vuorovaikutukseen toistensa kanssa. Hän kertoo, kuinka löysi olutharrastuksen erään tietyn ipa-merkin kautta kertoen että kyllähän sitä välillä haluaa vaihtelua siihen lageriin. Terho kertoo käyvänsä kerran viikkoon, jossain päin Helsinkiä Ripsan kysyessä, kuinka usein hän käy oluella, mutta toki kotona voi illalla myös maistaa jotain rauhoittuakseen Terho jatkaa. Kaksikko naurahtelee aiheelle kun Ripsa kysyy pitääkö Terhon mieltä julkisella paikalla kuinka monta olutta tulee kiskottua alas ja tämä vastaa rentoutuneen oloisesti, että ”*mitäs luulet*”. Tämän jälkeen kaksikko kuvataan kippistämässä ja siemailemassa olutlasejaan, jonka jälkeen keskustelu siirtyy politiikkaan.

Oluella käynti ystävän kanssa ja keskusteleminen ovat indeksisiä, sekä symbolisia merkkejä, jotka kertovat rentoutumisesta ja vapaa-ajasta. Ne ovat myös vallankumoukselle tyylille ominaisia, sillä vallankäyttäjät haluaa kuvastaa rentoutta ja byrokraattista tyylistä selkeästi erottuvaa. Terho tuo esille, että saattaa ottaa iltaisin oluen rentoutuakseen, kuten kuka tahansa muukin. Indeksinen merkitys asialle on jälleen tavanomaisuus. Samalla hän tuo ilmi, kuinka julkisella paikalla täytyy tuntee rajansa, joka symboloi rationaalista toimijaa, jolle ei tapahdu ylilyöntejä.

Keskustelu lähtee liikkeelle siitä, että Ripsa toteaa Terhon henkilökohtaisen poliitikon tarinan saaneen ison käänteen puolitoistavuotta sitten. Ripsa jatkaa kertoen, että Terhosta piti tulla toisen puolueen puheenjohtaja, johon Terho naurahtaa ja vastaa ”*tai piti ja piti*” hieman vastustellen ja kangistellen. Ripsa korjaa todeten, että Terho oli ainakin ehdolla ja tyrkyllä, mutta kertoo ettei nyt puhuta siitä, miksi niin kävi. Tämän jälkeen hän ehdottaa pienen videopätkän katsomista, siltä ajalta, jonka jälkeen hän haluisi kuulla Terhon silloisista fiiliksistä. Kaksikko alkaa katsomaan videota puhelimen näytöltä ja videossa näkyy Perussuomalaisten puoluekokouksen (10.06.2017) ratkaisuhetki, jolloin Jussi Halla-Ahosta tuli puolueen puheenjohtaja. Terho kuvailee tapahtuman aikaista puoluekokouksen tunnelmaa kauheaksi, sillä koko puheenjohtajisto vaihtui yhden puoluesiiven edustajiin. Tämän jälkeen videolla on tilanne (13.06.2017), jossa Simon Elo ilmoittaa, kuinka kaksikymmentä perussuomalaista kansanedustajaa eroaa Perussuomalaisten eduskuntaryhmästä tietäen, että päätös todennäköisesti tuhoaa heidän poliittiset uransa. Ripsa kysyy

tämän jälkeen Terholta ajatteliko hän niin, johon tämä vastaa että kyllä hän ymmärsi sen, vaikkei aikaa taktisille pohdinnoille ollutkaan. Hän kertoo myös, ettei mitään ennakkosuunnitelmaa ollut ja samalla menetettiin vuosikymmeniä töitä, sekä palattiin nollassolle. Terho jatkaa kertomistaan, että he aloittivat toiminnan keskellä vaalikautta hyvin rajallisessa ajassa. Silloisessa tilanteessa jatkaminen tuntui kuitenkin mahdottomalta, joten päätös oli lopulta helppo vaikka se sattui. Vihapostia ja uhkailua tuli tolkuton määrä tapahtuman jälkeen, joista kiihvaimpia olivat kaksi seurannutta viikkoa. Videon viimeinen osa näyttää Sinisen tulevaisuuden perustamishetken (16.12.201), joillain Terho pitää puheen, kuinka suuri seikkailu on alkanut ja odottaa meitä.

Videon jälkeen Ripsa toteaa, että on ollut rankkoja vaiheita olla poliitikko ja kysäisee, mikä on kaikkein palkitsevinta. Kysymykseen Terho vastaa, että silloin kun saa asioita aikaiseksi on todella helppo olla motivoitunut, vaikka työ on raskasta. Toisena pointtina hän kertoo sen, että saa ystäviä ja tuttuja, jotka jakavat samat arvot. Kolmantena pointtina hän kertoo, että on äärimmäisen palkitsevaa kohdata niitä, jotka ajattelevat täysin eri tavalla. Tähän Ripsa vastaa kysymyksellä, että pystyykö Terho muuttamaan omia mielipiteitään. Terho vastaa naureskellen, ettei ainakaan ole kovin hyvä siinä tai nopea. Hän jatkaa kuitenkin olevansa klassisen viisauden filosofin Sokrateen fani eli hän olisi kiitollinen, jos hänet vapautettaisiin tyhmyydestä eikä olisi näin ollen vihainen. Jakson lopuksi kaksikko kippistää lasejaan uudestaan ja kiittävät toisiaan tapaamisesta.

Videon viimeisen osion keskeinen osa on Terhon ero Perussuomalaisista ja Sinisen tulevaisuuden perustaminen. Ero Perussuomalaisista on indeksinen merkki halulle saada muutoksia ja Sinisen tulevaisuuden perustaminen Symbolinen merkki, että Terho on valmis tekemään töitä muutoksen eteen. Tyyliiltään Terho on vallankumouksellinen ja valmis radikaaleihin ratkaisuihin tarpeen niin vaatiessa. Terho myös tekee jaon ”meihin” eli luo näin ollen fantasian, joka koskettaa häntä ja heidän seuraajiaan. Terho antaa näin kannattajilleen yhteistä tarttumapinta-alaa, johon ihmiset voivat tukkeuta ja tuntea yhteneväisyyttä.

Jakson aikana Terhon esiintymistyyli on hyvin läheinen, rentoutunut ja helposti samaistuttava. Terho tuo erilaisia merkkejä esille jakson aikana, jotka ilmentävät hänen ideaaliaan ja fantasioitaan. Esimerkiksi turvallisuus ja reaali politiikan käsite ovat tällaisia. Ne kuvastavat Terhon arvomaailmaa ja herättävät tunteita hänessä niin kuin niissä jotka samaistuvat niihin. Terhon tyyli pysyy samankaltaisena koko jakson ajan. Välillä hän vakavoituu hetkiksi, mutta pysyy hän

tuttavallisena ja muodollisuuksia välttelevänä jatkuvasti. Hänen tyyliinsä on sekä isällinen että vallankumouksellinen.

4.2.2 Li Andersson

Vasemmistoliiton puheenjohtaja ja kansanedustaja

Valtiotieteiden kandidaatti

Asuinpaikka: Turku

31 vuotta (2019).

Perhe: aviomies

Jakso 2, esitetty 16.2.2019.

Kuva 3: Li Andersson

Jakso alkaa tuttavallisella halauksella Turun lumisessa maisemassa ja kertomuksella siitä, kuinka Li Andersson oli kutsunut Ripsan kotikaupunkiinsa Turkuun. Ripsa aloittaa tapaamisen kysymällä, kuinka tärkeä kaupunki Turku on Anderssonille. Hän vastaa sen olevan hirvittävän tärkeä ja sen olevan paikka, jossa hän voi rentoutua. Andersson jatkaa paikan olevan myös sellainen, jossa politiikka ei ole jatkuvasti läsnä, sillä ihmiset ovat tottuneet hänen pyörimiseensä esimerkiksi ruokakaupoissa ja kirjastoissa. Ihmiset uskaltavat tulla tuttavallisesti juttelemaan hänelle, minkä hän korostaa olevan tärkeää. Hän kertoo tilanteiden olevan todella hauskoja ja nostaa lempi esimerkikseen tilanteen Impivaaran uimahallista, jossa toinen uimari oli huomannut hänet kesken uinnin. Uimari oli moikannut häntä nimellä ja he olivat jääneet uimaratojen välisille naruille roikkumaan, jotta tämä oli voinut puhua haluamansa asian Anderssonille.

Ripsa jatkaa kyselyä kysymällä tämän jälkeen onko tilannetta, jossa Andersson haluaa olla ehdottomasti rauhassa kuten esimerkiksi kun hän on kavereidensa kanssa baarissa. Tähän Andersson vastaa, että no joo, mutta eniten häntä ärsyttävät juorulehdet, jotka kuvaavat salaa. Hän kertoo salakuvaamisen tuntuvan epäreilulta. Ongelmaa ei ole, silloin kun ihmiset tulevat reilusti juttelemaan, jolloin voi esimerkiksi huonon tilanteen ollessa päällä pyytää, että tilannetta jatkettaisiin myöhemmin.

Jakson alku tapahtuu tuttavallisella halauksella, joka viestittää isällistä tai vallankumouksellista tyyliä. Turku toimii indeksisenä merkinä tavallisuudesta ja kodista. Andersson tuo vahvasti esille sen, että häntä on helppo lähestyä halutessaan ja hänen iloinen olemuksensa vahvistaa sanomaa. Hän myös selkeästi osoittaa arvostavansa reilua arvoa kertoessaan, että salakuvaaminen ei ole reilua vaan ihmisten pitäisi tulla suoraan juttelemaan. Keskustelun tapahtumapaikkana toimii joen rannalla oleva katu Turussa, joka vahvistaa Anderssonin sanomaa, siitä että hän todella pyörii Turussa ihmisten keskellä ja on kuin kuka tahansa henkilö.

Jakso jatkuu Ripsan ja Anderssonin kävellessä eteenpäin joen rantaa, jolloin Ripsa kertoo, että heidän suunnittelema juoksulenkki on muuttunut kävelylenkiksi kovan pakkasen takia. Hän jatkaa kysymällä, kuinka paljon Andersson lenkkeilee normaalisti. Andersson vastaa kertomalla, että yrittää käydä vähintään kolme kertaa viikossa pidemmällä liikuntahetkellä, mutta kertoo olevansa tyyppillinen kiireinen ihminen, joka stressaa aikatauluja. Tämän takia kynnys ”skipata” liikkuminen, jonkun mukamas tärkeämmän jutun takia on olemassa. Hän jatkaa kertomalla, että työkaverit ovat sanoneet hänestä löytyvän työnarkomaanin piirteitä. Ripsa vastaa tähän kysymyksellä onko hän vähän liiankin vaativa itseään kohtaan. Andersson kertoo oppineensa eduskunnassa sen, milloin itselle pitää antaa armoa. Esimerkiksi hän nostaa tärkeät jutut loppuun palamisesta, joista Touko Aalto, Jari Lindström ja Juha Rehula ovat puhuneet viime aikoina. Hän jatkaa kertomalla, että jossain vaiheessa on vain sanottava, että on tehnyt tarpeeksi vaikka ei olisikaan itse täysin tyytyväinen ja pidettävä vapaapäivä. Ripsa kysyy tähän, että onko hän uskaltanut tehdä niin. Andersson vastaa, että kyllä hän on aika usein, mutta korjaa nopeasti että, ei usein vaan on oppinut ajan myötä paremmaksi siinä.

Juoksulenkin muuttuminen kävelylenkiksi luo mielikuvan, jossa muuttuvista olosuhteista huolimatta Andersson pyrkii suorittamaan sovitut asiat. Hän vahvistaa kertomalla olevansa kuten kuka tahansa kiireinen ihminen, mutta siitä huolimatta hän pyrkii liikkumaan kolme kertaa viikossa, mutta tuo inhimillisen elementin mukaan kertomalla lipsuvansa tästä eri tekosyin silloin tällöin, jolloin ihmisten on helpompi samaistua häneen. Puheet Anderssonin työnarkomaanisista piirteistä esitetään selkeästi positiivisessa valossa, mutta kuitenkin niin, että hän on ottanut opikseen muiden kokemuksista eikä siksi puske itseään liiallisuuksiin. Anderssonin puhe selkeästi viestii positiivista ilmapiiriä, jossa korostuvat tämän periksi antamattomuus ja kyky oppia, sekä mukautua.

Keskustelu jatkuu seisten sillanpäällä, jossa Ripsa toteaa edessä näkyvien paikkojen olevan tuttuja kulmia Anderssonille. Andersson alkaa osoittamaan isoa kivirakennusta, jonka hän kertoo olevan tämän vanha lukio. Tämän jälkeen hän osoittaa pääkirjastoa, jossa hän kertoo viettävänsä yhä paljon aikaa ollessaan Turussa. Hän kertoo sen olevan hyvä paikka ihmisten tulla juttelemaan hänelle, johon Ripsa toteaa, että eihän kirjastossa saa tulla puhumaan ja häiritsemään. Andersson vastaa naureskellen, että kyllä Turun pääkirjastossa saa. Tämän jälkeen Andersson osoittaa rakennusta, jonka hän kertoo olevan taidemuseo, jonka ikkunassa on hänen oman isänsä tekemä julkinen taideteos. Ripsa kysyy onko isän kuvataidepuoli periytynyt, johon hän vastaa ei. Hän jatkaa naureskellen, että ollessaan pieni oli hänen isänsä sanonut hänen saavan tehdä ihan mitä hän haluaa niin kauan kun hänestä ei tule taiteilijaa. Tämän jälkeen kaksikko jatkaa kävelyään ja Ripsa kysyy, kuinka paljon Anderssonilla tulee käytyä ulkomailla. Hän vastaa pitävänsä matkustamisesta, mutta häneenkin on nyt iskenyt syvä ilmastoahdistus, joten hän matkusti vain Ruotsiin ja Tallinaan eli lähialueen matkailua. Ensi kesän matkakohteita valittaessa hän on miettinyt, että mihin pääsee junalla. Hän jatkaa kertomalla, että erityisesti hänen sukupolveaan on kasvatettu tienamaan rahaa, jotta he voivat kokea elämyksiä ja nähdä maailmaa. Kävely päättyy siihen, että Andersson toteaa tämän olleen tavoite, mutta nyt ollaan tilanteessa, jossa pitää uudelleenarvioida sitä.

Sillanpäällä seisominen ja paikkojen nimeäminen ja näyttäminen toimivat indeksisinä merkkeinä Turkulaisille, jotka voivat samaistua tilanteeseen ja kuvitella itse tekevänsä samaa ystävälle, joka on tullut vierailulle. Andersson selkeästi viestii olevansa Turkulainen, joka tuntee paikat ja viettää niissä yhä aikaa. Hän nostaa jälleen esille, että ne ovat paikkoja, joissa hänelle voi tulla juttelemaan, joka korostaa Anderssonin avoimutta dialogeille ja lähestyttävyyttä. Taideteos, jonka Anderssonin isä on tehnyt, toimii myös indeksisenä merkinä, sillä sen tunnistavat pystyvät ajatella Anderssonin suvun olevan osa Turkulaista identiteettiä useassa sukupolvessa. Vitsailu tulevaisuudesta, jossa taitelijana olo ei ole vaihtoehto luo kuvan vahvasti isäsuhteesta, ja taustalla näytettävät hassuttelevat isä-tytär kuvat vahvistavat tätä. Tunnelma on hyvin rento ja taustalla näkyy ohikulkijoita, jotka sopivat Anderssonin luomaan mielikuvaan hänestä yhtenä Turkulaisena muiden joukossa.

Puheet matkustamisesta ja ilmastoahdistuksesta puhuttelevat selkeästi henkilöitä, jotka jakavat tunteen eli puhuttelee niin sanotusti ”meitä”. Kertomalla suosivansa lähialueen matkailua ja etsimällä kohteita, joihin pääsee junalla viestii Andersson näyttävänsä esimerkkiä. Anderssonin kertomus omasta sukupolvestaan, johon taas ihmisten jotka kokevat siihen kuuluvansa on helppo samaistua, jossa tavoitteena on tienata rahaa, jotta voi kokea elämyksiä. Tilanteen muutos on kuitenkin ajautunut siihen, että on pakko uudelleen arvioida tilannetta ja keksiä uusia tapoja.

Andersson esittää asian niin, että olemme ikään kuin käännekohdassa, jossa on pakko toimia. Tämä puhuttelee erityisesti samalla tavalla ajattelevia ja jatkaa jakoa ”meihin” ja ”heihin”.

Jakso siirtyy Anderssonin kotiin, jossa melko pienen keittiönpöydän ääressä he alkavat juomaan Anderssonin tarjoilemaa teetä samalla taustalla roikkuu kehystetty iskulause ”My Marxist Feminist Dialectic brings all the boys to the yard”. Ripsa kysyy onko Anderssonien vanhempien ansiota, että hänestä tuli hyvä keskustelija ja maailmanparantaja samalla taustalla näytetään kuva Anderssonin lapsuudesta ja hänestä tämän äitinsä sylissä vauvana. Kysymykseen Andersson vastaa sen olevan teini-iän kaveriporukan ansiota vielä enemmän. Hän jatkaa kertomalla, että hänelle oli onni, että hän kasvoi aika tiiviissä jengissä. Hän kertoo, että sieltä on tarttunut matkaan jo aikaisessa vaiheessa ”girl power” meininki ja he eivät olleet lainkaan samaa mieltä asioista, joten he väittelivät paljon keskenään.

Huomio kiinnittyy kehystettyyn iskulauseeseen, joka on symbolinen merkki Marxilaisesta feminismistä. Kertomus teinivuosista ja ”girl powerista” vahvistavat vahvaa Anderssonin olemusta vahvana naishenkilönä, johon hän on valmistautunut teini-ikästä asti. Osio luo vahvan tunteen, siitä että Andersson on hyvin valmistautunut olemaan poliitikko jo pienestä pitäen ja pystyy toimimaan vaikka ihmiset ovat erimieltä asioista.

Jakso siirtyy kertojan ääneen, joka kertoo Anderssonin taustoista politiikan parissa jo nuoresta iästä lähtien. Kertoja kertoo vanhan vasemmistonuorten puheenjohtajan ja kaupunginvaltuutetun nousseen eduskuntaan vuonna 2015 ja vuotta myöhemmin puolueen puheenjohtajaksi. Tämän jälkeen jakso jatkuu Ripsan kysyessä, miksi Andersson halusi hakeutua vasemmistoliiton puheenjohtajaehdokkaaksi. Vastaukseksi hän saa sen, että pyyntöjä tuli puolueen sisältä, mutta hän pähkäili paljon asiaa. Häntä epäilytti muun muassa oma nuoruutensa, mutta tajusi ettei politiikkaa voi suhtautua niin vaan mahdollisuuteen tulee tarttua.

Ripsa jatkaa näyttämällä Anderssonille videopätkän, jossa tämä valitaan. Hän kertoo videon pyöriessä taustalla, kuinka valittaessa Andersson oli vain 29-vuotias ja astui aika suuriin saappaisiin. Ripsa jatkaa kysyen pelottiiko häntä yhtään. Hän myöntää, että pelotti todella paljon. Hän selventää, että koko jengin menestyminen on aika pitkälti omilla hartioillaan ja pitäisi pystyä olemaan edustava ja hyvä. Puolueen puheenjohtaja ei myöskään halua mokata muiden puolesta, joten totta kai on

paineita hän jatkaa. Jakso jatkuu pätkällä kuntavaaleista, joissa Andersson on ensimmäistä kertaa puheenjohtajana mukana. Andersson kertoo kokeneensa elämänsä pahimmat hermostumisen tunteet, silloin ja mielen täyttyneet kaikista järjettömyyksistäkin niiden takia. Andersson kertoo osuuden lopussa, että kuntavaalit menivät kuitenkin aika hyvin.

Vasemmistoliiton puheenjohtajaksi Andersson päätyi koska puolue halusi niin. Tämä on symbolinen merkki suomalaisille, jotka ovat tottuneet siihen, että puolueet ovat toimijoita eivätkä vain ontto rakennelma. Merkki vahvistaa käsitystä, että Anderssoniin todella luotetaan ja uskotaan. Mielikuvaa Andersson vahvistetaan kertomalla, että hän todella kantaa suuria paineita asiasta ja on omistautunut asialle. Keskeinen kohta on tilanne, jossa Andersson kertoo, että politiikkaan ei voi suhtautua odottaen. Sanoma vahvistaa mielikuvaa Anderssonin aikaisemmin luomasta käännekohdasta, jossa asioihin täytyy toimia.

Jakso jatkuu puheen siirtyessä ”*somettamiseen*”, josta Ripsa kysyy onko Andersson tullut riippuvaiseksi älylaitteista. Andersson vastaa, että kyllä on, sillä se on työväline politiikassa, joka mahdollistaa suoran kanavan jutella ihmisille ilman välikäsiä. Hän jatkaa, että se on myös väline, jolla hän ylläpitää ystävyysuhteitaan. Puhe siirtyy some-maailman julmuuteen ja Ripsa kysyy onko Andersson kohdannut ilkeämielistä kirjoittelua, joka on mennyt ihon alle. Tähän Andersson kertoo, että ei usko kenenkään olevan niin vahva ihminen etteivät asiat välillä menisi ihon alle. Andersson jatkaa ihmisten kommentoivan pääasiassa omaa ulkonäköä, älykkyyttä tai pikemminkin sen puutetta, sekä puolueen aatemaailmaa. Hän kertoo että, tavallaan asiaan tottuu, mutta ei siihen täysin pysty tottumaan.

”*Somettaminen*” on symbolinen merkki diginatiiviudesta, jossa digimaailman ratkaisut ja mahdollisuudet otetaan osaksi elämää. Andersson antaa erityisesti nuorille mahdollisuuden samaistua häneen, sillä hän ei vain työskentele sosiaalisen median avulla vaan pitää myös yhteyttä ystäviinsä sen avulla. Samassa yhteydessä kohdattu kiusaaminen netin välityksellä muistuttaa jälleen muita siitä, että poliitikotkin ovat vain ihmisiä, joita sanat voivat satuttaa niin kuin ketä tahansa muutakin.

Jakso jatkuu Ripsan kysymyksellä, että miten Andersson saa ajan riittämään kaikkeen. Andersson vastaa ajankäytön olevan jatkuvaa kaaoksen hallintaa, jossa täytyy priorisoida eikä aika riitä

kaikkein. Andersson vahvistaa kertomusta kertoneensa eduskunnassa työskentelevälle kollegalleen olevansa aina pari askelta jäljessä elämäänsä, kun hän oli juossut valiokunnan kokoukseen. Puhe siirtyy kysymykseen siitä, haluaako Andersson olla esikuva. Tähän Andersson vastaa, että on onnellinen jos hän saa olla esikuva. Hän jatkaa kertomalla että, suhtautuu ristiriitaisesti esikuviin, sillä heihin suhtaudutaan kuin he olisivat aina suuria sankareita, jotka ovat tehneet suurtekoja. Hänen oma suurin esikuvansa on Mirka Muukkonen, joka toimi Turussa kunnallispoliitikkona Anderssonin itse lähtiessä mukaan toimintaan ja inspiroi häntä omalla esimerkillään.

Viimeinen osio jaksosta vahvistaa alussa syntynyttä mielikuvaa kiireisestä Anderssonista, joka silti luovii tilanteiden läpi tarmolla. Keskustelu esikuvana olemisesta vahvistaa jakson aikana syntynyttä kuvaa maanläheisestä henkilöstä, jolle sankarit voivat löytyä arjesta eivätkä kaukaa jostain muualta. Anderssonin tyyli on hyvin pitkälti vallankumouksellinen ja asiallinen. Hän tuo selkeästi esille omaa arvomaailmaansa ja antaa ihmisille tarttumapinta-alaa, johon ihmisten on helppo tukeutua ja samaistua.

4.2.3 Jussi Halla-aho

Perussuomalaisen puheenjohtaja ja europarlamentaarikko

Filosofian tohtori.

Asuinpaikka: Helsinki.

47 vuotta (2019).

Perhe: vaimo, 2 tytärtä ja 3 poikaa.

Jakso 3, esitetty 23.2.2019.

Kuva 4: Jussi Halla-aho

Jakso alkaa virallisen tuntukselta kättelyllä. Jakso sijoittuu Tampereelle Halla-ahon lapsuuden maisemiin ”*peltolammen lähiöön*”. Halla-aho kommentoi bensin hinnan olevan suoraan menneisyydestä, eli alle euro neljäkymmentäsenttiä. Ripsa ja Halla-aho tutkivat yhdessä Halla-ahon lapsuuden rapun nimelistaa, josta löytyy vielä yksi tuttu naapuri.

Ripsa aloittaa kysymällä millaista Halla-ahon lapsuus oli siellä. Kysymykseen Halla-aho vastaa, että jokaisella on vain yksi lapsuus, joten ei hänellä ole vertailukohtia. Hän jatkaa kertomalla, että

elämä oli kuitenkin turvallisen oloista ja hän pystyi liikkumaan melko huolettomasti. Halla-aho jatkaa, että on yleinen trendi niin Suomessa kuin maailmalla, että lasten liikkumispiiri kutistuu. Ihmiset jumittavat yhä enemmän kotona pienestä pitäen ja myös Halla-ahon oma suhtautuminen lasten liikkumiseen on vainoharhaistunut. Vanhemmat alkavat hänen mukaansa heti tuntea paniikkia, jos lapsia ei saa heti kiinni puhelimella, vaikka heidän lapsuudessaan ei ollut edes mahdollisuutta tehdä sitä.

Jakso alkaa muistelmilla menneisyydestä ajasta, jolloin bensiinin hinta oli halvempaa ja Halla-aho vielä lapsi. Bensiinin hinnan muistelu antaa ihmisille, jotka muistavat sen mahdollisuuden yhtyä Halla-ahon muistelmiin. Nostalginen muistelu jatkuu lapsuuden turvallisuudentunteen muistelulla, jossa pystyi liikkumaan huolettomasti. Asia ei kuitenkaan Halla-ahon mukaan näin enää ole, sillä liikkumispiiri on kaventunut ympäri maailman. Halla-aho lieventää sanomaa hieman, että ehkä syy on vain ylihuolehtivissa vanhemmissa, mutta jättää asian avoimeksi.

Ripsa jatkaa keskustelua kysymällä, millainen isä Halla-aho itse on. Halla-aho kertoo yrittävänsä parhaansa niin kuin varmasti jokainen. Hän jatkaa pyrkivänsä välttämään ne virheet, joita omat vanhempansa tekivät, mutta kertoo, että vanhempana alkaa saamaan enemmän ymmärrystä omia vanhempiaan kohtaan kun asiat eivät mene niin kuin oppikirjassa. Tämän sanoessa Halla-aholla näkyy pieni virne, muuten hyvin pidättäytyväisessä ulosannissa. Hän kertoo sanomalla ihmisten olevan aika kovaa tekoa kun miettii, miten erilaisista lähtökohdista tulevista ihmisistä tulee keskimäärin aivan normaaleja.

Omien vanhempien ymmärtäminen pienellä virneellä sanottuna antaa helpon tavan samaistua vanhempana olemiseen, jossa kaikki ei ole mustavalkoista niin kuin nuorena on ajatellut. Halla-aho selkeästi tuo ilmi ymmärtävänsä vanhemmuutta nyt paremmin kuin aikaisemmin ja samalla kertoo oppivansa edeltäjiensä virheistä, mutta ymmärtävän niitä, sekä erilaisia menetelmiä. Vanhempien on helppo samaistua Halla-ahon sanoihin ja vaikutusta tehostaa aikaisempi puhe lasten turvallisuudesta ja sen kaventumisesta.

Jakso jatkuu Halla-ahon ja Ripsan lähtiessä kävelemään Halla-ahon vanhasta kotipihasta eteenpäin. Ensimmäisenä Halla-aho osoittaa kohtaa, jossa on ennen ollut kioski. Paikka toimi heille kokoontumispisteenä lapsena kun piti päästä ”*hengaillemaan*” ennen kuin uskallettiin lähteä

kaupungille. Kioski edessä Halla-aho kertoo roikkuneensa ja syljeskelleensä maahan lähes joka ilta. Puhe siirtyy Halla-ahon vapaa-aikaan, jota hän ei kerro omistavansa juuri lainkaan viime vuosina. Hän harrastaa mahdollisuuksien mukaan urheilu ammuntaa ja kalastusta, mutta käytännössä se on jäänyt hyvin vähiin Brysselin komennuksen takia ja viimeistään puheenjohtajakauden alettua. Ripsa jatkaa kysyen kärsiikö Halla-aho tästä johon hän vastaa, että olisi kivaa jos voisi tehdä kivoja asioita välillä, mutta tämä elämänvaihe on nyt tätä ja myöhemmin jotain muuta.

Kioskin osoittaminen on merkki siitä, että Halla-aho tuntee paikat ja paikan historian eli on osa yhteisöä. Kioski toimii myös indeksisenä merkinä Halla-ahon omalle lapsuudelle. ”Hengaus” sanan käyttäminen ei kuulosta kovin luontevalta Halla-ahon puheessa, mutta toimii silti ankkurina kansanomaisesta puhumisesta, jonka ihmiset tunnistavat. Tunnetta vahvistaa Halla-ahon kertomus kioskin liepeillä roikkumisesta ja syljeskelystä, joita hän harrasti nuorena. Puhe vapaa-ajasta tai oikeastaan sen puutteesta on hyvin byrokraattiselle tyylille ominaista. Halla-aho kertoo, ettei hänellä juurikaan ole vapaa-aikaa, sillä ”komennus” vie kaiken ajan yhdessä puheenjohtajan tehtävien kanssa. Asian hän kertoo hieman häiritsevän, mutta se on osa elämänvaihetta eli hän on uskollinen työlleen.

Ripsa ja Halla-aho suuntaavat hänen entiseen kouluunsa, jossa hän kertoo tullessa koulukiusatuksi ylä-asteella. Ripsa kysyy, milloin Halla-aho päätti opiskella pitkälle aina filosofian tohtoriksi saakka, johon tämä vastaa herätyksen tulleen lukiossa. Hän jatkaa, että kun käy pitkään koulu samojen ihmisten seurassa ja ihmissuhteet menevät väärälle ”jengalle” niin asiat helpottuvat kun löytää uutta seuraa. Ripsa jatkaa kysyen, että ärsyttääkö Halla-ahoa ihmisten sivistymättömyys. Hän vastaa, että häntä huolestuttaa ihmisten kiinnostuksen puute. Ihmisillä ei hänen mukaansa ole mitään kiinnostusta siihen tietääkö mitään menneisyydestä tai maailmasta. Hän jatkaa sen olevan vaarallista, sillä silloin ei pysty laittamaan tämän päivän tapahtumia historialliseen kontekstiin.

Osio on erittäin mielenkiintoinen, sillä sen aikana Halla-aho samaistuu useaan eri ihmisryhmään. Ensiksi hän on koulukiusattu. Toiseksi hän on pitkälle kouluttautunut, mutta silti käyttää slangia kuten ”jengalle” ja kolmanneksi hän tekee eron ”meihin” ja ”heihin” sen perusteella, että pystyykö nykypäivän asiat ymmärtämään historiallisen kontekstin kautta vai ei. Hän kertoo sen olevan vaarallista, jos ei tiedä historiallista kontekstia, jolloin turvallisuus nousee taas tapetille. Hän itse selkeästi antaa ymmärtävänsä historiallisen kontekstin, joten samoin ajattelevien on helppo tukeutua

hänen ammattitaitoonsa ja ymmärrykseensä, jonka legitimoimiseen hänen kouluttautumisen auttaa.

Jakso jatkuu Ripsan kysyessä, että missä kohtaa Halla-aho kiinnostui politiikasta. Halla-aho vastaa, ettei ollut kiinnostunut poliittisesta vaikuttamisesta ennen kuin itse tuli politiikkaan reilu kymmenen vuotta sitten. Halla-aho korostaa, että tuli itse mukaan vähän vastentahtoisesti ja poliittinen toiminta vetoaa tiettyntyyppisiin ihmisiin, jotka haluavat olla huomion keskipisteenä, sekä parras valoissa. Halla-aho jatkaa kertoen, ettei itse ole sellainen ihminen, mutta sen sijaan hän on mielellään aina ajatellut asioita myös ääneen. Hän kertoo kirjoittaneensa blogia, josta lukijakunta antoi palautetta, jonka perusteella ajatus poliittisesta toiminnasta lähti liikkeelle. Halla-ahon lähtö politiikkaan ei siis hänen mukaansa ollut oma idea vaan yleinen pyyntö, johon hän vastasi myöntävästi. Tyyli on hyvin byrokraattinen, jossa keskiössä ei ole Halla-ahon omat toiveet ja halut vaan hän toimii yleisen edun mukaisesti.

Jakso siirtyy Tampereen kulttuuritalolle, jossa Ripsa ottaa puheeksi europarlamentaarikon dramaattisen paluun kotimaan politiikkaan. Ripsa näyttää Halla-aholle videon, jossa MTV:n uutiset 12.6.2017 uutisoivat, siitä että perussuomalaiset eivät voi jatkaa hallituksessa (keskusta, kokoomus, perussuomalaiset), sillä Halla-ahon valinnan myötä perussuomalaisten arvot estivät sen. Ripsa kysyy, miltä Halla-ahosta tuntui henkilökohtaisella tasolla silloin. Halla-aho vastaa, että perussuomalaisten odotettiin olevan äänetön yhtiömies hallituksessa ja ostamalla ministeripaikat saatiin osa perussuomalaisista jatkamaan hallituksen tukemista. Eniten Halla-ahoa satututti se, että monet henkilöt joita hän oli pyyteettömästi tukenut ja tehnyt yhteistyötä vuosien ajan pettivät perussuomalaiset. Hän kertoo, että se nakersi uskoa ihmiseen ja ystävyysuhteiden voi sanoa samalla menneen.

Ripsa kysyy, että mitä Halla-aho tekisi jos tämä ei olisi poliitikko. Halla-aho vastaa, että hänen luonteelleen sopisi paremmin taulukoiden kanssa työskentely jossain kammiossa. Hän jatkaa, että akateemisessa maailmassa opitut toiminta- ja ajattelutavat eivät sovellu kovin hyvin aina politiikkaan, kuten asioiden perustelu rationaalisesti tai asioiden toisto. Poliitikassa asiat ovat kuitenkin usein päinvastoin ja yksinkertainen ilmaisu lukuisine toistoineen ovat usein hyviä keinoja. Ripsa jatkaa kysyen, että mikä tekee elämästä elämisen arvoista. Halla-aho kertoo, että ihmisten vaatimusten tasoa tulisi laskea, sillä nyt elämme ruikuttamisen kulttuurissa. Hän selventää, että ihmiset olettavat mukavuuden ja ongelmattomuuden olevan oletusarvo ja jos näin ei ole niin

keksitään diagnoosi tai valitetaan. Halla-aho kertoo, että hänen mukaansa elämä tulisi nähdä aikana, jolloin on mahdollisuus tehdä jotain, jolla on myönteinen merkitys jollekin asialle. Haastattelu päättyy tähän ja formaaliin kättelyyn, jossa Halla-aho kumartaa hienovaraisesti Ripsalle.

Byrokraattinen tyyli vahvistuu jakson lopussa entisestään, sillä Halla-aho antaa ymmärtää, että koko uravalinta ei ole hänen itsensä valitsema vaan enemmänkin velvollisuus. Halla-aho antaa ymmärtää, ettei nauti nykyisestä tavasta tehdä politiikkaa. Hän selkeästi mielummin pohjaisi keskustelun akateemisiin toimintatapoihin, jossa asiat tulee perustella rationaalisesti. Näin tehdessään hän vahvistaa aikaisemmin luomaansa ”me” ja ”he” asetelmaa, jossa toinen osapuoli toimii rationaalisen tiedon perusteella ja toinen tunteen tai jonkun muun asian perusteella. Filosofinen kysymys hyvästä elämästä sopii Halla-ahon luomaan kuvaan, jossa hän itse toteuttaa juuri elämän perimmäistä tarkoitusta eli yrittää luoda myönteisiä asioita eri asioille valittamatta, vaikka se ei aina tunnu kivalta.

Halla-ahon esitys on hyvin formaali ja byrokraattinen läpi jakson. Halla-aho ei myöskään näytä tuntemuksiaan avoimesti jakson aikana vaan pysyy vakavana koko haastattelun ajan. Hän ei nosta kotikaupunkiaan erityisen suureen valokeilaan vaan pysyttelee yleisesti samaistuttavissa arvoissa, kuten vastuuntunto ja hyvä vanhemmuus, joihin ihmiset pystyvät samaistumaan ympäri Suomen.

4.2.4 Anna-Maja Henriksson

Ruotsalaisen kansanpuolueen puheenjohtaja ja kansanedustaja.

Varatuomari.

Asuinpaikka: Pietarsaari

55 vuotta (2019).

Perhe: aviomies, 2 tytärtä

Jakso 4, esitetty 2.3.2019.

Kuva 5: Anna-maja Henriksson

Henriksson ja Ripsa tapaavat Pietarsaassa Henrikssonin kodissa, josta he lähtevät ulkoiluttamaan tämän koiraa. Tapaaminen alkaa lämpimällä halauksella. Tapaaminen alkaa Ripsan kysyessä, että onko Henriksson asunut koko elämänsä Pietarsaassa. Henriksson kertoo asian olevan niin. Hän

kertoo syntyneensä siellä mutta opiskelleensa Helsingissä, jonka jälkeen palasi takaisin Pietarsaareen. Ripsa jatkaa kysymällä, että ärsyttääkö Henrikssonia se kun suomenruotsalaisten sanotaan syntyneen kultalusikka suussa. Henriksson vastaa, että se ärsyttää häntä suuresti, sillä niinhän asia ei ole. Hän jatkaa, että asia on ärsyttänyt häntä aina ja varsinkin, sillä hänellä on tausta, jossa vanhemmat ovat menehtyneet varhain. Hän kertoo, että on sen vuoksi joutunut seisomaan omilla jaloillaan jo varhaisessa iässä. Henrikssonin isä kuoli sydäninfarktiin tämän ollessa vasta kuusi kuukautta vanha, joten hänen äitinsä jäi yksin seitsemän lapsen kanssa.

Puhe siirtyy tämän jälkeen siihen, että millaista lapsuus oli Henrikssonille. Hän kertoo lapsuuden olleen niukka mutta hyvä. Hän tiesi jo lapsena, että ylimääräistä rahaa ei juuri ollut mutta aina oli ruokaa pöydässä. Tämän lisäksi hänellä oli aina myös erittäin rakastava ja huolehtiva äiti, jonka arki oli tiukkaa ja vaativaa, joten Henriksson tiesi jo nuorena ettei aikonut sitä itse pahentaa. Ripsa kysyy, että ovatko tapahtumat vaikuttaneet Henrikssonin ajatteluun, sillä tämä on itse elänyt suhteellisen niukoissa oloissa. Henriksson kertoo, että se on kokemus, joka on varmasti muokannut häntä. Hän jatkaa, että sen takia hän on aina puhunut politiikassa niin, että yksinhuoltajista tulee pitää huolta, sekä niistä joilla asiat eivät mene niin hyvin kuin muilla.

Henrikssonin mukana Pietarsaareessa kävellessä kulkee tämän lemmikkikoira. Lemmikin mukana olo vie Henrikssonin hyvin kauas byrokraattisesta ja vakavasta tyylistä kohti lempeämpää vallankumouksellista ja isällistä tyyliä. Jaksa alkaa lämpimällä halauksella, joka viestittää samoja tyylejä. Henriksson haluaa rikkoa stereotypian kultalusikka suussa syntyneistä suomenruotsalaisista, sillä edustaahan hän itsekkin täysin päinvastaista lähtökohtaa. Hän tuo selkeästi esille että on pientuloisten, yksinhuoltajien ja muutenkin vaikeassa asemassa olevien puolella tehdessään politiikkaa. Hän tuo myös selkeästi esille sen, että niukkuus lapsena ei tarkoita onnetonta lapsuutta vaan päinvastoin hän itse on esimerkki onnellisesta lapsuudesta niukkuudesta huolimatta. Hän antaa usealle ihmisryhmälle mahdollisuuden samaistua häneen heti jakson alussa ja tuo selkeästi esille, millaisia asioita hän ajaa eteenpäin.

Jakso jatkuu kertojan äänellä, joka kertoo Henrikssonilla olleen useita vaihtoehtoja ammatiksi mutta kiinnostus yhteiskunnallisia asioita kohtaan vei lopulta voiton. Henriksson valittiin kansanedustajaksi vuonna 2007, jolloin hänen lapsensa olivat 11- ja 14-vuotiaita. Henriksson kertoo, että perhe on aina ollut hänelle tärkeä ja sen takia hän lähti kansanedustajaksi vasta silloin vaikka häntä oli kysytty jo aikaisemmin.

Ripsa kysyy, että onko Henriksson Pietarsaareissa ollessaan selvästi vapaalla. Hän vastaa, että useimmiten asia on niin ja kesäisin se tarkoittaa sitä, että hän menee saarelle mökille, jossa on viettänyt oikeastaan kaikki kesänsä. Hän kertoo saarella olemisen olevan hänen oma henkireikänsä, jossa on aika yksinkertaiset olot, mutta valtavan kaunista ja hienoa. Ripsa jatkaa kysyen, että mitä muuta hän tekee vapaa-ajallaan. Henriksson kertoo olevansa varsin urheilullinen ihminen ja panostaneensa siihen erityisesti viimeisen vuoden. Hän kertoo kohdanneensa vuoden 2017 syksyllä tilanteen, jonka seurauksena hänen piti muuttaa omaa elämäntapaansa. Ripsa toteaa, että Henrikssonilla oli vakava sairaskohtaus silloin. Henriksson kertoo hänellä olleen pysäyttävä hetki, joka sai hänet tajuamaan, että hän ei halunnut kokea samaa mitä vanhempansa. Hän jatkaa kertomalla, että kyseessä oli tavanomainen maanantai kun hän huomasi ettei hän pystynyt lukemaan ja käsi alkoi puutumaan. Samalla hän tunsi olonsa heikkenevän ja tajusi jonkun olevan vialla. Hän kertoo kyseessä olleen jonkinlainen verenkiertohäiriö, jonka jälkeen hän kertoo tehneensä muutoksen ja laittavansa oman aikansa ihan kalenteriin.

Henriksson jatkaa perhekeskeisellä esiintymisellä, jossa hän tuo ilmi laittaneensa perheen edun uran edelle ja lähteneensä politiikkaan vasta kun lapset olivat kasvaneet hieman. Hän kertoo, että häntä oli kysytty jo aikaisemmin eli hän vastasi kutsuun ja toiveisiin, joita puolue hänelle esitti. Henriksson tuo myös ilmi, että onnellisuuteen riittävät vaatimattomat olot kuten hänelle esimerkiksi saaren mökillä oleminen. Vapaa-ajan suhteen hän tuo ilmi, että vasta sairaskohtaus on saanut hänet todella pitämään sitä. Hän jatkaa hyvin arvoja esiin tuovalla linjallaan, jossa perheen merkitys ja terveys nousevat keskiöön.

Henrikssonin kerrotaan työskennelleen myös pankki lakimiehenä, mutta hän lähti politiikkaan, sillä hän halusi vaikuttaa siihen, miten suomessa huolehditaan toisista ihmisistä. Jakson tapahtumat siirtyvät kahvipöytään, jossa Henriksson tarjoilee kaksikolle kuumaa kahvia. Ripsa aloittaa kysymällä, että onko melko yleinen mielipide Henrikssonista melko värittömänä poliitikkona hyvä vai huono asia. Pietarsaarelaiset vastaisivat täysin päinvastoin jos heiltä asiaa kysyisi, vastaa Henriksson naurahtaen. Hän kertoo miettineensä, että jos suomen eduskunnassa käytäisiin keskustelua Ruotsiksi edes päivän ajan. Hän kokisi sen todella mielenkiintoiseksi, sillä siellä saattaisi olla aika hiljaista, mutta hän itse pystyisi väittelemään vielä paremmin Ruotsiksi.

Henriksson sivuuttaa kysymyksen vastaamalla siihen, että hänen lähipiirinsä ystävät voisivat olla eri mieltä. Sen sijaan hän vie keskustelun kaksikielisyyteen, joka rajoittaa häntä hieman mutta tuo

samalla esille sen, että ruotsin kielen asema ei ole erityisen hyvä esimerkiksi eduskunnassa. Hän selkeästi halusi tuoda esille kaksikielisyyden ja sen aseman. Kaksikieliset ja Ruotsia paremmin kuin Suomea puhuvat voivat samaistua hänen ongelmiinsa ja tietää hänen olevan heidän asiallaan. Samalla hän luo kontekstin ”meille” ja ”heille” eli kaksikielisille ja ruotsia osaaville ja lopuille.

Ripsa jatkaa kertoen, että Henriksson kerkesi olla neljä vuotta oikeusministerinä. Henriksson vastaa kertomalla, että oli vaikea luopua salkusta, sillä hän todella piti siitä työstä. Hän kertoo että politiikassa tulee hyväksyä se, ettei omista mitään tehtävää vaan ne muuttuvat. Henriksson jatkaa kertomalla, että Carl Haglund soitti hänelle yllättäen hänen ollessaan Prismassa ja kertoi aikeistaan lopettaa. Hän kertoo vastanneensa olevansa perunoiden ja porkkanoiden välissä, joten hän soittaisi kohta takaisin.

Jakso siirtyy videoon, jossa Henriksson valitaan RKP:n johtoon 12.6.2016. Ripsa jatkaa sanoen, että Henriksson rikkoi lasikaton kun hänestä tuli ensimmäinen nainen RKP:n johdossa ja kysyy sen merkitystä. Henriksson kertoo sen merkitsevän paljon, sillä RKP on liberaali kansanpuolue, joka on ollut olemassa jo pitkään. Hän jatkaa, että kesti yli sata vuotta saada ensimmäinen naispuheenjohtaja, joten se merkitsee paljon myös hänelle itselle.

Puhe siirtyy elämään jos Henriksson ei olisi poliitikko. Henriksson naurahtaa ja kertoo, että lähtisi politiikkaan. Hän kertoo, että politiikkaan lähtö on ollut hänelle luontevaa aina. Jos hän ei olisi politiikassa, kertoisi hän tässä vaiheessa elämää perustavansa yrityksen, joka yrittäisi tehdä jotain hyvää. Nuorena Hän olisi halunnut lähteä johonkin kehitysmaahan tekemään jotain hyvää ja auttamaan naisia sekä tyttöjä.

Henriksson tuo esille, että Haglund soitti hänelle erityisesti lopettaessaan toiminnan puolueessa, joten hän oli puolueen toive. Hän kertoo olleensa perunoiden ja porkkanoiden välissä eli täysin samojen asioiden kuin normaalit suomalaiset perheet päivittäin. Puhelu toimii myös indeksisenä merkinä luottamuksesta, jota muut henkilöt puolueessa tuntevat Henriksonia kohtaan. Henriksson korostaa puheenjohtajaksi valintansa historiallista kontekstia ja sitä kuinka vaikeaa naisten oli päästä puolueen johtoon, sillä se kesti yli sata vuotta. Hän esittää itsensä näin ollen lasikattojen rikkojana, josta ihmiset voivat ottaa mallia. Hän tuo omia arvojaan vielä esille kertomalla, että jos

hänellä olisi yritys niin olisivat sen päätavoitteet nimenomaan hyvän tekeminen. Kertomus nuoruuden toiveista vahvistavat mielipidettä ihmisten ja erityisesti naisten auttajana.

Ripsa kysyy, että mitkä asiat tekevät Henrikssonista onnellisen. Hän vastaa, että lasten pärjääminen ja onnellisuus, sekä yksinkertaiset asiat kuten saarelle meneminen. Hän erittelee että erityisesti laiturilla istuskelu lokkien lentoa ja aaltojen loisketta kalliota vasten kuuntelu tekevät hänet onnelliseksi. Ripsa kysyy vielä, että entäpä kotioiven avaaminen työviikon jälkeen. Henriksson vastaa naureskellen, että se hetki on tietenkin yksi viikon kohokohdista kun Romeo tulee vastaa ja naureskellen tarkoittaa puhuvansa koirastaan, mutta mieskin tulee usein samalla.

Henriksson on hyvin rentoutuneen oloinen koko jakson ajan. Hänen maaläheistä olemustaan tukevat myös hänet onnelliseksi tekevät asiat, jotka ovat helposti lähestyttäviä, joihin usean suomalaisen on helppo samaistua. Jakson lopetus korostaa hänen vallankumouksellista tyyliään, jossa asioita ei oteta turhan vakavasti ja vitsailee koirastaan. Henrikssonin tyyli on selkeästi arvoihin keskittyvää ja pääosin niiden positiivisiin puoliin keskittyvää.

4.2.5 Pekka Haavisto

Vihreiden puheenjohtaja ja kansanedustaja (2019).

Valtiotieteen ylioppilas

Asuinpaikka: Helsinki

60 vuotta (2019).

Perhe: puoliso

Jakso 5, esitetty 9.3.2019.

Kuva 6: Pekka Haavisto

Jakso alkaa kättelyllä ja Ripsan kertoessa, että paljasjalkainen stadilainen Pekka Haavisto hyppää hänen kanssaan ”*sporaan*” eli raitiovaunuun. Haavisto on halunnut kaksikon matkaavan hänen vanhoille kotikulmilleen Munkkiniemen alueelle Tarvaspähän. Haavisto kertoo, että Tarvaspää on hänelle tuttu ”*fillarointi*” alue jo nuoresta pitäen, jossa hän kertoo käyvänsä usein vieläkin. Kaksikko astelee raitiovaunuun ja Haaviston takin selkäpuolen iso WWF-logo ja kirjaimet tulevat selkeästi esille.

Jakso jatkuu kertomalla Haaviston taustoja ja sitä, kuinka hän on asunut 8 vuotta ulkomailla erilaisissa kansainvälisissä tehtävissä mutta veri vetää edelleen maailmalle. Haaviston kerrotaan tehneen ensimmäisen interrail-matkansa jo 16-vuotiaana ja hänen kerrotaan palanneen raiteille takaisin yli kolmenkymmenen vuoden jälkeen viime kesänä (2019). Haavisto kertoo, että parivuotta sitten hän tajusi interrail-lipusta poistuneen ikärajan ja vaikka hän ei yleensä lomilla matkustele niin päätti lähteä katsomaan Eurooppaa sen vielä ollessa murroksessa. Hän otti rahtilaivan hangosta ja aloitti reissunsa sieltä vierailen useassa paikassa kuten Katalonia, Balkan ja Korsika. Ripsa kysyy, etteihän Haavisto sentään nukkunut junan lattialla reissullaan. Haavisto vastaa hymyillen nukkuneensa laivan lattialla makuupussissa ja saaneensa siitä todellisen interrail ”*filiksen*”. Majapaikoista hän kertoo maksaneensa enintään kolmekymmentä euroa.

Haaviston esiintyminen on rentoutuneen oloista mutta hyvin asiallista. Haavisto tuo selkeästi esille ”*paljasjalkaisen stadilaisuutensa*” käyttämällä rentoa puhekieltä ja matkustamalla raitiovaunulla kuin kuka tahansa muukin helsinkiläinen. Hän tuo selkeästi ilmi myös sen, ettei ole vieraantunut elämästä pienellä rahamäärällä, josta interrail-matka ja kolmenkymmenen euron yöpyminen ovat esimerkkejä. Haaviston takki on näkyvä ja selkeästi erottuva kannanotto ympäristön puolesta, jota on vaikea olla huomaamatta.

Keskustelu siirtyy Haaviston rauhantyöhön, jonka Ripsa kertoo tapahtuvan pääsääntöisesti lentokoneella matkatessa, joten hän kysyy ahdistako se Haavistoa. Haavisto kertoo, että ei voi olla yhtä aikaa ahdistunut kaikesta ja vaihtoehtona olisi se, että ei tekisi rauhantyötä. Hän jatkaa, että täytyy arvottaa mitä tekee ja pyrkii kompensoimaan lentomatkoja. Jutustelu jatkuu Ripsan kysyessä, että miten Haavistosta tuli sovittelija vai onko hän aina ollut sellainen. Tämä vastaa, että hän on aina ollut utelias ja kuunteleva. Hän jatkaa, että ensimmäinen hetki jolloin hän huomasi sovittelijan luonteensa oli 1990 vuoden syksyllä Persianlahden sodan kynnyksellä. Hän kuului seurueeseen, joka lähti Bagdadiin vapauttamaan suomalaisia panttivangeja. Jossain vaiheessa Irakilaiset tahot olivat ilmoittaneet heille, että nyt heidän olisi parasta poistua sillä heidän turvallisuuttansa ei pystyttäisi takaamaan. Tähän he kuitenkin vastasivat, että eivät suostuisi lähtemään ilman panttivangeja. Tilanne muuttui todella jännittyneeksi ja heillä oli mahdollisuus päätyä itsekin panttivangeiksi. Haavisto kuitenkin kertoo huomanneensa, että niiden kymmenen päivän aikana monella eivät hermot kestäneet painetilanteita, mutta hänellä itsellään suurempi paine teki hänestä entistä rauhallisemman. Ripsa kysyy tämän jälkeen, että meneekö Haavistolla hermo

jos lattialla on sukki tai sänky petaamatta. Haavisto vastaa hymyillen, että ei oikeastaan ja he ovat oppineet tulemaan hyvin toimeen keskenään vaikka ovat erilaisia luonteiltaan, sekä tulevat eri kulttuureista.

Kysymys lentokoneella matkustamisesta on mielenkiintoinen, sillä Haavisto selkeästi oikeuttaa sen idealla, että rauhantyö on niin tärkeää, joten lentokoneella matkustaminen on hyväksyttävää sen edistämiseksi. Tarkoitus ilmeisesti pyhittää keinot Haaviston arvomaailmassa. Hän ilmaisee että pyrkii hyvittämään asian kompensoimalla tekemiään lentomatkoja eri maksujen avulla. Haavisto tuo esille omaa ammattitaitoaan ja rauhallisuuttaan kertomuksella Bagdadin suomalaisista panttivangeista. Kertomus luo Haaviston ympärille sankarinomaisen aseman, jossa Haavistoon pystyy turvautumaan vaikeissa paikoissa. Kertomusta vahvistaa sen loppukevennys, että kotonakin asiat sujuvat erilaisista taustoista huolimatta ja Haavisto on oppinut tulemaan toimeen eri luonteiden kanssa. Tyyli on hyvin isällistä tyyliä muistuttava, jossa perheen pää hoitaa asiat kuntoon ja toimii kalliona johon voi luottaa tilanteessa kuin tilanteessa.

Keskustelu jatkuu Ripsan todetessa, että Haavisto on remontoanut ainakin viisi eri asuntoa. Haavisto vastaa, että hän näkee mahdollisuuksia romuksi menneissä paikoissa ja mitä niistä voi tulla kunnostamalla. Kaksikko poistuu raitiovaunusta ja Ripsa toteaa Haaviston asuneen Munkkivuoren puolella sekä Munkkiniemessä. Haavisto vastaa näyttämällä paikkoja joissa on milloinkin asunut ja lisää vielä asuneensa Käpylässä. Puhe siirtyy Haaviston lapsuuteen ja siihen millaista se oli. Haavisto kertoo vanhempiensa olleen opettajia Munkkivuoren yhteiskoulussa, joka on itseasiassa hänen isänsä perustama. Hän jatkaa, että kaikki kolme lasta heidän perheestään kävivät samaa koulua ja saivat samanlaisen vapaan kasvatuksen, joka tarkoitti heille sitä, että lapset tekivät itse omat päätöksensä. Hän antaa esimerkiksi siitä sen kun hänen piti tehdä päätös siitä, että mihin kouluun hän pyrki. Vaihtoehtoina olivat oppikoulu ja ammattikoulu eli kansankoulu. Tärkeää oli, että hän tekisi itse oman valintansa ja muistaisi tehneensä itse sen valinnan.

Haavisto tuo taas selkeästi esille helsinkiläisyyttään osoittamalla tuttuja paikkoja, joissa on asunut. Hän tuo ilmi myös sen, että on oppinut tekemään merkitseviä päätöksiä jo pienestä pitäen kasvatuksensa ansiosta, josta Hänen isänsä perustama koulu toimii indeksisenä merkinä. Remontointi harrastuksen esilletuonti luo myös kuvaa Haavistosta erittäin kykenevänä henkilönä, joka päätösten lisäksi hallitsee perinteiset asiat kuten rakentamisen ja remontoinnin. Harrastus

esittelee Haaviston erittäin monipuolisena osajana, joka hoitaa itse omat remonttinsa ja askareet. Näkemys vahvistaa isällistä tyyliä.

Kaksikko kävelee eteenpäin kohti Tarvaspäättä ja Ripsa kysyy, miten tärkeä paikka se on Haavistolle. Haavisto kertoo sen olleen aina paikka hänelle johon hän on tehnyt pieniä retkiä sekä ”*fillaroinut*”. Hän lisää vielä Akseli Gallen-Kallelan taiteen ja tavan jolla paikka on rakennettu olevan todella hienoja. Kaksikko siirtyy museon sisälle ja Ripsa kysyy, että kerääkö Haavisto itse taidetta. Hän vastaa, että keräilee klassista suomalaista ja vähän muualtakin tulevaa taidetta. Hän kertoo hankkivansa taiteensa huutokaupoista halvalla, jos ne toimivat hänelle itselle. Hän kertoo ostaneensa suuret rullamaalaukset Tukholmasta, sillä sai ne todella halvalla ja ne ovat vielä historiallisia. Hän jatkaa, ettei hänellä ole vielä paikkaa niille. Ripsa vitsailee, että pitäisikö Haaviston ostaa uusi talo ja remontoida se. Haavisto vastaa pieni hymy huulilla, että ehkä hän tarvitsisi lisäksi johon ne voisi laittaa, mutta maalaukset olivat niin hienoja joten ne oli pakko ostaa.

Tarvaspään merkityksen korostaminen luo kuvan Haavistosta, joka arvostaa läheltä löytyviä asioita. Hän kertoo keräävänsä itsekin taidetta, mutta vain jos sen saa halvalla. Kohtausta katsoessa syntyy mielikuva, että taiteen keräys on ikään kuin pahe, joka erottaa Haaviston kansanomaisen olemuksen muista, mutta jonka hän oikeuttaa hankkimalla vain halpoja taideteoksia. Hän korostaa keräävänsä ensisijaisesti suomalaista taidetta ja pehmentää näin mahdollista vastustusta. Mielikuvaa vahvistaa Haaviston ikään kuin väkinäinen hymy hänen kertoessa, ettei hänelle ole uusille taideteoksilleen paikkaa johon ne voisi laittaa.

Jakso jatkuu kaksikon poistuessa Tarvaspäältä ja taustalla kerrotaan Haaviston menneisyydestä ympäristöasioiden parissa. Hänen kerrotaan kiinnostuneen niistä jo nuorena ystävien ja vanhempien esimerkin innoittamana. Ennen poliitikon uraa hänen kerrotaan olleen toimittaja ja vaikuttaneen ympäristöliikkeissä. Haavisto itse kertoo, että hänellä oli vahva ympäristöahdistus jo nuorena. Hän kertoo, että hänen ollessaan kaksikymppinen ajateltiin maailman tuhoutuvan kymmenessä vuodessa ydinsodan tai ekokatastrofin seurauksena. Kertojaääni kertoo tämän jälkeen, että Haavisto nousi eduskuntaan ensimmäisen kerran vuonna 1987 ja toiminut ministerinä kahdesti aiemmin. Hänet valittiin myös aiemmin marraskuussa vihreiden puheenjohtajaksi jo toistamiseen, korvaamaan sairastunut Touko Aalto seuraavaksi kuudeksi kuukaudeksi.

Kaksikko jatkaa juttutuokiotaan kahvilla ja Ripsa kysyy, mikä oli Haaviston motiivi suostua pätkäjohtajaksi vihreille. Haavisto kertoo, että vihreissä on tehty pitkä taival vuosien varrella ja se työ ei saanut mennä hukkaan. Hän korostaa, että jos hänelle olisi syyskuussa sanottu hänen olevan vihreiden puheenjohtaja vain kaksi kuukautta myöhemmin, niin hän olisi nauranut. Ripsa kysyy tämän jälkeen, että onko Haavisto ajatellut mahdollista ministerin salkkua, jos vaalit sujuvat hyvin. Haavisto vastaa, että kokemus siitä kun eduskuntapaikka ei auennut hänelle uudestaan on opettanut sen, ettei mitään saa laittaa yhden kortin varaan. Hän noudattaa sitä periaatetta ja pitää vaihtoehtoja auki.

Haaviston intoa ympäristöasioihin korostetaan jo pienestä pitäen ja sanomaa vahvistetaan, sillä että hän kärsi vahvasta ympäristöahdistuksesta. Ihmiset, jotka kamppailevat saman asian kanssa voivat samaistua häneen ja lisäksi tukeutua häneen tämän vahvan osaamisensa ansiosata. Hänen ammattitaitoaan ja kokemustaan korostetaan kertomalla, että hän on toiminut ministerinä kahdesti ja pitkään eduskunnassa. Kuvaa kykenevästä Haavistosta luodaan ja vahvistetaan näin pitkin jaksoa. Omaksi motiivikseen vihreiden johtoon hän esittää sen olevan pikemminkin välttämättömyys, jotta tehty työ ei menisi hukkaan. Hän vielä korostaa, että asia tuli hänelle yllätyksenä ja hyvin nopeasti. Mahdollisesta ministerinpaikasta hän ei oikeastaan halua edes keskustella vaan sivuuttaa kysymyksen. Hän luo näin ollen kuvan itsestään yhteisen edun ajajana, jossa hän on vain mukana. Tyyli on byrokraattista, jossa virkamies on vain osa koneistoa.

Haaviston kerrotaan myös olleen presidenttiehdokkaana kahdesti, mutta presidentinlinnan ovet ovat pysyneet molemmilla kerroilla suljettuina suuresta suosioista huolimatta. Haavisto on joutunut avaamaan niiden myötä myös yksityiselämänsä, vaikka haluisi pitää sen itsellään. Haavisto kertoo, että presidentinvaalit ovat poikkeuksellisia, sillä silloin usein mietitään millainen on maan ensimmäinen puoliso. Hän kertoo, että monet kokivat mahdollisuuden samaa sukupuolta olevista puolisoista jännittäviksi. Hän kertoo saaneensa paljon palautetta, että juuri se kuitenkin avasi monessa perheessä keskustelua mahdollisuuksia asiasta. Hän sanoo pyrkineensä takaamaan puolisolensa kaiken mahdollisen rauhan, mitä on vaan suinkin voinut, jotta tämä saisi tehdä omat työnsä rauhassa.

Ripsa kysyy tämän jälkeen, että onko Haavistolla paljon ystäviä ja viettäkö hän vapaa-aikaa. Haavisto kertoo, että hänellä on paljon ystäviä ja pääosin politiikan ulkopuolelta. Hänellä on ystävinään paljon taiteilijoita ja eri alojen osaajia. Ripsa kysyy, mikä tekee elämästä elämisen arvoista, johon Haavisto vastaa, että ystävät, perhe ja uusien aikojen kokeminen. Viimeisenä kysymyksen Ripsa kysyy, että mikä on seuraava uusi asia jonka Haavisto aikoo kokea johon hän vastaa, että tutkii mihin muualle raiteita menee ihan Helsingistä lähtien joihin hän voisi tehdä matkoja.

Perheen käyttäminen osana johtajan kuvaa ja elämää ovat tyypillisiä isällisen tyylin tapoja. Perheen tuominen esille ovat ikään kuin pakko, kuten Haavisto itsekin tilanteen esittää, mutta samalla antavat silotellun kuvan johtajasta. kysymykset vapaa-ajasta ja ystäivistä jatkavat linjalla, jossa Haavisto vastaa hyvin maanläheisesti ja samastuttavasti. Hän ei nosta esille, mitään erikoisia asioita vaan tyypillisiä helposti samaistuttavia asioita. Lopuksi hän korostaa vielä kerran omaa matkustamistaan raiteilla ja mahdollisia suomen sisäisiä matkoja.

Tyyli on kaiken kaikkiaan hyvin isällinen, jossa on byrokraattisia vivahteita. Haavisto esittää itsensä hyvin maanläheisenä, mutta erinomaisesti suoriutuvana henkilönä tilanteessa kuin tilanteessa. Luontosuhde on keskeisessä asemassa pukeutumisessa ja taustassa, mutta konkreettiset puheet teoista luonnon hyväksi jäävät melko vähäiseksi vaan keskiössä on enemmänkin Haaviston oma kuva ja miten se tulee esille.

4.2.6 Sari Essayah

Kristillisdemokraattien puheenjohtaja ja kansanedustaja.

Kauppatieteiden maisteri

Asuinpaikka: Lapinlahti.

52 vuotta (2019).

Perhe: Aviomies ja kaksi tytärtä.

Jakso 6, esitetty 16.3.2019.

Kuva 7: Sari Essayah

Jakso alkaa halauksella Haminamäen urheilupuistossa Lapinlahdessa, jossa kilpakävelyn maailmanmestarin Essayahin kerrotaan harjoitelleen tuhansia tunteja. Ripsa ihmettelee tapaamisen aluksi, miksi hänet on kutsuttu hiihtämään eikä kävelemään. Essayah kertoo, että hiihto on aina lapsesta asti ollut hänelle rakas harrastus. Hän on myös hiihtänyt kilpaa urheillessaan monipuolisesti urheiluseurassa ja ollut mukana muun muassa maakuntaviestijoukkueessa. Hän naurahtaa hyväntuuliselle Ripsan kysyessä, että onko hänelle kilpailuja nykyisin kertoen samalla, että ei ole. Hän kertoo, ettei myöskään enää juurikaan harrasta kilpakävelyä, mutta on ollut mukana lasten liikuntatapahtumissa. Kaksikko lähtee kävelemään kohti latuja, samalla kun Essayah kertoo latujen olevan erinomaisia siellä. Samalla Hän kertoo Ripsalle, että valitsi luistelutyylin hiihdossa, sillä siinä on enemmän vauhtia, mutta asialle ei ole mitään suurempaa syytä.

Halaus ja Essayahin rentous viestittävät vallankumouksellista tyyliä. Tapaaminen urheilun merkeissä viestittää samaa tyyliä. Haminamäen urheilupuisto toimii indeksisinä merkinä Essayahille, joka viestittää monipuolisuudesta. Hän tuo sen myös ilmi kertoen urheilleensa monipuolisesti ja kilpailleensa muissakin lajeissa kuin kävelyssä. Kertomus tuo selkeästi esille Essayahin monipuolisuuden urheilussa, mutta samalla myös sen, että hän pärjää useassa eri asiassa, josta kilpakävelyn maailmanmestaruus on vain yksi esimerkki.

Kaksikko hiihtää kunnes Ripsa pysäyttää kaksikon katselemaan maisemia ja kysyy samalla, että lähtikö Essayahilta niin sanotusti ”*lapasesesta*”, kun hän lähti Pyeongchangissa (2018 talviolympialaiset) testaamaan kilpalatua Krista Pärmäkosken suksilla. Essayah nauraa ja vastaa samalla, että ei todellakaan lähtenyt. Hän jatkaa kertomalla, että latuja saa käydä testaamassa, silloin kun kilpailuja ei ole, mutta häneltä puuttui virallisen testaajan osoittava liivi päältä. Tämän seurauksena latuvalvoja pysäytti hänet, mutta kuultuaan Essayahin olevan osa kansainvälistä olympiakomiteaa hän sai jatkaa matkaansa. Latuvalvoja myös kertoi, ettei ollut nähnyt kahdenkymmenen vuoden aikana komitean jäsenen käyvän todella testaamassa latuja. Ripsa kysyy tämän jälkeen, että miten tärkeä tehtävä KOK:n jäsenyys on Essayahille. Hän vastaa sen olevan erittäin tärkeä, sillä se on korkein vaikuttamisen virka kansainvälisessä urheilussa. Urheiluliike voi hänen mukaansa vaikuttaa maailmassa moneen muuhunkin asiaan kuin vain urheiluun ja mainitsee esimerkkeinä demokratian, ihmisoikeudet sekä hyvät arvot.

Keskustelu siirtyy Essayahin lapsuuteen Lapinlahdella, jonka hän kertoo olleen hyvin liikuntapainotteista. Hänen toinen rakas harrastuksensa oli lukeminen. Hänen kotinsa vieressä ei hienoja latuja ollut, joten hän teki ladun perunapellolle, jota hän hiihti ympäri. Hän kertoo olleensa

Helena Takala, sekä Hilikka Riihivuori mielikuvissaan. Hän kilpaili mielikuvissaan näiden todellisia kilpakumppaneita venäläisiä Raisa Smetaninaa ja Galina Kulakovaa vastaan. Lopputuloksen hän kertoo aina olleen sen, että hän ja Suomi voittivat lopulta.

Essayhin todella rennon oloinen esiintymine jatkuu samalla linjalla. Kertomus tapaamisesta latuvalvojan kanssa tuo ilmi Essayhin omistautumisen asioille, joista hän on kiinnostunut, sillä onhan hän kertomuksen mukaan ainut KOK:n jäsen, joka todistetusti on käynyt testaamassa latuja. KOK:n jäsenyys on tärkeä asia Essayhille ja hän tuo esille, että sen avulla hän voi vaikuttaa muuhunkin kuin urheiluun. Jakson alkupuoli on ollut vahvasti urheilullinen, joten hän tuo itseään lähemmäksi pehmeämmille helposti samastuttavilla arvoilla, kuten ihmisoikeudet ja demokratian edistäminen. Kertomus lapsuudesta korostaa jälleen urheilua, mutta nimien nostaminen esiin antaa selkeästi hänen oman ikäpolvensa, sekä vanhemmalle väestölle yhteisen tekijän. Nuorempi sukupolvi ei samaistu nimiin samalla tavalla, sillä ne ovat tuntemattomia heille, mutta vanhempi väestö tunnistaa ja pystyy samaistumaan Essayhin esittelemiin tunteisiin. Lopun sanonta, että lopussa Suomi voittaa toimii indeksisenä merkinä Essayhille, että hän pystyy tekemään halauamansa asiat, mutta muidenkin on helppo samaistua isänmaalliseen merkkiin omilla kokemuksillaan.

Puhe siirtyy Essayhin äitiin, sillä tämä oli töissä toisella paikkakunnalla hänen ollessa lapsi. Essayah kertoo, että hänen äitinsä työskenteli Iisalmessa, joten hän oli kotona vain viikonloppuisin. Tämän takia Essayah asui viikot mummolassa yhdessä tämän sekä hänen kehitysvammaisen kasvattityttären kanssa. Essayah kertoo, että ihmisarvo sekä yritteliäisyys ovat tärkeimmät opit, jotka hänelle on opetettu. Hän kertoo eläneensä vammaisperheessä, joten hän tietää, miten tärkeä täysi ihmisarvo on jokaiselle ihmiselle. Häntä kannustettiin paljon lapsuudenperheessä ja opetettiin, että tarpeeksi yrittämällä elämässä pääsee kyllä eteenpäin.

Ripsa kysyy tämän jälkeen, että Essayah on oppinut auttamaan toisia ihmisiä, mutta tarvitseeko kaikkia ihmisiä auttaa. Essayah vastaa, että kyllä. Hänen mukaansa jokainen ihminen on toisen ihmisen lähimmäinen, joten heidän ei tarvitse arvioida miten muut ovat eläneet elämänsä vaan olla valmis tukemaan ja auttamaan. Ripsa jatkaa keskustelua kysymällä, että mikä asia raivostuttaa Essayahia. Hän kertoo, että epäoikeudenmukaisuus saa hänet kihisemään. Ripsa tarkentaa ja kysyy, että meneekö hänellä hermo jos joku vaikka kävelee ladulla. Essayah vastaa naureskellen, ettei niin ole ja hän ei vedä ”*pultteja*” sellaisista asioista. Jakso jatkuu Väärnin pappilassa, jossa Essayah

kertoo olevansa ylpeä kotiseudustaan. Hän kertoo, että esimerkiksi kirjailija Juhani Aho on syntynyt juuri Väärnin pappilassa ja Halosten taitelijasuku on kotoisin sieltä.

Essayah tuo selkeästi esille, että on asunut vammaisperheessä, joten hän ymmärtää asioita eri näkökulmista ja siksi ihmisarvo on niin tärkeä arvo hänelle. Ihmisten on helppo samaistua ajatukseen muita auttavasta ihmisestä, joka on kaiken lisäksi vielä yritteliäs. Hän tuo myös esille, että kasvatuksensa ansiosta hän tietää pärjäävänsä, kunhan vain yrittää tarpeeksi. Samalla hän luo uskoa muille, että he voisivat tehdä samoin. Hän tuo myös esille, ettei menetä hermojaan pienistä vastoinkäymisistä, mutta ei voi sietää epäoikeudenmukaisuutta. Hän selkeästi keskittyy yleisiin hyväksi todettuihin arvoihin kuten, yritteliäisyys, positiivisuus sekä kärsivällisyys. Näin ollen ihmisten on helppo nähdä parempi versio itsestään hänessä. Hän tuo esille tuntevansa kotiseutunsa merkkihenkilöt ja olevansa ylpeä heistä, johon moni lapinlahtilainen voi samaistua.

Essayahin ruumiinkulttuuri ja hienon urheilu-uran kerrotaan vaikuttaneen siihen, että kauppatieteiden maisteri on raivannut tiensä eduskuntaan kahdesti, sekä siihen että hänet on valittu kristillisdemokraattien puheenjohtajaksi ja europarlamenttiin. Ripsa kysyy Essayahin taustan esittelyn jälkeen, että mikä on hänen ajava voimansa siitä että politiikka on hänen juttunsa, vaikka hänellä on omakohtaista kokemusta sen pätkätyömaisestä luonteesta. Essayah kertoo, että jokainen tehtävä johon hänet on valittu, on tuntunut jopa kutsumukselta, sekä mahdollisuudelta vaikuttaa asioihin. Eduskunnasta ja Euroopan parlamentista tippumiset ovat pakottaneet hänet punnitsemaan omaa kutsumustaan niihin, sillä kovasta työstä ja suuresta määrästä rahaa huolimatta on joutunut pettymään.

Ripsa jatkaa kysyen, että miten Essayahin perhe on suhtautunut tämän työhön. Essayah kertoo, että aloittaessaan eduskunnassa hänen tyttärensä olivat kaksi- ja viisi-vuotiaita, joten he eivät tiedä muunlaisesta elämänrytmistä. Matkan varrelle on mahtunut kipeitäkin hetkiä ja hän kertoo, että kerran toinen tytöistä oli kysynyt, miksei hän voisi olla perhepäivähoitaja. Silloin hän tajusi, että taustalla oli ajatus siitä, että hän voisi jäädä kotiin lastensa seuraksi ja varmasti sellaisia kaipauksen hetkiä on ollut molemmin puolin. Hän jatkaa, että työ on myös antanut paljon mahdollisuuksia myös perheen näkökulmasta. Esimerkiksi heidän muuttaessaan Brysseliin hänen MEP työnsä takia kertoo sen olleen hieno pätkä elämää myös lapsilleen.

Essayah tuo esille, että hänellä on yhä palo politiikassa toimimista kohtaan, vaikka on kohdannut myös pettymyksiä sen saralla. Hän tuo esille, että on tehnyt uhrauksia työnsä eteen ja perheestä erosta vietetty aika on esimerkki siitä. Hän tuo ilmi, että hänen työnsä on myös antanut kokemuksia perheelle, joita nämä eivät muuten saisi. Kertomus työn kautta tulleista kokemuksista on sellainen, joita kuka tahansa työn ehdoilla toimiva henkilö voisi sanoa työnsä puolustukseksi. Jakson osuus on ensimmäinen kerta kun Essayahia ei esitellä ikään kuin pystyvän kaikkeen aloittamaansa, sillä osuus tuo selkeästi esille, että hän on joutunut karsimaan aikaa perheensä kanssa työn takia. Osuus inhimillistää Essayahin sankarimaista esiintymistä, mutta silti pitää vallankumouksellisen tyylin keskiössä.

Keskustelu siirtyy siihen, mitä Essayah tekisi jos hän ei olisi poliitikko. Hän kertoo työskennelleensä kolmannen sektorin piirissä nuoresta pitäen ja vaikuttaminen, sekä maailmanparantaminen ovat luontainen osa häntä. Ripsa kysyy sen jälkeen, että miten uskossa oleminen näkyy hänen arjessaan. Hän vastaa seurakunnan olevan kiinteä osa, sekä yhteisö heidän elämäänsä. Usko näkyy myös rukouksina ja raamatun lukemisena. Ripsa kysyykin heti perään, että onko usko ollut koetuksella. Essayah kertoo, että tietynlaisissa elämäntilanteissa ja luovuttamisen hetkillä usko on ollut koetuksella. Hän jatkaa, että juuri ne hetket kuitenkin saavat hänet tajuamaan ylösnousemuksen toivon merkityksen. Ilman sitä juuri ne tilanteet olisivat musertavia ja jäähyväiset esimerkiksi olisivat lopullisia. Ylösnousemuksen toiveen jakavat ihmiset tietävät, että joskus he tapaavat vielä. Jakso loppuu Ripsan vitsaillessa, että hän tietää ketä vastaan hän kilpailee seuraavan kerran ollessaan hiihtämässä ja kaksikko nauraa yhdessä.

Jakson viimeinen osio korostaa vielä kerran Essayahin asennetta ihmisten auttamiseen ja sen luonteenomaisuuteen. Osio tuo myös esille hänen uskonnollisuutensa ja sen, että usko on yhä luja vaikka sitäkin on koeteltu. Hän ei korosta uskonnollisuuttaan, mutta kertoo sen olevan olennainen osa elämää. Näin hän antaa muille uskonnollisille mahdollisuuden samaistua häneen, mutta ei karkota muita ihmisiä esiintymällä liian kiihkeästi. Jakson loppu, jossa hän kertoo ylösnousemukseen uskomisen antavan voimaa musertavien tilanteiden yli, on toivoa luova näkemys, johon pystyy samaistumaan vaikka ei olisi uskonnollinen. Essayahin esiintyminen on hyvin vallankumouksellinen, jossa korostuvat rentous ja hänen kykeneväisyytensä. Hän luo itsestään hyvin vahvan tunteisiin keskittyvän olemuksen, johon ihmiset voivat tarttua riippumatta siitä ovatko he uskonnollisia, urheilullisia vai mitään näistä.

4.2.7 Petteri Orpo

Kokoomuksen puheenjohtaja, kansanedustaja sekä valtiovarainministeri (2019).

Valtiotieteen maisteri.

Asuinpaikka: Turku.

49 vuotta (2019).

Perhe: Vaimo, poika ja tytär.

Kuva 8: Petteri Orpo

Jakso alkaa lämpimällä halauksella ja kertomuksella siitä, että Orpo on kutsunut hänet Turkuun ja kuntosalille. Orpo aloittaa kertomalla, että salilla tai lenkillä käynti ovat hänelle henkireikiä. Kaksikko siirtyy juoksumatolle ja Orpo kertoo tavallisesti juoksevansa ilman suunnitelmaa fiiliksen mukaan, jos hän juoksee ulkona. Mukana lenkeillä hänellä on usein koira ja vaimo hän kertoo hymyillen. Hän jatkaa kertomalla, että hänen vaimonsa juoksee paljon ja he juoksivat yhdessä kaksi puolimaratonia viime kesänä. Monesti hän tulee rättiväsyneenä kotiin, mutta vaimo odottelee lenkkitosut jalassa ja käskee häntä lähtemään lenkille, vaikka hän ei millään jaksaisi. Lenkin jälkeen olotila on kuitenkin todella mahtava ja sieltä tulee onnellisempänä takaisin.

Ripsa kysyy, että onko Orpo aina harrastanut liikuntaa. Hän vastaa, että kyllä on. Hän kertoo tullessaan kylältä, jossa ei paljon muuta tehtävää ollutkaan. Orpo ehdottaa tämän jälkeen, että kaksikko tekisi hauiksia. Orpon tehdessä hauiskääntöjä käsipainoilla Ripsa kysyy, että mitä mieltä hän on Rinteen ehdotuksesta pääministeriehdokkaiden julkisesta terveydentilan kertomisesta. Orpo kertoo sen olevan luonnollinen asia. Pääministerin homma on todella raskas, sillä ensin käydään vaalit, sitten hallitusneuvottelut ja lopuksi vielä Suomen EU-puheenjohtajuus. Niiden seikkojen takia hän kertoo sen olevan hyvä, että tiedettäisiin tulevan pääministerin olevan kunnossa. Hän itse kertoo olevansa valmis toimittamaan lääkärintodistuksen vaikka heti.

Lämmin halaus ja urheilullinen tapaaminen ovat merkkejä vallankumouksellista tyylistä. Orpo tuo selkeästi esille, että jaksaa urheilla väsyneenäkin, sekä sen antavan myös energiaa hänelle. Orpo keskittyy tuomaan esille kunnossa pysymisen tärkeyden ja olevansa valmis jopa julkisesti todistamaan sen. Asian esille tuonti ja oman terveellisyyden korostaminen on selvä piikki Antti

Rinteelle, joka kamppaili terveysongelmien kanssa eduskuntavaalien aikana (Ks. Haapala 2019). Korostamalla omaa terveellistä elämäntapaansa hän samalla luo mielikuvan itsestään kykeneväisenä pääministerinä ja Rinteestä päinvastaisen mielikuvan vaikka ei näin ääneen mainitse. Mielikuvaa vahvistaa taustalla treenaava Orpo, joka on selkeästi yleisellä salilla ihmisten kesellä.

Keskustelu siirtyy Orpon suurimpiin paheisiin. Orpo kertoo suurimman paheensa olevan epäsäännöllinen vuorokausirytmä. Hän tekee töitä ja valvoo pitkään iltaisin, joten yöunet tapaavat jäädä lyhyeksi, jos sitä nyt paheeksi voi laskea hän lisää. Ripsa kysyy tämän jälkeen, että miten Orpo suhtautuu siihen, että hänen tulisi olla ”*super skarppi*”, joka tilanteessa. Ellei hän ole sellainen saa hän varmasti kuulla siitä myöhemmin. Orpo kertoo, että se on asia jolle ei voi mitään. Hän on valmis siihen, sillä se on osa työtä. Hän jatkaa kertomalla, että työssä ei pärjää jos juoksee karkuun, kun joku kysyy jotakin. Pitää olla valmis vastaamaan ja totta kai siihen sisältyy riski hänen mukaansa. Hän kertoo esimerkiksi oman tapauksensa, jossa totesi kiihkeässä eduskunnan kyselytunnissa, että ”*ihminen ei ole desimaali*” (Ks, Ristimäki 2019). Hän kertoo asiasta nousseen iso keskustelu, joka tuntui todella pahalta, sillä hänelle mikään ei ole niin tärkeää kuin se, että lapsista ja vanhuksista pidetään huolta. Häntä harmitti, että yhdestä onnettomasta lausahduksesta nousi sellainen kohu. Ripsa kysyy, että auttaako selittely tällaisissa tilanteissa, johon orpo toteaa vain, että ei auta.

Orpo esittää paheensa hyveenä ja luo näin sankarillista kuvaa itsestään. Hän on niin omistautunut työlleen, että se on pahe hänelle. Hänen kuvaansa inhimillistää hänen oma esimerkki siitä, kuinka hänen sanavalintansa saivat kohun aikaiseksi. Hän tuo selkeästi ilmi, että asiasta noussut kohu harmitti häntä erityisen paljon, sillä se oli hänen perimmäisiään arvoja vastaan eli täysin kontekstista ulosvedetty. Samalla hän tuo esille sen, että hän on valmis vastaamaan kysymyksiin eikä pakene vastuuta, sillä tiedostaa sen olevan osa työtä, joka on taas pieni piikki muille poliitikoille.

Jakso esittelee Orpon taustoja ja hänen kerrotaan olevan opettajanhempien poika, joka kiinnostui politiikasta jo nuorena. Hänen lapsuudenkodissaan keskusteltiin paljon yhteiskunnallisista asioista. Orpo kertoo, että hänen isänsä oli aktiivinen kunnallispolitiikassa ja heidän pohtineen yhdessä Köyliön ja maailman asioita ruokapöydän ääressä iltaisin. Jakso siirtyy tämän jälkeen Orpon kotiin, jossa hänen kerrotaan halunneen kokata lounas Ripsalle. Orpo kertoo tekevänsä kotimaista kirjolohta, joka on ollut suolaantumassa jo edellisestä päivästä asti. Hän aikoo laittaa lohen

savustuspönttöön. Ripsa nostaa esille, että Orpo on kertonut kalastuksen olevan hänelle vakava harrastus ja kysyy, kuinka vakava se on. Orpo toteaa yksiselitteisesti, että vakava ja molemmat alkavat nauramaan. Hän jatkaa pyrkivänensä aina lomilla ja vapaa-ajalla pääsemään kalaan. Hän kertoo sen olevan hyvin mahdollista, sillä heillä on kesäpaikka Kainuussa, jossa on muun muassa hieno kalajärvi, josta tulee kuhaa.

Ripsa jatkaa kysymällä, että tuleeko kalastusta harrastaa yksin vai jotenkin muuten. Orpo toteaa, että kalastusta voi harrastaa yksi tai seurassa mutta kalakaveri on hirveän tärkeä ihminen. Kalakaverin kanssa tulee olla yhteinen sävel. Pitää osata kunnioittaa toisen vuoroa ja esimerkiksi erämaassa oltaessa punnitaan ystävyyttä todella. Parhaat kalakaverit ovat seuloontuneet vuosien varrella.

Osuus tuo esille sen, että Orpo on ollut politiikassa mukana jo pienestä lähtien. Orpo on miettinyt niin paikallisia kuin maailman asioita jo hyvin nuoresta iästä lähtien ja hänelle on näin ollen kertynyt paljon kokemusta. Puheen siirtyessä kokkaukseen ja kalastukseen käy selvästi ilmi, että orpo arvostaa kotimaista kalaa ja tuotteita. Hän korostaa, että kokkaamansa lohi on kotimaista ja kalastustakin hän harrastaa pääosin kotimaassa mökillään. Mielikuvaa vahvistavat taustalla näytettävät kuvat Orposta kalastamassa. Puheet kalakaverista luovat mielikuvan Orposta henkilönä, joka pystyy antamaan toiselle tilaa ja kunnioittamaan tämän toiveita.

Puhe siirtyy takaisin ruuanlaittoon ja Orpon kerrotaan olevan vetovastuussa ruuanlaitosta viikonloppuisin, kun vaimo pyörittää perheen arkea. Orpon kerrotaan olevan viikot toisella paikkakunnalla töissä, joten Ripsa kysyy että, kuinka paljon hänen työnsä vaikuttaa perheeseen. Orpo toteaa sen vaikuttaneen kyllä ja rajoittavan elämää, mutta he ovat pyrkineet järjestämään lapsille normaalin elämän. He ovat pyrkineet siihen, että Orpo on poliitikko eikä perhe. Hän kuitenkin kertoo, että matkan varrella hänen ollessaan erilaisissa vastuullisissa tehtävissä heille on tullut muun muassa vihakampanjaa ja postia. Hän jatkaa todeten, että silloin on hermo mennyt, sillä hänelle saa sanoa asioita ja kritisoida, mutta ei ulkopuolisia. Hän kokee sen raukkamaiseksi. Hän kertoo kuitenkin, ettei häntä ole pelottanut perheen puolesta, mutta harmittanut on.

Ripsa kertoo, kuinka heidän juttelunsa aikana hänelle on vahvistunut käsitys siitä, että orpo ei hermostu kovin helposti. Hän kysyy, että mistä asioista hän sitten ärsyyntyy. Hän kertoo

hermostuvansa ennen kaikkea ”*jahnaamisesta*” ja siitä, että asiat eivät etene. Hän sanoo, että päätökset pitää saada aikaiseksi. Häntä ”*sieppaa*”, kun aina joku löytää jonkun uuden kulman, miksi asia ei voi edetä ja koskaan ei ole valmista tai täydellistä. Ripsa kysyy, että meneekö kotonakin hermo jos ei osata päättää asioita. Orpo vastaa naurahtaen, että päätöksenteko on kotona ulkoistettu muille ihmisille. Kotona hermostuminen liittyy enemmänkin siihen, että hän joutuu odottelemaan muuta perhettä esimerkiksi autossa. Ripsa toteaa, että eikö ole ihan terveellistä oppositiossa välillä. Orpo kertoo tämän opposition riittävän hänelle eikä hän halua muuten olla siellä.

Osio jatkuu hyvin vallankumouksellisella tyyliillä. Kaksikon jaloissa pyörii perheen koira, molemmille henkilöille on kaadettu hieman valkoviiniä ja keskustelu on hyvin rennon oloista. Orpo tuo selkeästi esille, että hän on poliitikko joka kestää kritiikkiä ja ottaa sitä vastaan, mutta se on raja. Vastuulliset tehtävät ovat kuitenkin tuoneet varjopuolia perheen elämään. Hän esittää taas paheen samanaikaisesti hyveenä, sillä kertomalla olleensa vastuullisissa tehtävissä hän tuo esille ihmisten luottamuksen ja kokemuksensa, mutta samalla kääntää sen siihen, että perhe on kärsinyt. Keskustelu hermojen menettämisestä jatkaa Orpon kuvaamista kylmähermoisena henkilönä, joka ei vähästä hätkähdä. Häntä ärsyttävä asia jatkaa samalla paheet hyväksi linjalla kuin aikaisemmin. Hän haluaa niin paljon saada asioita aikaiseksi, joten häntä ärsyttää kun asiat eivät etene. Samaan kategoriaan voidaan laittaa myös hänen hermostumisensa kotona, sillä hän on ajoissa ja odottelee muita, jonka seurauksena hermot ovat kireällä.

Orpo selkeästi tuo esille byrokraattista täsmällisyyttä, joka yhdistyy hänen muuten vallankumoukselliseen tyyliinsä. Kaksikon jutellessa keskiössä on Orpon kokkaaminen, jossa esillä ovat vihreät vihannekset, yrtit, sekä kirkkaanpunaiset tomaatit. Kirkkaat värit ja kasvikset ovat symbolinen merkki terveellisestä elämäntavasta, joka on selkeästi esillä jaksossa. Orpon vetovastuu kokkaamisesta ollessaan kotona on myös tasa-arvoa edustava indeksinen merkki, jossa hän kantaa oman vastuunsa perheen arjesta ollessaan paikalla.

Orpon kerrotaan lähteneen kunnallispolitiikkaan mukaan yli 20 vuotta sitten ja istuvansa eduskunnassa jo kolmatta kautta. Hänen kerrotaan kantaneen kolmea eri ministerin salkkua viime vuosina. Kaksikko katsoo videolta, kuinka hänen pitkäaikainen haaveensa kokoomuksen puheenjohtajuudesta toteutui vuonna 2016. Ripsa toteaa, että Orpo kertoi valituksi tulemisensa jälkeen sanoneensa, että tekee jokainen hetki töitä puolueen eteen ja kysyy onko se toteutunut. Onko hän todella niin omistautunut, Ripsa jatkaa? Orpo kertoo, että kyllä se tavallaan on niin.

Ollessaan vastuussa hienon puolueen johtamisesta ja tuhansien ihmisten keulakuvana heidän mandaatillaan niin on se koko ajan mielessä. Tämän lisäksi hän kertoo, että hän on myös puolueen ministeriryhmän vetäjä sekä valtiovarainministeri niin vastuu on aika suuri. Niiden takia täytyy ottaa myös vapaa-aikaa, mutta vastuu ei katoa silti takaraivosta. Ripsa toteaa Orpon haluavan vielä lisää vastuuta pääministerin salkun muodossa, johon hän vastaa sen olevan luontevaa. Hän tuntee läpikotaisin hallituksen työskentelyn, päätöksenteon, suomalaisen yhteiskunnan. Kaiken lisäksi hän tietää, mitä haluaa, joten kyllä se on asia mitä kannattaa tavoitella, hän kertoo.

Jakson lopuksi Ripsa kysyy, että mistä Orpo haaveilee siviilimaailmassa. Hän vastaa toivovansa pääsevänsä keväällä lumien sulettua Kainuun Mökkillensä, jossa lämmitäisi saunan ja paljun. Hän toteaa onnen löytävän sieltä. Jakso loppuu kaksikon kilistellessä viinilasinsa ja alkaessa syömään salaattia, perunaa, ja savustettua kalaa.

Jakson viimeinen osio korostaa Orpon ammattitaitoa ja kokemusta eri tehtävissä. Orpo itse tuo esille, että on todella omistautunut puolueelle ja pitää näin heille antaneensa lupauksen. Hän kuitenkin on valmis mahdolliseen pääministerin pestiin ja se olisi luontainen jatkumo hänelle. Hänen haaveensa on hyvin perisuomalainen haave saunasta ja mökistä. Hän osoittaa vielä jakson lopuksi olevansa kuin kuka tahansa muukin, jotta ihmisten on helppo samaistua häneen osana heistä.

Esiintyminen on hyvin vallankumouksellista, jossa on vivahteita byrokraattisesta täsmällisyydestä. Keskiössä jaksossa ovat Orpon ammattitaito ja moraalit tehdä paljon töitä, jotta asiat etenevät. Terveellisyys on olennainen osa Orpon esiintymistä, niin urheilun kuin ruokavalion esittelyssä. Hän tuo selkeästi esille, että on valmis mahdolliseen pääministerinpestiin niin fyysisesti kuin henkisesti.

4.2.8 Juha Sipilä

Keskustan puheenjohtaja, kansanedustaja, sekä pääministeri (2019).

Diplomi-insinööri.

Asuinpaikka: Sipoo.

57 vuotta (2019).

Perhe: vaimo, kolme poikaa, yksi tytär ja lisäksi yksi menehtynyt poika.

Esitetty 30.3.2019.

Kuva 9: Juha Sipilä

Jakso alkaa tuttavallisella halauksella. Sipilä on kutsunut Ripsan nykyisille kotikulmilleen Sipooseen. Sipilä ottaa Ripsan vastaan autotallissaan, jonka hän kertoo olevan paikka, jossa viettää paljon aikaa. Hän kertoo sen olevan paikka, jossa ei mietitä politiikkaa ja siellä ajatukset irtoavat pois siitä. Ripsa kysyy, että mitä kaikkea Sipilä askarteleo autotallissaan. Hän kertoo tekevänsä kaikenlaista ja osoittaa kajakkiaan, jonka hän kertoo olevan ikuisuusprojekti, mutta pääsevän vesille jo seuraavana kesänä. Lastenlapsille hän kertoo tehneensä sähköllä toimivan mikroauton. Hän ottaa käteensä pienen puisen nuijan, joiden parissa hän kertoo työskentelevänsä tällä hetkellä. Hän kutsuu niitä puheenjohtajanuijiksi ja kädessä olevan nuijan hän kertoo olevan tehty Mauri Pekkariselle. Hän lisää vielä, että nuija on tehty kesärannan vaahterasta. Ripsa kysyy, että miksi Pekkarinen tarvitsee nuijaa, sillä hän jättäytyy pois eduskunnasta. Sipilä vastaa, että Pekkarinen menee Euroopan parlamenttiin ja laittaa ”hyrskyn myrskyksi”.

Sipilä esiintyy vallankumouksellisen rennosti. Mielikuvaa vahvistavat tapaamisen aloittava halaus, sekä Ripsan vastaanottaminen autotallissa. Miehen autotalli on symbolinen merkki henkilön omasta tilasta. Autotallissa vastaanottaminen viestittää, että Sipilä on kuin kuka tahansa henkilö, jonka autotalli on tämän oma linnake. Ihmisten on helppo samaistua autotallissa nikkaroivaan henkilöön verrattuna norsunluutornissa elävään ministeriin. Mielikuvaa vahvistaa kameran kiertäminen useissa eri projekteissa ja Sipilän kertoessa, mitä kaikkea hän on askarrellut tallissaan.

Ripsa jatkaa kysymällä, että mistä Sipilän innostus nikkarointia kohtaan on lähtenyt. Hän kertoo sen olevan peräisin Puolangalta. Hän kertoo isänsä olleen opettaja, joka opetti myös puutoita. Hän myös kertoo olleensa rakennustyömailla kolme kesää. Ripsa kysyy, että tietääkö Sipilän vaimo saavansa

aina tältä itsetehdyn lahjan. Sipilä kertoo, että heillä on aina arvostettu sitä, jos lahjaan antaa aikaa ja tekee käsillä. Hän kertoo, sen olevan perinen lapsuudenkodista lähtien. Kaksikko nauraa yhdessä kun Ripsa matkii lahjan vastaanottamista sanoen hieman sarkastisesti ”hyvä Juha tää on tosi hieno”. Sipilä kertoo, ettei aina tiedä mitä ajatellaan, mutta käsitöitä on tapana kehua.

Puhe siirtyy siihen, että Sipilä luki jo pienestä pitäen tekniikan maailmaa innoissaan. Hän kertookin, että hän tiesi jo kansakoulusta tai ala-asteelta lähtien päätyvänsä insinööriksi. Sipilän kerrotaan työskennelleen monissa teknologiayrityksissä, sekä niiden hallituksissa ennen siirtymistään politiikkaan. Hän lähti eduskuntavaaliehdokkaaksi, sillä Arkadianmäelle kaivattiin yrittäjien edustajia. Ripsa kysyy, että miksi Sipilä epäili omaa sopivuuttaan politiikkaan. Hän vastaa, että hänelle on hirveän tärkeätä asioiden saaminen aikaan. Hän epäili saisiko poliittisessa ympäristössä kokea sitä tarpeeksi ja tyydyttäisikö se häntä itseään. Sipilän kerrotaan olleen kansanedustaja vain vuoden enne kuin hänet valittiin keskustan puheenjohtajaksi. Hänen kerrotaan myös johtaneen keskustan vaalivoittoa edellisissä eduskuntavaaleissa.

Sipilä korostaa käsin tehtyjen asioiden merkitystä, sekä tuo esille olleensa itse mukana rakennustyömailla. Hän viestittää, että osaa pitää tällaisia asioita arvossa ja ne ovat perusasioita hänen suvussaan. Hän myös tuo selkeästi esille, ettei ota itseään turhan vakavasti, naureskelemalla lahjojensa reaktioille. Hänen ammattitaitonsa esitellään teknologian tuntevana kutsumus insinöörinä. Hänen huolensa poliittisesta toiminnasta ja asioiden kankeudesta ovat yleisiä huolia, jolloin ihmisten on helppo samaistua häneen heidän edustajanaan. Hänen kykyään saada asioita aikaiseksi korostetaan kertomalla, kuinka hän nousi puolueen puheenjohtajaksi vain vuodessa, mutta johtaneensa heidät heti vaalivoittoon. Tyyli on hyvin sankarillista ja vallankumouksellista.

Jakso jatkuu Ripsan näyttäessä Sipilillä hetken, jolloin hän pääsi nykyiseen asemaansa. Videolla näkyy hetki, jolloin keskusta voitti vaalit (19.4.2015) Sipilän johdolla. Ripsa toteaa tämän jälkeen monen odottaneen, että nyt tulee mies joka pelastaa Suomen sen vaikeasta tilanteesta. Ripsa kysyy oliko Sipilällä kovat paineet. Sipilä vastaa, että tiesi mitä edessä odotti. Hän jatkaa kertomalla, että tiesi ettei kaudesta tulisi helppo ja vaikeita asioita tulisi tehdä. Ripsa kertoo, että Sipilä on uhannut hallituksen eroa muutamankin kerran. Hän kysyykin, että onko Sipilä todella ollut tosissaan ollut valmis heittämään hanskat tiskiini niissä tilanteissa. Sipilä vastaa, että tiesi niiden olevan tilanteita, joissa on pakko saada päätöksiä aikaiseksi tai aika yksinkertaisesti loppuu kesken. Hän jatkaa, että kompromissit eivät ole olleet helppoja isossa uudistuksessa. Asiat ovat vaatineet myös paljon

paneutumista sekä työskentelyä väsyneenä. Hän kuitenkin kertoo kokevansa asian niin, että tulosta tulee syntyä tai he eivät ole kelvollisia jatkamaan.

Sipilän esitys sankarillisessa asemassa jatkuu kun Ripsa kertoo monen odottaneen hänen tulleen pelastamaan Suomi. Tyyli jatkuu Sipilän kertoessa periaatteestaan, että tulosta tulee syntyä. Hän selkeästi yrittää vedota ihmisiin, jotka haluavat saada asioita aikaiseksi. Mielikuvaa vahvistaa kertomus siitä, että hän on todella ollut valmis luopumaan pääministerin paikasta ja hallituksesta, jotta muutkin tajuaavat asioiden etenemisen tärkeyden hänelle.

Jakso siirtyy talviseen maisemaan ja taustalla kerrotaan, että reilut kolme viikkoa myöhemmin Sipilä ei ainoastaan uhannut erolla vaan jätti hallituksen eropyynnön sote-uudistuksen kaaduttua. Kaksikko sytyttää nuotiota ja Ripsa kysyy, onko Sipilä siirretty ulkoruokintaan. Sipilä kertoo, että kyllä, mutta hänestä on ihan hauskaa olla välillä ulkoruokinnassa. Ripsa toteaa tämän jälkeen Sipilän koiran, joka on mukana, olevan perhoskoira. Hän vitsailee, että Sipilä päätteli siitä, että se varmaan tykkää lentämisestä. Sipilä kertoo, että heillä oli aikaisemmin saksanpaimenkoira, mutta sen kuoltua he olivat pari vuotta ilman koira. Vaimon toiveen mukaisesti he kuitenkin hankkivat ”Danan”, jonka piti olla kokonsa puolesta sellainen, että sen sai helposti lentokoneeseen mukaan. Sipilä kertoo, että koira on oikea ”reissureiska”, joka on mielellään lähdössä joka paikkaan.

Ripsa jatkaa kysymällä, että miksi lentäminen kiehtoo Sipilää. Hän kertoo sen olevan rajojen rikkomista ja siitä olevan jo yli 20 vuotta kun hän suoritti lupakirjan. Hän kertoo olleensa jo ilmoittautunut Oulun yliopistoon tekemään väitöskirjaa, mutta hänen kaverinsa kyseenalaisti päätöksen ja ehdotti lentämisen opiskelua sen sijasta. Väitöskirjan tekeminen vaihtuikin ammattilentäjän tutkintoon, jonka hän kertoo olevan henkireikä.

Sipilän esittäminen jatkuu vallankumouksellisen tyylin mukaisesti. Hänen koiransa nostetaan keskiöön niin jutustelun kuin kuvaamisen yhteydessä. Rajojen rikkominen on myös esimerkki vallankumouksellisten johtajien tyylistä, ja Sipilä itse toteaa aloittaneen lentämisen juuri sen takia. Hän tuo esille myös kykynsä kuunnella muita ja vaihtaa nopeasti kantaansa tarvittaessa, josta väitöskirjan tekemisen vaihtuminen lentämiseen on esimerkki.

Puhe siirtyy asioihin joita Sipilä pelkää elämässä. Hän kertoo, että ei tiedä pelkääkö oman lapsen kuoleman jälkeen enää mitään. Hän kertoo ihmisten tulevan usein jakamaan omia kokemuksiaan vastaavista tilanteista esimerkiksi toreilla, mutta se kokemus oli hänestä pelottava. Hän kertoo, että tapahtumasta on nyt kulunut neljä vuotta. Ripsa kysyy, että mistä hän sai voimia lähteä tekemään vaalityötä sellaisessa tilanteessa. Sipilä kertoo, ettei tilanne ollut helppo. Hän muistaa, kuinka pitkällä vaalireissuilla Tuomon veljen perhe oli tehnyt videon Tuomon elämästä, jota hän kertoo katselleensa. Sen jälkeen hän kertoo pyyhkineensä tipan silmäkulmasta ja menneensä vaalitulaisuudesta seuraavaan. Hän kertoo myös, että he tekivät Kempeleen autotallissa veneen muotoisen hauta-arkun Tuomolle ja käsittelivät tapahtumaa samalla. Ripsa kysyy, että muuttiko lapsen kuolema Sipilän suhtautumista elämään. Sipilä uskoo, että se muutti paljon asioita. Hän kertoo, että nyt kohdatessaan vaikeuksia hän ajattelee, että asia ei ole mitään verrattuna hänen jo kohtaamiinsa tapahtumiin. Hän ei usko kohtaavansa hankalampaa asiaa, kuin on jo kohdannut.

Osion keskiössä on Sipilän lapsen kuolema. Sipilä on kohdannut vaikeimman asian, jonka hän kertoo tietävänsä, joten hän ei hetkahda pienistä. Mielikuvaa Suomen eteen töitä tekevästä henkilöstä korostuu kertomuksella, että Sipilä hoiti vaalikampanjan kunnialla, vaikka koko suurta tuskaa samalla. Lapsen kuolema on monen vanhemman painajainen ja inhimillistä Sipilää henkilöksi, jonka puolesta monien on helppo tuntea myötätuntoa ja tukea häntä. Sipilä itse nostaa asian myös esille, että monet ihmiset ovat jutelleet hänelle vastaavista kokemuksista vaalitulaisuuksissa.

Ripsa jatkaa kysymällä että, kuinka paljon aikaa Sipilällä on viettää perheensä kanssa. Sipilä kertoo, että kesällä on enemmän mutta pyrkii järjestämään aikaa aina kun matkustaa pohjoiseen, jotta on aikaa touhuta lastenlasten kanssa. Ripsa kysyy tämän jälkeen, että mikä tekee elämästä elämisen arvoista. Sipilä vastaa, että perhe, sekä se että saa tehdä Suomelle töitä. Ripsa kertoo Sipilän vaimon olevan mukana kunnallispolitiikassa ja kysyy, että käydäänkö heillä tiukkoja poliittisia keskusteluja. Sipilä kertoo vaimonsa olevan kunnan ”*maakunta satraappi*”, jolta tulee välillä ohjeita niin, että keittiö höyryää.

Ripsa kysyy makkaranpaiston lomassa, että mitä siviili Juha haluaisi vielä saavuttaa tai tehdä elämässä. Puhuttaessa työn osalta Sipilä kertoo, että haluisi työskennellä ainakin osa-aikaisena lentäjänä. Ripsa kysyy, että mitä hän ajattelee matkustajien ajattelevan kun hän ilmoittaisi olevansa

puikoissa. Sipilä naurahtaa ja sanoo osan matkustajista varmaan poistuvan samana tien koneesta. Jakso loppuu kaksikon makkaroiden valmistuessa ja alkamaan syömään niitä Turun sinapin kera.

Jakson loppupuolella keskustelun kohteena ovat jälleen vapaa-aika ja elämä. Sipilä kertoo pystyvänsä viettämään vapaa-aikaa pääosin kesällä luoden samalla mielikuvan, että muuten vapaa-aikaa ei ole paljoa. Elämisen arvoiseen elämään hän vastaa perhe ja suomen eteen työskentely, joka vahvistaa hänen sankarillista esiintymistään. Hän korostaa perheensä merkitystä niin arvoissa kuin kertomalla, kuinka tykkää touhuta lastenlastensa kanssa. Perheen merkitystä korostaa myös kertomus kodin poliittisista keskusteluista, joissa keittiö sauhuaa. Jakson loppu luo rennon kuvan Sipilästä, joka pystyy nauramaan itselleen ja tietää mikä on suomalaisille tärkeää. Lopun makkaransyönti Turun sinapilla höystettynä on symbolinen merkki näistä perinteisistä suomalaisista tapahtumista.

Sipilän esiintyminen on hyvin vallankumouksellista ja rentoa. Hän ei ota itseään liian vakavasti tai pelkää esitellä lemmikkiään tai harrastuksiaan muille. Hän tuo esille selkeästi omat arvonsa ja sen, että haluaa saada aikaiseksi asioita. Hän ei allekirjoita täysin Ripsan toteamusta miehestä, joka pelastaa Suomen, mutta esittää itsensä selvästi sellaisena, kuka sen voisi tehdä.

4.2.9 Antti Rinne

SDP:n puheenjohtaja ja kansanedustaja

oikeustieteen kandidaatti

Asuinpaikka: Mäntsälä

56 vuotta

Perhe: vaimo ja neljä tytärtä.

Jakso 9, esitetty 6.4.2019.

Kuva 10: Antti Rinne

Jakso alkaa Ripsan saapuessa rinteiden talolle Mäntsälään, jossa Rinne lakaisee juuri pihaa. Kaksikko haluaa tuttavallisesti ja Ripsa kysyy, kuinka tärkeä paikka Mäntsälä on rinteelle. Hän sanoo, ettei vaihtaisi sitä mihinkään. Rinne kertoo että ajomatkan aikana kerkeää ajattelemaan asioita, sekä hoitamaan asioita puhelimen välityksellä jo ennen Helsinkiin pääsemistä. Ripsa jatkaa kysymällä,

saako Rinne olla oma itsensä täällä Mäntsälässä. Rinne vastaa, että omalla pihallaan ihan varmasti saa ja molemmat nauravat pikaisesti. Ripsa kertoo, että Rinne on ehdottanut ”*hikoilua saunalle*” eli Rinteen kotikuntosalille saunan tuvassa.

Rinteen kerrotaan joutuneen joululomalla Espanjassa sairaalaan keuhkokuumeen takia ja hänellä epäiltiin olevan lisäksi sydänpussin tulehdus. Suomessa hänellä todettiin olevan sepelvaltimotukos, joka avattiin pallolaajennuksella. Rinne joutui olemaan useita viikkoja tehohoidossa, joka söi häneltä voimia sekä lihaksia. Ripsa kysyy, että meneekö Rinteen vähäinen vapaa-aika lihasten kuntoutukseen tällä hetkellä. Rinne kertoo, että lihasten kuntouttaminen on samalla liikuntaa. Hän sanoo, ettei asia poikkeakaan entisestä muuten kuin, että nyt on vain vähän enemmän kipuja ja penikkatauti on aika kova välillä. Rinne joutui olemaan makuulla monta viikkoa ja herättyään pystyi liikuttamaan vain ranteitaan. Ripsa kysyy, että mitä hän mielti silloin. Rinne kertoo, että oma tekeminen tuntui aika avuttomalta. Omalla tapaa kokemus kuitenkin avasi hänelle sitä, millaista ikäihmisillä usein on.

Rinne korostaa Mäntsälän merkitystä hänelle ja esittää pitkän työmatkan positiivisena asiana, joka auttaa häntä. Keskustelun aiheeksi nousee vähemmän yllättäen Rinteen terveystilanne, joka oli paljon otsikoissa ennen vuoden 2019 eduskuntavaaleja. Rinne tuo esille, että on pitänyt itsestään huolta jo ennen sairaskohtauksia ja ainut ero nykyiseen on kipu. Hän tuo näin ollen esille, että vaikeudet eivät estä häntä pääsemään tavoitteeseensa eli takaisin kuntoon. Oman terveyden kanssa kamppailu, sekä sen esilletuonti opetti hänelle myös, millaista ikäihmisillä on, joka toimii ikäihmisille ja sairaille yhdistävänä tekijänä Rinteeseen.

Ripsa jatkaa kysymällä, että miltä tuntui katsoa sivusta kun muut tuurasivat häntä ansiokkaasti sairaslomana aikana ja tunsiko Rinne pelkoa oman asemansa puolesta. Rinne vastaa, että politiikan ryhmätyössä ei yksikään henkilö ole korvaamaton. Hän on aina uskonut siihen, että kansanliikkeessä tulee olla useampia näkyviä kasvoja ja ilman hänen sairauttaan ei kasvogallerian levittäminen olisi onnistunut samalla tavalla. Ripsa kysyykin, että ehtiikö Rinne tehdä mitään muuta, kuin kuntouttaa itseään tällä hetkellä. Hän vastaa, että lukeminen on aina kuulunut vahvasti hänen elämäänsä, jota hän tekee yhä. Lisäksi hän tykkää viettää aikaa vaimonsa kanssa isolla olohuoneen sohvalla iltaisin.

Rinne ei nosta itseään keskiöön SDP:n menestymisessä vaan korostaa ryhmätyötä ja useita esillä olevia henkilöitä hyvinä asioina. Tyyli on byrokraattista, jossa yksilö ei mene kokonaisuuden edelle. Kysymys vapaa-ajasta on helposti lähestyttävää, jossa lukeminen ja vaimon kanssa ajan viettäminen ovat samanlaisia, kuin kenellä tahansa muulla voisi olla.

Jakso jatkuu Rinteen halutessa esitellä Ripsalle itserakentamansa kodan pihallaan, jonka käyttö on tosin jäänyt vähälle kiireiden takia. Kodassa kaksikko sytyttää tulen ja Ripsa kysyy, että miten Rinne rentoutuu kesäisin. Rinne kertoo, että he ovat hankkineet 40 vuotta vanhan moottoripurjeveeneen, jo vuosia sitten, jota he kunnostavat ja käyttävät uivana kesämökinä. Hän jatkaa kertomalla, että kyllä sitä kerran vuodessa kaipaa sellaista aikaa kun voi olla vain oman porukansa kanssa. Puheen siirtyessä siihen, että kuka huolehtii pääsääntöisesti perheen ruokapuolesta, kertoo Rinne sen hoitavansa. Hän kertoo tykkäävänsä ruuanlaitosta samalla kun sirottelee suolaa lohifileen päälle. Hän kertoo, että nykyään aikapula estää usein kokkaamisen samalla kun hän aloittaa lohien loimuttamisen.

Ripsa kertoo Rinteen tehneen paljon töitä vuosikymmenien ajan ja kysyy, että onko siinä ollut aina järkeä. Rinne kertoo, ettei osaa sanoa onko siinä ollut aina järkeä mutta on kokenut sen aina välttämättömäksi. Hän kertoo kuitenkin yrittäneenä varsinkin lasten ollessa pieniä, että muut eivät joutuisi kärsimään hänen työnteostaan. Hän kertoo, että yritti rauhoittaa illat aina lapsilleen, joka söi tietenkin parisuhdetta. Ripsa toteaa, että nyt on mahdollisuus että hommat lisääntyvät niin, miten Rinne aikoo huolehtia parisuhteestaan. Rinne vastaa, että kun hän pyrki SDP:n puheenjohtajaksi, niin he kävivät Hetan kanssa läpi eri mahdollisuuksia ja ne puheet pitävät yhä.

Kaksikon siirtyessä kotaan käy, että Rinne on tehnyt sen omin käsin, mutta myös sen vähäinen käyttö vapaa-ajan puutteen takia. Veneen suhteen Rinne korostaa sen vanhaa ikää, jotta kukaan ei voisi saada mielikuvaa hänestä pröystäilemässä. Hän tuo myös esille, kuinka he yhdessä kunnostavat sitä aika ajoin. Keskiössä ovat asiat, jotka Rinne on itse tehnyt, eikä ruuan tekeminen ole poikkeus tässä. Jakso näyttääkin, kuinka Rinne laittaa lohien loimuttumaan tulen äärelle, joka on kokemus, johon moni voi yhtyä. Lohien kokkaaminen tulen ääressä on myös symbolinen merkki perinteisestä suomalaisesta elämästä. Rinteen työntekemisen hän itse kokee välttämättömäksi, joka on lähellä byrokraattista velvollisuudentuntoa. Kärsijöinä ovat olleet perhe ja parisuhde, vaikka Rinne sanoo pyrkineensä siihen, että muut eivät kärsisi hänen työnteostaan. Rinne tuokin itsensä

esille byrokraattisena arvojen ylläpitäjänä, jossa hän ei anna lastensa kärsiä vaikka hänellä on raskas taakka.

Puhe siirtyy Rinteen lapsuuteen. Rinne kertoo lapsuutensa olleen hyvin onnellinen ja mukava. Hän kertoo olevansa keskikastin virkamiesten perheestä, jossa on tuettu kaikessa mihin hän on ryhtynyt, mutta ei ikinä vaadittu. Tärkeimmän opin, jonka hän on vanhemmiltaan saanut, kertoo hän olevan toisten ihmisten kunnioittaminen. Hän kertoo, että jakamattoman ihmisarvon tärkeys on ollut hänelle todella arvokas opetus jo pienestä pitäen.

Rinteen kerrotaan opiskelleen vanhempiensa tavoin juristiksi ja toimineensa pitkään ay-vaikuttajana sekä kunnallispoliitikkona. Hänen kerrotaan siirtyneen valtakunnanpolitiikkaan reilut viisi vuotta sitten epätavallista reittiä. Ripsa kysyy, että miksi Rinne halusi SDP:n puheenjohtajaksi, vaikka hän ei ollut kansanedustaja. Rinne kertoo, että pari vuotta aikaisemmin ihmiset alkoivat puhumaan, että SDP tarvitsisi suunnanmuutoksen ja olisiko Rinne valmis ”*uhraamaan*” itsensä. Hän jatkaa, että ajatus tuntui aluksi vastenmieliseltä ja kuinka joku toinen olisi parempi hommaan. Elokuussa 2013 häntä lähestyi kuitenkin porukka, jonka hän itse koki vaikuttavana, toiveenaan että hän olisi käytössä puheenjohtajaksi.

Byrokraattinen tyyli jatkuu ja Rinne nostaa esille lapsuudenkodista oppimansa arvot ihmisarvon tärkeydestä ja toisten kunnioittamisesta. SDP:n puheenjohtajaksi hän päätyi omien sanojensa mukaan muiden suostuttelun seurauksena, eli yleisen edun ajamana. Hän ”*uhraisi*” itsensä, sillä hänen kunnioittamansa tahot niin halusivat. Hän esittää itsensä koneiston rattaana, joka sopii byrokraattiseen tyyliin.

Ripsa toteaa SDP:n olleen oppositiossa, mutta nyt suosikkina pääministeripuolueeksi ja pelkääkö Rinne, että johtoaseman voi vielä menettää. Rinne sanoo, että pyrkii itse olemaan ”*sössimättä*” SDP:n kannatusta ja sitä, että hän olisi syypää kannatuksen laskuun. Rinne jatkaa toteamalla, että maailma on nopealiikkeinen ja nukkumaan mennessä ei tiedä, mitä seuraavan kahdentoista tunnin aikana tulee tapahtumaan. Äänestäjät ovat myös muuttuneen hänen mukaansa, viimeitingassa kantansa ratkaiseviksi.

Kaksikko siirtyy Rinteen kotiin, jossa Rinne aloittaa vihannesten paistamisen. Ripsa kysyy, että mitä Rinne tekisi jos hän ei olisi poliitikko. Hän kertoo, että jos Hetaa ja lapsia uskomalla hän olisi kokki. Vakavammin puhuen hän kuitenkin olisi varmaan juristi. Jakson lopuksi Ripsa kysyy vielä, että mikä tekee elämästä elämisen arvoisen. Rinne kertoo olevansa 56 vuotias mies, jolle läheisten merkitys eli perhe ovat hirveän tärkeitä. Hän kertoo myös terveyden arvostuksensa kasvaneen ja lisää viimeisten kuukausien osoittaneen sen, että kukaan ei tiedä mitä tapahtuu seuraavan tunnin aikana. Jakso loppuu kaksikon nyökätessä toisilleen ja siirtyessä kohti ruokapöytää.

SDP:n johto ennen vuoden 2019 eduskuntavaaleja oli kiistanon. Rinteen huoli pyrkimyksestä olemaan itse ”sössimättä” sitä, johtaa juurensa hänen heikkoihin esiintymisiin vaalitentseissä, joiden uutisoitiin laskevan kannatusta (ks. Muhonen 2019). Rinne kertoo, että läheiset ovat kertoneet hänen osaavan kokata ja, että hän voisi olla kokki. Hän tuo näin esille oman moniosaamisensa, niin asioiden kunnostuksen, politiikan, kuin kokkaamisen suhteen. Hän esittääkin itsensä vallankumouksellisena monen asian taitajana. Hän korostaa jakson lopussa perheen ja läheisten merkitystä yhdessä terveyden kanssa.

Rinteen tyyli on hyvin byrokraattinen, mutta siinä on vivahteita vallankumouksellisesta kykeneväisyydestä. Jakso keskittyy esittelemään Rinteen itsestään huolta pitävänä henkilönä, joka on valmis pääministeriksi tarpeen vaatiessa. Rinne nostaa omat saavutuksensa ja tekemisensä välttämättömyyksiksi, jotka hänen piti tehdä. Arvoista keskiössä ovat perinteiset suomalaiset arvot, joissa pystytään itse tekemään asioita. Rinteen tyyli on byrokraattista, mutta hän selkeästi haluaa tuoda esille, sen että hän pystyy ja osaa tarvittaessa niin nikkaroida kuin kokata.

5 Keskeisimmät yhtäläisyydet ja erot

Esiintymisistä voi löytää useita yhtäläisyyksiä sekä selkeitä eroja toisiin ehdokkaisiin. Jaksojen rakenne oli hyvin samankaltainen kaikilla ehdokkailla, joissa ehdokas oli kutsunut Ripsan seurakseen jonnekin tärkeäksi kokemaansa paikkaan. Kaksikko keskustelee melko vapaasti, mutta keskiössä olivat ehdokkaan lapsuus, keskeisimmät arvot, sekä tie politiikkaan. Ripsa näyttää tärkeän videon ehdokkaan poliittiselta uralta kysyen sen merkitystä, mutta osassa jaksoissa keskustelu on leikattu pois kun taas osassa se näytetään. Ripsa ja ehdokas keskustelevat myös harrastuksista ja siitä, mikä tekee elämästä elämisen arvoista. Jaksojen samankaltainen rakenne antaa jokaiselle ehdokkaalle samanlaisen mahdollisuuden tuoda esille juuri ne asiat, jotka hän haluaa tuoda julki.

Ei ole sattumaa, että usean ehdokkaan esittämät asiat muistuttavat toisiaan ja yleisestä muotista ei uskalleta liikkua liikaa. Suomalaisille arvoille on tyypillistä niiden pysyvyys, josta kielii se, että hyväntahtoisuus, turvallisuus, universalismi ja yhdenmukaisuus ovat vuodesta toiseen suomalaisten johtavia arvoja (Pohjanheimo 2005, 245–257). Vastaavasti vähiten arvostettuja arvoalueita ovat valtaa, perinteitä, virikkeitä, sekä suoriutumista koskevat arvoalueet (Pohjanheimo 2005, 245–257). Suhtautumisessa ei ole mitään outoa sillä vähiten arvostetut alueet liitetään usein suurimpiin stressin aiheuttajiin ja hyvät arvot taas onnellisuuteen ja hyvään arkeen (Pohjanheimo 2005, 245–257). Ehdokkaat eivät halua korostaa negatiivisia tunteita herättäviä arvoja vaan pysyä positiivisia tunteita herättävissä asioissa.

Poliittiset toimijat valitsevat esiintymisensä ja mukautumisensa sen mukaan, mikä sopii heidän silloisiin poliittisiin päämääriinsä (Isotaulus 2017. 26). Seuraavaksi avaan keskeisimmät yhtäläisyydet, joita esiintymisissä nousi esille, sekä syyt niiden vaikuttavuuden taustalla. Pyrin tuomaan esille myös selkeästi muista poikkeavat asiat, sekä niiden keskeiset pyrkimykset.

5.1 Fantasiat

Vallankäyttäjät yrittävät usein rakentaa fantasioita perustavista ja sovittelemattomista eroista, joiden avulla ihmiset jaetaan *meihin* ja *heihin*. Me-tunnetta vahvistetaan usein ”hyvillä” arvoilla, kuten empatian, solidaarisuuden tai rakkauden avulla. Tunteet pyritään kanavoimaan johonkin yhteiseen päämäärään, johon ihmiset voivat yhtyä. Kielteiset tunteet vastaavasti pyritään suuntaamaan oman yhteisön ulkopuolelle johonkin ”toiseen”, johon kanavoidaan omat epäluulon, vihan, syyllisyyden ja häpeän tunteet. Luotu kuva *heistä* vahvistaa myös yhteistä tunnetta *meistä*, jolloin itseään voi verrata helposti muihin, sekä näin peittää maailman epäselvyyttä, monimutkaisuutta ja ristiriitaisuutta fantasioiden alle. (Kantola 2014, 48).

Monet ehdokkaat loivat fantasian omaisia tarinoista ”*meistä*” ja ”*heistä*”. Selvitettiin sen tuovat esille Andersson luodessaan näkökulman, että nyt on pakko toimia. Terho puhuessaan muutoksesta, jonka eteen on valmis tekemään töitä, sekä Halla-aho puhuessaan historiallisen kontekstin ymmärtämisestä. He eivät suinkaan olleet ainoat ehdokkaat, jotka yrittivät rakentaa kannatuspohjaansa fantasioiden avulla, mutta he tekivät selkeästi selvimmän rajanvedon.

Monet ehdokkaat käyttivät kotikaupunkiaan luodessaan pienimuotoisia fantasioita, joihin heidän kotikaupunkinsa asukkaat pystyivät samaistumaan. Ehdokkaat korostivat kilpaa kotikaupunkiansa erinomaisuutta ja korostivat ”*me*” tunnetta. Ehdokkaat korostivat ”*me*” tunnetta myös puhuessaan tärkeiksi kokemistaan arvoista olivat ne sitten ympäristönsuojelu, perhe, muutoksenhalu tai vaikka omin käsi asioiden tekeminen. Luomalla jaon ”*meihin*”, mutta jättämättä selvän rajanvedon tekemättä ”*heihin*” pystyivät ehdokkaat antaa samantyyllisille ihmisille mahdollisuuden samaistua heihin ilman negatiivista vastareaktiota.

Fantasiat antavat ihmisille mahdollisuuden käsitellä omia tunteitaan helpommin. Äänestämällä johtajaa, joka edustaa omia näkemyksiä pystyvät ihmiset samaistumaan eri ryhmiin ja löytämään näin ollen yhteisöllisyyttä. Pehmeä vallankäyttö on erityisen tehokasta juuri sen takia, että sen ansiosta ihmisten maailmankuvaan vaikutetaan juuri näiden ideaalien ja fantasioiden kautta ilman, että se on näkyvää.

5.2 Keskeiset arvot

Jaksot keskittyivät esittelemään ehdokkaiden arvoja. Arvojen esittelyssä korostuivat selkeästi turvallisuus erilaisissa muodoissa. Monet ehdokkaat halusivat tuoda esille sen, että he ajoivat eteenpäin turvallisempaa politiikkaa, mutta sen merkitys vaihteli ehdokkaiden mukaan. Terhon ja Halla-ahon korostaessa turvallisuutta elinympäristössä korostivat Henriksson, Essayah, Haavisto ja Orpo muiden auttamista. Perimmäinen idea kaikilla ehdokkailla on sama, eli parempi elämä kaikille, mutta he olivat muokanneet arvot niin, että ne puhuttelevat enemmän heidän omia kannattajiaan. Perimmäinen yritys oli siis yrittää kanavoida niiden kautta herätetyt tunteet omien pyrkimysten taakse.

Ehdokkaat toivat omia piirteitään esille ja myös sen, että arvostivat samalla tavalla toimivia. Monet korostivat urheilua, perhettä, vanhemmuutta tai yleisesti omaa monipuolisuuttaan. Yksikään ehdokkaista ei kuitenkaan tuonut esille täysin päinvastaista näkemystä, siitä että arvostaisi ihmisiä, jotka tekevät jotain mihin hän itse ei pysty. Päinvastoin ehdokkaat toivat selkeästi esille olevansa moniosajia, joilta lähes kaikki onnistui. Ehdokkaat eivät olleet valmiita kertomaan heikkouksistaan vaan keskittyivät luomaan mahdollisimman hohdokasta kuvaa. Poikkeuksena ehkä Halla-aho, joka kertoi, ettei viihdy parrasvaloissa ja siksi ei ole mielestään luontainen poliitikko. Hänkään ei tosin syvenny asiaan sen enempää. Positiivisten puoliin keskittyminen on perinteinen tapa esitellä itsensä politiikassa, joka ei selvästi ole katoamassa. Poliittisissa esiintymisissä erilaisilla areenoilla poliitikot pyrkivät maksimoimaan myönteisen ja minimoimaan kielteisen julkisuuden samalla kun esittelevät itseään, sekä poliittisia näkemyksiään (Isotaulus 2017, 26).

Useilla ehdokkailla korostuu myös heidän tiensä politiikkaan ja se, kuinka se on aina tuntunut, jopa kutsumukselta heille. Tuomalla esille pitkän linjan toimintansa politiikan parissa luovat he itsellensä ammattimaisen kuvan. Ehdokkaat tuovat esille sen, että ovat työskennelleet useissa poliittisen vaikutuksen alaisissa paikoissa ennen nykyistä virkaansa, joka korostaa heidän kovaa työtään ja ammattitaitoaan. Opettaja vanhemmat tuntuvat jaksojen perusteella olevan myös selkeä polku politiikkaan, sillä useampi ehdokas oli opettajien lapsi.

Andersson korosti omaa lähestyttävyyttään, jota kukaan toinen ehdokas ei tuonut esille samalla tavalla. Henriksson toi esille, että Pietarsaarelaiset kyllä tuntevat hänet, mutta hänen kohdallaan

lähestyttävyyks keskittyi hyvin pieneen piiriin. Orpo yritti tuoda esille lähestyttävyyttä ollessaan julkisella kuntosalilla, mutta yritys jäi melko väljäksi verrattuna Anderssoniin joka käveli ympäri Turku ihmisten vilkkuessa taustalla. Ilmiö on hyvin mielenkiintoinen, sillä olisin uskonut useamman johtajan haluavan nimenomaan olevan lähestyttävämpi perinteisen norsunluutorni ajattelun sijasta. Tekemällä itsensä lähestyttäväksi Andersson vähentää perinteistä ajattelua jossa politiikan ajatellaan erkaantuneen tavallisen kansalaisten arjesta.

Viime vuosikymmenten aikana kansalaisten luottamus puolueisiin on kokenut kovan kolauksen. Puolueisiin kohdistuvassa luottamuspulassa on kyse siitä, että niiden oletetaan ajautuneen liian kauas tavallisen arjen ongelmista. Normaalisti puolueelle annettu ääni annetaankin yhä useammin ehdokkaalle. (Pekkonen, 2003. 43–46).

Ehdokkaat suhtautuivat vapaa-aikaan niin, että kertoivat arvostavansa sitä. He kuitenkin kertoivat, ettei heillä itsellään sitä juuri ollut. Taustalla on ajatus, siitä että suomalaisessa yhteiskunnassa on perinteisesti arvostettu ahkeruutta. Kukaan ehdokkaat ei halua erottautua joukosta tai vahingossakaan antaa kuvaa, että hänen voisi tulkita olevan laiska. Muutenkin ehdokkaat korostavat elämässään asioita, joihin ihmisten on helppo samaistua. Sipilä on ainut ehdokas, joka esimerkiksi tuo ilmi harrastavansa tavallisuudesta poikkeavaa asiaa. Kertoessaan harrastuksestaan hän kertoo, näkevänsä itsensä mahdollisesti lentävän ammatiksi tulevaisuudessa eli asia ei ole vain hupia. Vastaavasti Rinne kertoo veneilystään, että kunnostaa vanhaa venettä itse. Yksikään johtaja ei halua irrottautua yleisestä muotista liikaa, vaan he yrittävät sulautua massoihin.

Tyyleiltään johtajat ovat hyvin vallankumouksellisia. Halla-aho ja Rinne ovat ainoat poliitikot, jotka poikkeavat muodista. Halla-aho on selkeän byrokraattinen kun Rinne on sekoitus vallankumouksellista ja byrokraattista. Essayah ja Terho tuovat vallankumouksellisen tyylin rinnalle otteita isällisestä tyylistä, mutta yleisesti vallankumouksellinen tyyli on selkeästi keskiössä. Ehdokkaat tuovat ilmi positiivisia asioita esiintyessään ja jättävät kertomatta asioista, joihin suomalaiset tyypillisesti suhtautuvat negatiivisesti. Analyysini tuloksina on se, että suomalaiset puoluejohtajat käyttävät pääosin vallankumouksellista vallan tyyliä esiintyessään vapaamuotoisesti ja heidän keskeinen pehmeän vallankäytön keinonsa on ajattelu omista kannattajistaan ”me” ryhmänä ja muista ”he” ryhmänä.

Tulokset voisivat olla hyvin erilaisia, jos puoluejohtajia tutkittaisiin virallisen eli vahvan vallankäytön tilaisuuksissa. Perinteisesti byrokraattinen tyyli on ollut kaikkein suosituinta, joten olisi mielenkiintoista nähdä miten ehdokkaiden tyylit muuttuvat tilaisuuksien mukana.

5.3 Taulukko keskeisistä huomioista

Olen koonnut taulukon keskeisistä tekemistäni havainnoista edustajien esiintymisissä. Olen kerännyt taulukkoon jokaisen henkilön esityksistä selkeästi esille nousevat asiat, jotka olen avannut jaksoja koskevissa tekstiosuuksissa. Taulukon idea on selkeyttää jaksosta esiintyviä asioita ja antaa helpomman mahdollisuuden verrata niitä toisiinsa.

Taulukosta käy ilmi, että vallankumouksellinen tyyli on hallitsevassa asemassa puoluejohtajien esiintymisessä. Johtajat edustavat nimenomaisesti vallankumouksellista vallan tunnettyyliä, jonka keskeiset piirteet toin esille luvussa 3.3. Mielikuva on hyvä irrottaa niin sanotusta perinteisestä vallankumouksellisesta mielikuvasta, jossa vallankumouksellinen vastustaa vääräksi kokemaansa asiaa viimeiseen hengenvetoon asti. Puoluejohtajat eivät missään nimessä ole vallankumouksellisia siinä mielessä, sillä he pikemminkin vahvistavat yleisiä käsityksiä poliitikoista ja hallitsijoista. Heidän voisi jopa sanoa olevan vallankumouksellisen vastakohtia sen perinteisessä mielikuvan mielessä.

Vallankumouksellisen tunnettyylin edustajia edustajat joka tapauksessa ovat pääosin. Väitettä tukee monen ehdokkaan halu esittää itsensä ikään kuin sankarillisena moniosaajana, jolle mikään haaste ei ole ylitsepääsemätön. Ehdokkaat selkeästi halusivat antaa myös itsestään rennomman kuvan kuin vahvan julkisuuden tapahtumissa on mahdollista niin pukeutumisellaan kuin jaksojen aikana tekemillään toimilla. Ehdokkaat esittelivät itsensä mieluusti harrastamassa liikuntaa ja muutenkin aktiivisen elämän edustajina, jotka pystyivät silti tekemään omat velvollisuutensa ja jopa ylittämään ne. Puoluejohtajat halusivat selkeästi erottautua jäykästä byrokratiasta ja esiintyä niin, että ihmiset eivät pitäisi heitä kylminä ja tunteettomina paperinpyörittäjinä.

Taulukko keskeisistä huomioista:

	Sampo Terho	Li Andersson	Jussi Halla-aho	Anna-Maija Henriksson	Pekka Haavisto
Isällinen tyyli	halaus	Halaus	kättely	Halaus	kättely Sankarillinen asema
Byrokraattinen tyyli			kättely asiallisuus tunnollisuus		kättely yhteinen etu
Vallan-kumouksellinen tyyli	halaus alkoholi muiden turvaaminen	halaus lähestyttävyys rentous		halaus rentous ”värittämyys”	
positiiviset tunteet/arvot	reaalipolitiikka turvallisuus asioiden saaminen aikaiseksi	lähestyttävyys reiluus periksi antamattomuus feminismi	vanhemmuus turvallisuus tunnollisuus velvollisuus	kotieläimet perhe terveys huolehtivaisuus	luonto rauhantyo monipuolisuus
negatiiviset tunteet/arvot	turvattomuus	ilmastoahdistus	historiallista kontekstia ymmärtämättömät	Ruotsin kielen osaamattomuus	ympäristöahdistus
kohdeyleisö (erityisesti)	kirkkonummilaiset asioita aikaiseksi haluavat 80-luvun muistavat	turkulaiset naiset	vanhemmat ”rationaalisesti ajattelevat”	suomenruotsalaiset yksinhuoltajat pienituloiset naiset	helsinkiläiset luonnon ystävät
Tärkeimmät merkit	ruuhkavuodet Kirkkonummi kylmä sota	Turku puolueen halu	menneisyys	puolueen halu	Koulu

	Sari Essayah	Petteri Orpo	Juha Sipilä	Antti Rinne
Isällinen tyyli	halaus	halaus	halaus	
Byrokraattinen tyyli		täsmällisyys		ryhmä ennen yksilöä arvojen ylläpitäminen
Vallankumouksellinen tyyli	halaus, rentous, kykeneväisyys urheilu	halaus urheilu rentous alkoholi	halaus sankarillisuus rajojen rikkominen	vaikeuksien voittaminen moniosaaja
positiiviset tunteet/arvot	urheilullisuus monipuolisuus, omistautuminen auttaminen usko	urheilullisuus terveys kotimaisuus	käsillä tekeminen perhe	itse tekeminen toisten kunnioittamien perhe
negatiiviset tunteet/arvot	epäoikeudenmukaisuus	asioiden vienti kontekstista päätöksiin kykenemättömät	tehottomuus	
kohdeyleisö (erityisesti)	urheilusta kiinnostuneet, keski-ikäiset ja vanhemmat, lapinlahtilaiset uskonnolliset	asioita aikaiseksi haluavat	asioita aikaiseksi haluavat perheelliset	terveysongelmaiset perinteiset arvot omaavat
Tärkeimmät merkit	urheilupuisto Suomi voittaa	terveellisyys kokkaus	autotalli	lohi tulen ääressä

6 Päätelmät ja pohdinta

Pehmeä vallankäyttö aiheuttaa erilaisia seurauksia usein epäsuorasti ja yhdessä muiden yhteiskunnallisten asioiden kanssa. Esimerkiksi politiikan henkilöityminen tulee lisääntymään pehmeän vallankäytön seurauksena, mutta syytä sen lisääntymiselle ei voi vierittää pelkästään pehmeän vallankäytön lisääntymisen niskalle. Pehmeällä vallankäytöllä voi olla myös koko yhteiskuntaa muokkaavia seurauksia, joita on hyvä pohtia etukäteen.

6.1 Päätelmät

Tutkielmani on pyrkinyt avaamaan sitä, millaisia pehmeän vallankäytön tunnetyylejä suomalaiset puoluejohtajat käyttivät ennen vuoden 2019 eduskuntavaaleja. Tutkielmani lopputulos on se että, suomalaiset puoluejohtajat käyttivät vuoden 2019 eduskuntavaalien kynnyksellä pääosin vallankumouksellista tyyliä, vaikka muutama ehdokas erottautuikin joukosta eri tyyleillä. Vallankumouksellinen tyyli huolimatta sen hieman kiistanalaisesta nimestä oli hallitsevassa asemassa kun puoluejohtajat esiintyivät Vapaalla Ripsan kanssa ohjelmassa. Puoluejohtajat yrittivät selkeästi esittää itsensä vapautuneempina kuin, mitä perinteisissä vaaliväittelyissä on totuttu näkemään.

Puoluejohtajat käyttivät erilaisia pehmeän vaikuttamisen keinoja. Keskeisiä usein toistuvia keinoja olivat omien kannattajien ja itsensä esittäminen erilaisina ryhminä eli fantasioina, sekä omien arvojen esittäminen niin, että niihin oli helppo samaistua. Puoluejohtajat eivät yrittäneet juurikaan vedota normaalista poikkeaviin arvoihin vaan pysyttelivät suomalaisille suosittujen arvojen parissa. Keskeisiä vallankäytön keinoja olivatkin juuri arvojen esittäminen niin, että ihmisille muodostui kuva ”meistä” ja ”heistä”. Oma arvomaailma esitettiin myös niin, että ihmisten oli mahdollisimman helppo samaistua siihen, vaikka ne eivät täysin ihmisten omia näkemyksiä edustaisikaan.

Pehmeän vallankäytön lisääntyminen johtaa myös politiikan henkilöitymisen, sekä vastakkainasettelun lisääntymiseen, joskaan syytä siitä ei voida sysätä pelkästään sen niskaan. Tutkimuksessani jää ratkaisematta ovatko vallankäytön keinot ja tyylit samoja muodollisemmissa esiintymisissä. Tutkimukseni rajaus vapaamuotoiseen esiintymiseen mahdollisti sen, että puoluejohtajien esiintyminen edustaa sellaista kantaa, millaisena he toivovat ihmisten näkevän

heidät. Perinteisesti vahvan julkisuuden tapahtumissa suomessa dominoinut byrokraattinen tyyli ei selkeästi ole puoluejohtajien julkisuuskuvan idylli, mutta saattaa hyvinkin olla sitä erilaisessa yhteydessä. Tutkimukseni rajaus Kantolan esittelemiin vallan tunnetyyleihin teki myös sen, että puoluejohtajien esiintymistä voisi tutkia perinteisemmällä vallankäytön tyyleillä ja verrata niitä omiin tuloksiini. Ovatko suomalaiset vallankäytön tyylit erilaisia verrattuna muuhun Eurooppaan tai maailmaan? Itse oletan asian olevan niin, mutta sitä voisi tutkia.

Tulevaisuudessa aihetta kannattaisi tutkia vertaillen, että onko puoluejohtajien tyyli erilainen vahvan ja heikon julkisuuden tapahtumissa. Toinen vaihtoehto olisi tutkia sitä, miten eri ehdokkaiden tyylit ja keinot muokkaantuvat ja vaihtuvat ajan, sekä erilaisten asemien myötä. Käyttävätkö esimerkiksi hallitukseen päässeet johtajat erilaista tyyliä kuin ennen sinne pääsemistä? Yksi vaihtoehto olisi myös tutkia miten hyvin ehdokkaat elävät ja toteuttavat esittämiään arvoja todellisuudessa. Ovatko vaalipuheet vain vaalipuheita vai onko taustalla oikeasti halu muutokseen?

6.2 Poliitiikan henkilöityminen

Politiikka on henkilöitynyt viimeisten vuosikymmenten aikana. Poliitiikan henkilöityminen tarkoittaa sitä, että yksittäiset poliitikot saavat yhä enemmän huomiota puolueiden sijasta. Yksittäiset henkilöt ovat myös avainasemassa kertomassa puolueensa poliittisista kysymyksistä, sekä ristiriidoista. Asiat kerrotaan esimerkiksi puheenjohtajien kautta eikä puolueiden. (Isotaulus 2017, 38).

Vaalikampanjat ovat muuttuneet viimeisten vuosikymmenten aikana massoihin keskittyvistä suurista kampanjoista yhä enemmän kohdeyleisöjä koskeviksi kampanjoiksi. Samalla puolueiden johtajat ovat nousseet yhä tärkeämmiksi hahmoiksi kampanjoiden onnistumisessa. Muutos on johtanut siihen, että kampanjoiden voidaan sanoa keskittyneen yhä enemmän keskeisten tahojen haltuun. (Wlezien, 2010. 104–105). Ihmisten suhtautuminen puolueisiin on myös muuttunut niin, että äänestyspäätös ei ole itsestään selvä ja äänestyspäätös saatetaan tehdä vasta viime hetkinä (Health 2019, 158)

Politiikan henkilöityminen on edesauttanut sitä, että äänestäjät äänestävät yhä enemmän henkilöä puolueen sijasta. Poliitiikka nähdään yksilöiden kamppailuna ja puheenjohtajien menestyminen

esimerkiksi erilaisissa vaaliväittelyissä on avainasemassa. Äänestäessään henkilöä puolueen sijasta perustelee kansalainen toiminnan itsellensä usein niin, että hän ei näe puolueiden välissä eroja vaan ratkaiseva ero muodostuu kärkipoliitikoiden välillä. (Isotaulus 2017, 36).

Vaalikampanjat perustuvat aiempaa enemmän poliitikkojen omaan aktiivisuuteen. Poliitikkojen on kerättävä, sekä pyöritettävä omaa kannattajajoukkoaan, joka toimii samalla vaalikampanjan moottorina. Kampanjointi on yhä mediakeskeisempää ja sen painopiste keskittyy yksilöihin aatteiden sijasta. (Kantola 2011, 90).

Perinteisen vahvan julkisuuden lisäksi demokratiassa on paljon ”heikkoa” julkisuutta. Heikko julkisuus sijoittuu politiikan instituutioiden ja perinteisen vallankäytön ulkopuolelle.

Medianjulkisuudesta suurin osa on nykyään tällaista heikkoa julkisuutta, joka keskittyy esimerkiksi elämäntapoihin, harrastuksiin tai viihteeseen. Heikko julkisuus voi silti olla vahvasti poliittista ja sen voima piilee siinä, että se kumpuaa valtavirran julkisuutta enemmän ihmisten henkilökohtaisista intresseistä. Se sisältää usein myös runsaasti tunnetta, joka edesauttaa henkilökohtaisen politiikan tuleamista yhteiseksi politiikaksi. (Herkman 2011, 58).

Poliittiset johtajat voivat yrittää myös nostaa haluamiaan asioita heikon julkisuuden avulla vahvan julkisuuden näyttämölle. Toisinaan heikon vastajulkisuuden aiheet nousevat vahvan julkisuuden keskiöön. Näin käy esimerkiksi silloin kun esille nostettujen asioiden paine käy niin kovaksi, että valtavirran medioiden on pakko reagoida siihen. Monet poliittiset toimijat ovatkin ottaneet vastajulkisuuden keinot osaksi omaa markkinointiaan. Julkisuudella yritetään näin ollen kyseenalaistaa, sekä saada aikaan muutoksia. Sen avulla pystytään myös kontrolloimaan ja ylläpitämään valta-asetelmia. (Herkman 2011, 58).

Vaalikampanjoiden keskittyessä yhä enemmän yksilöihin ja heidän henkilökohtaisiin ominaisuuksiinsa ja kykyynsä vaikuttaa ihmisiin muodostaa se samalla jatkuvan kehän, jonka ansiosta henkilöityminen kasvaa yhä suuremmaksi. Itseään ruokkiva kehu perustuu idealle, että koska ehdokas saa paljon julkisuutta, joka on perinteisen vahvan julkisuuden ulkopuolella. Ehdokas pystyy käyttämään tätä ”heikkoa” julkisuutta hyväkseen, joka johtaa kasvavaan julkisuuteen, sekä politiikan kasvavaan henkilöitymiseen. Pehmeä vallankäyttö ei ole ainoa syyppä tälle, mutta sen aktiivinen käyttäminen vahvistaa tätä uudenlaista rakennetta huomattavasti.

Politiikan henkilöityminen lisää myös ulkonäköpaineita poliittiselle uralle tähtäävillä henkilöillä. Poliitikassa on aina ollut tärkeää näyttää asialliselta. Tutkimusten mukaan ihmiset, joiden koetaan miellyttävän silmää herättävät kuitenkin enemmän positiivisia tuntemuksia kuin ei viehättävät ihmiset herättävät (Lodge 2013, 8). Poliittisten asioiden keskittyessä yhä enemmän henkilöihin nousevat keskiöön siis yhä enemmän ihmisten ulkoiset ominaisuudet ajatusten sijasta.

6.3 Vastakkainasettelu

Pehmeä vallankäytön keskeisimmät keinot lisäävät vastakkaisasettelua. Ryhmäkeskeinen ajattelu ”*me*” vastaan ”*muut*” ajattelulla tulee lisäämään, jo valmiiksi usein puhuttua vastakkainasettelua. Esimerkki tästä ryhmäytymisen aiheuttamasta kahtiajaosta on vaikkapa Perussuomalaisten kohtelu ja mediahuomio muiden puolueiden osalta (ks. Waris 2018). Kohtelu lisää molemmissa ryhmissä vastakkainasettelua entisestään. Vaalien tapahtuessa äänestäjät siis tekevät päätöksen myös sen perusteella ketä he eivät missään tapauksessa halua valtaansa ollessaan kyseessä sitten toisen ryhmän jäsen tai oman ryhmän jäsen, jonka arvot eivät enää sovi äänestäjälle.

Vaalien luonne on muuttunut suhteessa aikaisempaan. Vaalit ovat nykyään tilaisuus rangaista edellisen kauden ehdokkaita ja äänestäjien mielenkiinto on jakaantunut tulevaisuuden lupauksen ja menneisyyden pettymysten välimaastoon (Rosanvallon 2008, 106). Modernit vaalit ovat usein enemmänkin menneisyyden arvostelua, jossa ehdokkaita ei valita vaan jätetään valitsematta. (Rosanvallon 2008, 139).

Vastakkainasettelu aiheuttaa sen, että ihmiset eivät tee äänestyspäätöksiään ajatellen tulevaisuutta vaan myös koston menneestä. Toimintatapa ei kuulosta siltä, että se edistäisi kehitystä ja tekisi demokratiasta paremman vaan pikemminkin päinvastoin. Pehmeän vallankäytön epäsuorat vaikutukset voivat siis olla keskeisessä asemassa muokkaamassa tulevaisuutta.

8 Lähteet

- Bachrach, Peter. Baratz, Morton. 1962. *Two Faces of Power*. The American Political Science Review, Vol. 56, No 4. (December 1962) 947–952.
- Bebawi, Saba 2017. *The cultural imperative: News production and soft power*. Teoksessa *The routledge Handbook of Soft Power*. Toim. Chitty, Ji, Rawnsley, Hayden, 2017. Routledge Milton Park, Abingdon, 2017.
- Dahl, Robert. 1957. *The Concept of Power*. *Department of Political Science*, Yale University, 201–215.
- Evans, Jocelyn. 2004. *Voters & Voting An Introduction*. Sage Publications Ltd, London, 2004.
- Fiske, John 1990. *Introduction to communication studies*. New York: Routledge, 2010.
- Gillian, Rose, 2016. *Visual Methodologies An Introduction to Researching with Visual Materials*. London: Sage.
- Haapala, Timo. 2019. *Antti Rinne kertoo Is:lle rajusta sairauskierteestään – tuotiin ambulanssikoneessa nukutettuna Suomeen: “Kun kuntoutus alkoi, vain ranteet liikkuvat”*. <https://www.is.fi/politiikka/art-2000006010929.html>. (2.2.2021).
- Habermas, Jürgen, 1964. *The Public Sphere: An Encyclopedia Article*. *New German Critique* No. 3 (Autumn 1974) 49-55.
- Harisalo, Risto. 2008. *Organisaatioteoria*. Tampere University Press, 2008.
- Haslam, Alexander. Reicher, Stephen. Platow, Michael. 2012. *Uusi johtamisen psykologia*, Suom. Marja Ahokas. Gaudeamus, 2012.
- Haugaard, Mark. 2012. *Rethinking the four dimensions of power: domination and empowerment*. *Journal of Political Power*, 5:1, 33-54.
- Herkman, Juha. 2011. *Politiikka ja mediajulkisuus*. Vastapaino: Tampere, 2011.
- Heywood, Andrew. 2004. *Political Theory An introduction*. Red Globe Press, 2004.
- Health, Oliver. 2018. *Trends in partianship*. Teoksessa *The Routledge Handbook of Elections, Voting Behavior and Public Opinion*. Toim. Fisher. Justin. etc. 2018. Routledge Taylor & Francis Group, London and New York, 2018.
- Isotaulus, Pekka. 2017. *Mediapoliitikko*. Helsinki: Gaudeamus, 2017.

Jaksot 1-9, 2020. *Vapaalla Ripsan kanssa..* MTV. <https://www.mtv.fi/sarja/vapaalla-ripsan-kanssa-33001051>. (2020-2021).

Ji, Li, 2018. *Measuring soft power (section overview)*. Teoksessa *The routledge Handbook of Soft Power*. Toim. Chitty, Ji, Rawnsley, Toim. Hayden, 2017. Routledge Milton Park, Abingdon, 2017.

Kantola, Anu. 2014. *Matala Valta*. Vastapaino: Tampere, 2014.

Kantola, Anu. 2011. *Hetken hallitsijat*. Gaudeamus, Helsinki University Press.

Kuva 1, 2020. *Peircen näkemys merkityksestä*.

<http://helioppimassa.blogspot.com/2017/03/semantiikka-ja-semiotiikka.html>. (13.2.2020).

Kuva 2, 2021. *Sampo Terho*. Yle Vaalikone, 2019.

<https://ehdokaskone.yle.webscale.fi/kuvat/ekv2019/2466/8460a5b6-45ca-4c4e-805d-f8335ac2c301>. (12.1.2021).

Kuva 3, 2021. *Li Andersson*. Yle Vaalikone, 2019.

<https://ehdokaskone.yle.webscale.fi/kuvat/ekv2019/1456/0a9848d2-8ccb-437e-be39-c502e04d2654>. (13.1.2021).

Kuva 4, 2021. *Jussi Halla-aho*. Yle Vaalikone, 2019.

<https://ehdokaskone.yle.webscale.fi/kuvat/ekv2019/900/96ae722a-f6fa-4a33-8cc6-7e5ba2fd779d>. (16.1.2021).

Kuva 5, 2021. *Anna-maja Henriksson*. Yle Vaalikone, 2019.

<https://ehdokaskone.yle.webscale.fi/kuvat/ekv2019/101/ffdc899e-18b0-4f32-a45f-e33754b9199e>. (22.1.2021).

Kuva 6, 2021. *Pekka Haavisto*. Yle Vaalikone, 2019.

<https://ehdokaskone.yle.webscale.fi/kuvat/ekv2019/2719/fe6ec956-8e64-41e8-877f-19b3a5cf1165>. (23.1.2021)

Kuva 7, 2021. *Sari Essayah*. Yle Vaalikone, 2019.

<https://ehdokaskone.yle.webscale.fi/kuvat/ekv2019/1174/10ca7e29-de15-4bd5-8ebd-7eb46c47c07c>. (1.2.2021).

Kuva 8, 2021. *Petteri Orpo*. Yle Vaalikone, 2019.

<https://ehdokaskone.yle.webscale.fi/kuvat/ekv2019/650/17d3017d-f42e-4957-9f8d-5ac0f3ff2c9c>. (1.2.2021).

- Kuva 9, 2021. *Juha Sipilä*. Yle Vaalikone, 2019.
<https://ehdokaskone.yle.webscale.fi/kuvat/ekv2019/1265/d92b7ff4-83ac-4194-849f-e9746874b030>.
(1.2.2021).
- Leppänen, Makke. Rauhala. Ilona. 2012. *Johda ihmistä psykologiaa johtajille*. Balto print, Liettua, 2012.
- Lewin, K. Lippitt, R. White, R.K. 1939. *Patterns of aggressive behaviour in experimentally created "social climates"* Teoksessa *Social influences*. Toim. Wren, Kevin. 1999. Routledge: London, 1999.
- Lodge, Milton. Taber, Charles. 2013. *The Rationalizing Voter*. Cambridge University Press, 2013.
- Lukes, Steven. 2005. *Power: a radical view second edition*. Palgrave macmillan Houndmills, Basingstoke, Hampshire, 2005.
- Mattern, Janice. 2007. *Why "soft power" isn't so soft: representational force and attraction in world politics*. Teoksessa *Power in World Politics*. Toim. Berenskoetter, Felix. Williams, M.J. Routledge Taylor & Francis Group, London, 2007.
- Muhonen, Teemu. Määttänen, Juuso. 2019. *Antti Rinne takelteli eilen, aiheutti hämmenystä Ylen vaalitentissä silmälasillaan ja väitti Sdp:tä nuorison suosikkipuolueeksi – tässä parhaat palat giffeinä*. <https://www.hs.fi/nyt/art-2000006048768.html>. 8.2.2021.
- Nye, Joseph S. 2004. *Soft Power: The Means to Success in World Politics*. Public affairs, New York, 2004.
- Piilonen, Teijo. 2019. *Vapaalla Ripsan kanssa –sarjassa selvitellään, millaisia hahmoja eduskuntapuolueiden johtajat ovat kotioloissa*. Me Naiset.
<https://www.menaiset.fi/artikkeli/ihmiset-ja-ilmiot/tv/vapaalla-ripsan-kanssa-sarjassa-selvitellaan-millaisia-hahmoja>. (11.2.2020)
- Pekkonen, Kyösti. 2003. *Poliittisten puolueiden ajankohtaiset haasteet*. Teoksessa, *Paikkana Poliitikka – Tietoa ja tulkintoja Suomen poliittisesta järjestelmästä*. Toim. Saukkonen, Pasi. Yliopistopaino, Helsinki 2003.
- Ristimäki, Juha. 2019. *Petteri Orpo, kuka keksi kohtalokkaan lausahduksesi "ihminen ei ole desimaali"? – "Se oli tiukka tilanne, kova paine ja vaikea asia"*. Iltalehti, 2019..
- Pohjanheimo, Esa. 2005. *Pysyvää ja eriytyvää: arvonmuutoksia Suomessa 1970-luvulta nykypäivään*. Teoksessa. *Arvot, moraali ja yhteiskunta Sosiaalipsykologisia näkökulmia yhteiskunnan muutokseen*. Toim. Pirttilä-Backman, Anna-Maija. Arokas, Marja. Myyry, Liisa. Lähteenoja, Susanna. 2005. Gaudeamus: Helsinki, 2005.

- Rosanvallon, Pierre. 2008. *Vastademokratia Poliittika epäluulon aikakaudella*. Suom. Tapani, Kilpeläinen. Vastapaino: Tampere, 2008.
- Rosanvallon, Pierre 2013. *Demokraattinen oikeutus Puolueettomuus, refleksiivisyys, läheisyys*. Suom. Vappu, Helmisaari. Vastapaino: Tampere, 2013.
- Seppänen, Janne. Väliverronen, Esa, 2014. *Mediayhteiskunta*. Vastapaino, 2014.
- Seppänen, Janne. 2005. *Visuaalinen kulttuuri Teoriaa ja metodeja mediakuvan tulkitsijalle*. Tampere: Vastapaino 2005.
- Thompson, 1995. *Teoksessa The routledge Handbook of Soft Power*. Toim. Chitty, Ji, Rawnsley, Hayden, 2017. Routledge Milton Park, Abingdon, 2017.
- Waris, Olli. 2018. *Puheenjohtajat kieltäytyivät yhteistyöstä perussuomalaisten kanssa – Sampo Terho tuskastui: ”Halla-aho ei ole pöytäpöytä, hän on paratiisissa”*. Iltalehti, 2018.
<https://www.iltalehti.fi/politiikka/a/92ca2c35-cadb-4282-bab0-0ce1bfde0dbb>. (15.02.2021).
- Wlezien, Christopher 2010. *Election Campaigns*. Teoksessa *Comparing Democracies 3 Elections and Voting in the 21st Century*. Toim. LeDuc, Lawrence. Niemi Richard. Norris, Pippa. Sage Publications Ltd, London, 2010.